

Høringsudgave af 16. november 2017

Bekendtgørelse om anvendelse af vejafmærkning

I medfør af § 95, stk. 3, og § 122 c, stk. 2, i færdselsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 38 af 5. januar 2017, § 129, stk. 1, og § 134, stk. 3, i lov nr. 1520 af 27. december 2014 om offentlige veje m.v., § 27, stk. 3, i lov om private fællesveje, jf. lovbekendtgørelse nr. 1234 af 4. november 2015, fastsættes efter bemyndigelse i henhold til § 134 a, stk. 1, i færdselsloven og § 5 i bekendtgørelse nr. 121 af 8. februar 2016 om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser:

Afsnit I

Almindelige bestemmelser om vejafmærkning

Kapitel 1

Bekendtgørelsens område

§ 1. Denne bekendtgørelse indeholder bestemmelser om brugen og administrationen af vejafmærkning. Reglerne om vejafmærkningens udformning og betydning findes i bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 2. Betegnelserne for færdselstavler, vejvisningstavler, kant- og baggrundsafmærkning m.m., afmærkning på kørebanen m.m. og signalanlæg i denne bekendtgørelse refererer til betegnelserne i bekendtgørelse om vejafmærkning. Betegnelserne for materialetype refererer til bilag 1. Yderligere oplysninger, herunder vejledninger og kommentarer om vejafmærkning, findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

Stk. 3. Der må ved offentlige veje kun anvendes afmærkning, der er vist eller omtalt i bekendtgørelse om vejafmærkning, eller som er godkendt af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 4. Vej- og gadenavneskilte, husnumre og lignende betragtes i denne forbindelse ikke som vejafmærkning.

Stk. 4. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet kan godkende, at Vejdirektoratet anvender afmærkning, der ikke er vist eller omtalt i bekendtgørelse om vejafmærkning.

§ 2. Vejdirektoratet kan meddele en kommunal vejmyndighed dispensation fra bestemmelser, der er fastsat i denne bekendtgørelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet kan meddele Vejdirektoratet dispensation fra bestemmelser, der er fastsat i denne bekendtgørelse, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Dispensation fra bestemmelserne om E 47-52 kan meddeles efter forhandling med Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Stk. 4. Afgørelser truffet af Vejdirektoratet efter stk. 1 kan ikke indbringes for transport-, bygnings- og boligministeren.

§ 3. Før afmærkning etableres eller bestående afmærkning ændres, jf. afsnit I, kapitel 2 og 3, samt afsnit II, skal vejmyndigheden indhente samtykke fra politiet, se dog § 48, § 122 og § 135, stk. 5. Et sådant samtykke er dog ikke nødvendigt ved opstilling og ændring af vejvisningstavler, jf. afsnit III, men politiet kan af færdselssikkerhedsmæssige grunde forlange sådan afmærkning fjernet eller ændret. Ved afmærkning med variable tavler skal politiets samtykke også omfatte eventuelle manualer for styring af tavlerne og lignende.

§ 4. Ved pludselig opstået skade på vej eller bro, kan vejmyndigheden eller vejejerer uden forudgående samtykke foretage den nødvendige afmærkning. Politiet skal snarest underrettes om forholdet.

§ 5. Politiet skal foranledige, at manglende afmærkning etableres, og at uhensigtsmæssig afmærkning ændres.

§ 6. Vejmyndigheden skal fjerne eller ændre vildledende afmærkning hurtigst muligt.

§ 7. Tavler skal have en sådan størrelse og anbringes på en sådan måde, at de, under hensyntagen til vejforholdene og trafikens hastighed både i lys og mørke, umiddelbart opfattes i tilstrækkelig afstand, og så tidligt at trafikanterne får tilstrækkelig tid til at reagere over for de forhold, som tavlerne vedrører.

Stk. 2. Tavler skal være retroreflekterende eller belyst, medmindre andet er bestemt i de efterfølgende bestemmelser. Sorte symboler må dog ikke være retroreflekterende. Faste tavler på motorveje skal være retroreflekterende, uanset om de er belyst. Det samme gælder på alle veje for B 11 *Ubetingset vigepligt* og B 13 *Stop*.

Stk. 3. Der må kun anvendes tavler med retroreflekterende overflader, der opfylder kravene i bilag 1.

§ 8. Tekst på tavlerne skal udføres med Dansk Vejtavleskrift.

Stk. 2. Dansk Vejtavleskrift positiv skrifttype anvendes til mørk tekst på lys bund.

Stk. 3. Dansk Vejtavleskrift negativ skrifttype anvendes til lys tekst på mørk bund.

Kapitel 2

Variable tavler

Brug af variable tavler

§ 9. Variable tavler må kun anvendes, hvis den aktuelle information ikke kan formidles ved anvendelse af faste tavler.

Stk. 2. Informationerne på variable tavler må ikke være i modstrid med informationerne på faste tavler.

Stk. 3. Hvis en variabel, lysende tavle er i hvilestilling, skal tavlens visning være sort.

Stk. 4. Brug af andre hovedtavler som variable færdselstavler end dem, der er tilladt, jf. bekendtgørelse om vejafmærkning § 5, stk. 2, skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet kan godkende, at Vejdirektoratet bruger andre hovedtavler end dem, der er tilladt efter bekendtgørelse om vejafmærkning.

Teknik

§ 10. Tekst og symboler må ikke være alternerende. Der må ikke være bevægelige elementer vist på tavlen. Lysende tekst og symboler på variable tavler må ikke kunne forveksles med faste eller blinkende signaler.

Stk. 2. Anvendelse af lysende variable tavler må ikke ske på en sådan måde, at anvendelsen af andre tavler vanskeliggøres.

Stk. 3. Lysende tavler skal regulere luminansen automatisk i forhold til omgivelsernes luminans som vist i bilag 2.

Stk. 4. Undertavler må kun være lysende, hvis hovedtavlen er lysende.

Stk. 5. Variable vejvisningstavlers faste dele udformes med farver som for anden tilsvarende vejvisning.

Dokumentation og overvågning

§ 11. Hvor hastighedsbegrænsningen er 90 km/h eller derover, skal variable tavlers funktion døgnovervåges.

Stk. 2. Variable forbudstavler skal være forsynet med en log, som sikrer, at tavlens visninger de seneste 12 måneder kan dokumenteres.

Variable teksttavler

§ 12. Hvor variable teksttavler anvendes, skal al anden afmærkning være tilpasset, så der gives en sammenhængende information fra den samlede afmærkning.

§ 13. Variable teksttavler skal udformes som prismetavler eller som lysende tavler.

Stk. 2. På teksttavler må der maksimalt være tre tekstlinjer.

§ 14. Der må kun bruges tekster på teksttavler, som er angivet i kolonnerne »Godkendt visning« og »Godkendte variationer« i bilag 3, Visningsbibliotek for variable tavler. Teksten på eksisterende tavler må udføres med versaler.

Stk. 2. Andre variationer må kun anvendes med Vejdirektoratets godkendelse. Samlet oversigt over godkendte variationer findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

Stk. 3. Brug af andre visninger end dem der er tilladt, jf. stk. 1, skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet kan godkende, at Vejdirektoratet bruger andre visninger end de tekster, der er tilladt, jf. stk. 1.

§ 15. Lysende variable teksttavler skal udformes med hvid tekst på sort baggrund.

§ 16. På teksttavler, der angiver fare umiddelbart forude på samme strækning, skal informationer gives i følgende rækkefølge på samme teksttavle:

- 1) Beskrivelse af fare eller hændelse.
- 2) Stedfæstelse.
- 3) Vejledning til trafikanten.

Stk. 2. På teksttavler, der angiver fare længere fremme på samme strækning eller på en anden vej, skal informationer gives i følgende rækkefølge på samme teksttavle:

- 1) Stedfæstelse.
- 2) Beskrivelse af fare eller hændelse.
- 3) Vejledning til trafikanten.

§ 17. På teksttavler må der kun anvendes følgende variable advarselstavler *A 20 Kø*, *A 39 Vejarbejde*, *A 95 Sidevind* eller *A 99 Anden fare*. Disse tavler placeres til venstre for teksten.

§ 18. Rejsetidsinformation for motorkørende angives på teksttavler som køretid i minutter til veldefinerede punkter på vejstrækninger fx en motorvejsfrakørsel. Den viste rejsetid skal respektere den aktuelle hastighedsbegrænsning på strækningen.

Kapitel 3

Midlertidig afmærkning, og brug af midlertidig afmærkning

§ 19. Midlertidig afmærkning kan anvendes ved afmærkning af vejarbejder, jf. bilag 4.

Stk. 2. Midlertidig afmærkning må derudover kun anvendes, når der i en kortere periode er behov for at give trafikanterne en anden information end normalt, hvorefter den skal fjernes.

Stk. 3. Midlertidig vejafmærkning skal først vises, når trafikanterne har behov for informationerne.

Stk. 4. Regler for størrelse, skrifttype, udformning og materialetyper for fast vejvisning gælder også for midlertidig vejvisning.

Stk. 5. Frakørselsnumre på midlertidige frakørselstavler skal afgrænses af sort konturstreg.

Stk. 6. Udformning af midlertidige færdselstavler skal se ud som vist i bilag 4.

Afsnit II

Færdselsregulerende afmærkning

Kapitel 4

Definitioner

§ 20. I dette afsnit forstås ved:

- 1) *Sikkerhedstid*: Betegnelse for den tid, der af sikkerhedsmæssige grunde skal være, fra grønt lyssignal

slukker for en trafikstrøm, til grønt lyssignal tænder for en konfliktende trafikstrøm.

- 2) *Samordnede signalanlæg*: Signalanlæg, hvor signalgivning i et signalanlæg påvirker signalgivning i et efterfølgende signalanlæg.
- 3) *Tilfart*: Betegnelse for den del af en vejstrækning, som fører en trafikstrøm ind i et vejkryds.

Kapitel 5

Færdselstavler

§ 21. Tavler, der angiver vigepligtsforhold ved vejkryds, skal altid være synlige, også i tilfælde af strømafbrydelse.

§ 22. Bagsiden af færdselstavler skal være grå, hvis ikke andet er bestemt i forbindelse med de enkelte tavler. Variable tavler kan dog have sort bagside.

§ 23. Materialetyper til retroreflekterende tavler skal opfylde kravene i bilag 1.

§ 24. Anvendelse af belyste eller retroreflekterende færdselstavler må ikke ske på en sådan måde, at en færdselstavle vanskeliggør opfattelsen af andre færdselstavler. Særligt skal tavler, som angiver ubetinget vigepligt, være mindst lige så stærkt belyst eller retroreflekterende som andre tavler i umiddelbar nærhed.

Stk. 2. Tavler opsat på samme stander skal have samme type refleksmateriale. Dette gælder dog ikke for *N 42* opsat under *D 15* eller rutenumre opsat under *B 16*.

Stk. 3. På alle ubelyste tavler, der opstilles på motorveje, skal der anvendes materialetype 4. Dette gælder dog ikke *N 42*, *O 41*, *O 43* og *O 44*.

Stk. 4. Materialetype 4 anvendes på følgende tavler opstillet på almindelige veje: *A 22*, *A 72*, *A 73*, *A 92*, *B 13*, *C 11,1*, *C 11,2*, *C 12*, *C 19*, *C 42*, *D 11*, *D 15*, *D 16*, *E 11*, *E 42-45* og *P 11* samt *E 17 Fodgængerfelt*, når den er udefra belyst.

Stk. 5. På øvrige retroreflekterende tavler skal der anvendes materialetype 3. Materialetype 2 kan dog anvendes på ubelyste tavler opsat alene for trafikanter på stier.

Stk. 6. Til retroreflekterende overflader på *N 41* anvendes mindst materialetype 4 jf. kravene i bilag 1.

Stk. 7. For *Z 72,2* skal baggrundspladen være trekantet med sidelængde på 110 cm. Pladens forside skal være mørkeblå og udføres i materialetype 2. Pladens yderste kant består af et 3 cm bredt rødt bånd og et 6 cm hvidt reflekterende bånd. Begge bånd skal udføres i materialetype 3.

Stk. 8. Den i stk. 7 nævnte baggrundsplade kan udføres i reduceret størrelse med en sidelængde på ca. 85 cm. Pladens forside skal være mørkeblå og udføres i materialetype 2. Pladens yderste kant består af et 2,5 cm bredt rødt bånd og et 5 cm hvidt reflekterende bånd. Begge bånd skal være i materialetype 3. Den reducerede baggrundsplade kan anvendes i stikrydsninger med jernbanen eller, hvor pladsforholdene på vejarealet i øvrigt nødvendiggør anvendelse af en reduceret baggrundsplade.

§ 25. På samme stander må der for samme færdselsretning opsættes højst 2 hovedtavler med tilhørende undertavler.

Stk. 2. På stander med tavle, der angiver jernbaneoverkørsel, må der ikke opsættes andre tavler, medmindre dette fremgår af efterfølgende bestemmelser vedrørende de enkelte tavler.

§ 26. Færdselstavler skal placeres i højre side af vejen i færdselsretningen, medmindre andet fremgår af efterfølgende bestemmelser. På motorveje skal færdselstavler placeres ved begge sider af kørebanen.

Stk. 2. Færdselstavler kan i stedet for placering i vejside ophænges over kørebane. Sådanne tavler skal være placeret så højt, at de ikke indskrænker den fri højde over kørebanen.

Stk. 3. Placeres tavler over fortov eller cykelsti, eller hvor fodgængere hyppigt færdes, skal afstanden fra belægningsoverflade til underkant af tavle være mindst 2,2 m over for- tovet og mindst 2,3 m over cykelsti.

Stk. 4. På veje med tilladt hastighed på 60 km/h eller derover eller på veje med tæt trafik skal tavler placeres i en højde på mindst 1,5 m over vejen. Dette gælder dog ikke tavlerne *A 75*, *D 15*, *D 16*, *N*- og *O*-tavler samt *P 11*.

Stk. 5. På veje med tilladt hastighed under 60 km/h må følgende tavler ikke placeres lavere end 1,5 m over vejen:

- 1) Advarselstavlerne bortset fra *A 75* og *A 92*.
- 2) Samtlige vigepligtstavler.
- 3) Forbudstavlerne *C 31-36*, *C 42* og *C 51-59*.
- 4) Påbudstavlerne *D 11,4-11,8*, *D 55* og *D 56*.
- 5) Oplysningstavlerne *E 11*, *E 15-17*, *E 22*, *E 31*, *E 37*, *E 39-45*, *E 55*, *E56* og *E 68,4*.

Stk. 6. Tavler må ikke opsættes, så det medfører dårlige oversigtsforhold, jf. § 32.

Stk. 7. Yderligere opstillingskrav kan være anført under de enkelte tavler.

§ 27. Afstanden fra kant af kørebane til tavlekant eller stander skal være mindst 0,5 m. På midterheller, deleheller og midterrabatter skal afstand fra kantbane dog mindst være 0,3 m. Afstanden fra kanten af højre vognbane til en færdselstavles midtlinje må ikke overstige 4,5 m, hvis tavlen henvender sig til trafikanter på kørebanen.

Stk. 2. Afstanden fra kanten af cykel- og fællessti til tavlestander må ikke være under 0,3 m. Denne afstand kan reduceres, såfremt der er vejudstyr tættere på cykelstikanten, og tavlestanderen ikke kan placeres mere hensigtsmæssigt, fx i bagkant af fortov.

Stk. 3. Placering af *A 74,1* og *A 74,2* fremgår af bekendtgørelse om sikkerhedsforanstaltninger i jernbaneoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel.

U. Undertavler

§ 28. Undertavler må kun anvendes, hvis betydningen ikke kan angives med en hovedtavle alene, medmindre andet er bestemt.

Stk. 2. I stedet for tekst skal der så vidt muligt anvendes symboler, som vist i bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 3. Hvis en undertavle indeholder mere end én præcisering, indskrænkning eller udvidelse, skal dette fremgå klart af udformningen, eventuelt ved opdeling i flere tavler.

Stk. 4. Hovedtavler og undertavler skal anbringes således, at der ikke er tvivl om, hvilken hovedtavle en undertavle hører til.

Stk. 5. *U 6* med knækket pil til venstre må ikke anvendes ved rundkørsler.

Stk. 6. Undertavle *U 7* må kun anvendes under *X 11 Hovedsignal*, *X 12 Pilsignal* og *X 16 Cyklistsignal* uden separat pilsignal mod højre, jf. § 213 stk. 2 og 3.

A. Advarselstavler

§ 29. Undertavlerne *U 3*, *U 4* og *U 5* må ikke anvendes sammen med advarselstavler.

§ 30. Tavler, der opsættes uden for tættere bebygget område i anden afstand end 150-250 m før farestedet samt advarselstavler på motorveje, skal forsynes med undertavle, der angiver afstanden.

§ 31. Såfremt en tavle gælder forhold uden for kørebanelen, skal det anføres på en undertavle.

A 11 Farligt vejkryds, hvor den krydsende trafik har ubetinget vigepligt

§ 32. *A 11* skal opsættes, hvor oversigtsforholdene ad den mere betydende vej er dårlige. Oversigtsforholdene skal anses som dårlige, hvis oversigten er kortere end de afstande, der er angivet i tabel 1.

Hastighed (km/h)	90	80	70	60	50	40
Oversigt mindre end (m) (stopsigt)	135	115	90	75	55	40

Tabel 1. Længden af stopsigt ved forskellige hastigheder

Stk. 2. Som hastighed i tabel 1, jf. stk. 1, anvendes den hastighed, der overholdes af 85 % af bilisterne, dog mindst den tilladte hastighed.

Stk. 3. *A 11* skal opsættes på motorveje før tilkørselsveje og på andre veje før lignende tilkørsler, hvorfra trafikken undtagelsesvis har ubetinget vigepligt.

A 16 Rundkørsel

§ 33. Når signalregulerede kryds uden for tættere bebygget område ombygges til rundkørsler, skal *A 16* som midlertidig tavle anvendes i alle tilfarter. Tavlen skal placeres før eventuel diagramorienteringstavle og tavle med forvarsling for vigepligt.

A 17 Fodgængerfelt

§ 34. Uden for tættere bebygget område skal *A 17* opsættes foran alle fodgængerfelter, som ikke ligger ved vejkryds, samt ved fodgængerfelter i vejkryds, når fodgængerfeltet krydser den mere betydende vej.

Stk. 2. Tavlen må ikke anvendes foran signalregulerede fodgængerfelter.

A 18 Modkørende færdsel

§ 35. *A 18* skal opsættes, hvor en kørebane, der er afmærket med *E 19 Ensrettet færdsel*, fortsætter i en kørebane med dobbeltrettet færdsel, og i øvrigt hvor en længere vejstrækning med ensrettede kørebaneler efterfølges af en vejstrækning med dobbeltrettet kørebane.

Stk. 2. Tavlen skal altid være forsynet med undertavle med afstandsangivelse.

Stk. 3. Tavlen skal gentages uden afstandsangivelse, men eventuelt med strækningsangivelse umiddelbart før det sted, hvor kørebanelen med dobbeltrettet færdsel begynder. Inden for tættere bebygget område skal tavlen dog ikke gentages med afstands- eller strækningsangivelse, hvis den første tavle er opsat nærmere end ca. 100 m foran strækningen med dobbeltrettet kørebane.

A 19 Lyssignal

§ 36. *A 19* skal anvendes ved enkeltliggende signalanlæg på veje, hvor den tilladte hastighed overstiger 60 km/h, eller hvis signalet ikke kan ses inden for de hastighedsafhængige afstande, som angivet i § 32.

Stk. 2. Når *A 19* bruges som midlertidig tavle skal den altid placeres før eventuel permanent advarsel med *A 19 Lys-signal*.

A 20 Kø

§ 37. Når *A 20* bruges som variabel tavle, skal tavlesystemet være indrettet til hele døgnet at kunne detektere kø.

Stk. 2. Variable *A 20*-tavler må kun bruges sammen med variable tavler med lokal hastighedsbegrænsning, *C 55*.

A 21 Cyklister

§ 38. *A 21* skal opsættes på veje med tilladt hastighed på 60 km/h eller derover, hvor cykelstier tilsluttes kørebanelen uden for vejkryds, og hvor cyklister og førere af lille knallert skal benytte kørebanelen efter en vejstrækning, hvor dette ikke har været tilfældet.

Stk. 2. Hvor cykelstier krydser kørebanelen uden for vejkryds, skal *A 21* forsynes med undertavle »Krydsende cyklister«.

Stk. 3. Ved vejkryds bør tavlen kun anvendes, hvor cyklisters eller førere af lille knallerts placering i krydset er unormal.

A 22 Børn

§ 39. Afmærkning ved skoler med skolepatrolje på steder uden signalanlæg eller uden fodgængerfelt skal ske på følgende måde:

- 1) Tavle *A 22* skal opsættes og forsynes med undertavle med påskrift »Skole« og strækningsangivelse »0-X m«. På vejstrækninger, hvor den tilladte hastighed er højere end 60 km/h, skal der 150-250 m før advarselstavlen, som forvarsel, opsættes *A 22* med undertavle med påskrift »Skole«, men uden strækningsangivelse.

- 2) Til alle tavler skal der anvendes materialetype 4 eller bedre, og de skal være særskilt belyst med mindst 400 lux.
- 3) Over hver tavle skal anbringes et blinksignal med 2 skiftevis blinkende gule lysåbninger, der er anbragt ved siden af hinanden og er rettet mod den trafik, tavlen er bestemt for. Lysåbningerne skal være mindst 20 cm og højst 30 cm i diameter. Blinkfrekvensen skal være mindst 50 og højst 70 pr. minut.
- 4) Tavlebelysning og blinksignal skal være i funktion, når skolepatruljen arbejder. Uden for dette tidsrum skal lysene være slukkede. Den, der tænder og slukker anlægget, skal eventuelt ved et kontrolrelæ kunne kontrollere, at lyset tændes og slukkes på alle tavler. Lyset må ikke kunne tændes og slukkes af uvedkommende.

Stk. 2. Andre løsninger til afmærkning af at skolepatruljen arbejder på steder uden signalanlæg eller uden fodgængerfelt, må ikke etableres.

Stk. 3. Det er tilladt at anvende A 22 som variabel færdselstavle som supplement til permanent A 22.

A 26 Dyrevildt

§ 40. På A 26 kan anvendes symboler, der viser andre vilde dyr end en hjort. Sådanne symboler skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. På statsveje kan Transport-, Bygnings- og Boligministeriet godkende, at Vejdirektoratet anvender tavler med symboler, der viser andre vilde dyr end en hjort.

A 27 Kreaturer

§ 41. På A 27 kan anvendes symboler, der viser andre husdyr end en ko. Sådanne symboler skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. På statsveje kan Transport-, Bygnings- og Boligministeriet godkende, at Vejdirektoratet anvender tavler med symboler, der viser andre husdyr end en ko.

Stk. 3. Tavlen må kun opsættes i perioder, hvor kreaturer dagligt krydser kørebanen, og hvor dette på grund af over sigtsforholdene frembyder fare.

A 31 Glat vej

§ 42. Årsagen til det glatte føre skal anføres på undertavle.

Stk. 2. A 31 skal fjernes eller tildækkes i de perioder, hvor der ikke er risiko for glat vej.

Stk. 3. Hvis det glatte føre skyldes forekomst af is eller sne, skal undertavlen UA 31 Isglat anvendes.

A 35 Farlig rabat

§ 43. Symbolet på A 35 skal spejlvendes, når den farlige rabat ligger til venstre for kørebanen.

A 36 Bump

§ 44. A 36 skal anvendes ved hastighedsdæmpende bump på veje. Tavlen må ikke anvendes inden for områder afmærket med E 49 Gågade, E 51 Opholds- og legeområde, E 53 Område med fartdæmpning eller E 68 med C 55 Lokal ha-

stighedsbegrænsning, hvor hastighedsgrænsen er 30 km/h eller derunder.

Stk. 2. Midlertidigt bump skal afmærkes med tavlen A 36 Bump med undertavle med teksten »Midlertidigt bump«. Tavlen skal opstilles ca. 50 m før bumpet. Tavlen skal fjernes eller tildækkes, når bumpet er fjernet fra kørebanen.

Stk. 3. Variabelt bump skal afmærkes med A 36 Bump med undertavle »Variabelt bump« og S 32 Bump på kørebanen.

A 37 Ujævn vej

§ 45. A 37 skal opsættes, hvor der forekommer farlige ujævnheder på vejen, og hvor forsvarlig kørsel kræver nedsettelse af hastigheden i forhold til den, der i øvrigt er tilladt på vejstrækningen. Tavlen må ikke anvendes permanent.

A 39 Vejarbejde

§ 46. A 39 skal opsættes, når vejarbejdet medfører, at der i perioder er personale, materiel eller materialer på den del af vejen, som trafikanterne benytter. Den skal tillige anvendes, når vejen på grund af vejarbejde er unormal. Der henvises til bekendtgørelse om afmærkning af vejarbejder m.v.

A 41,1 Højresving, A 41,2 Venstresving, A 42,1 Flere sving, det første til højre og A 42,2 Flere sving, det første til venstre

§ 47. A 41 og A 42 må ikke opsættes på samme steder som C 55 Lokal hastighedsbegrænsning.

UA 41 Hastighedsangivelse

§ 48. Den angivne hastighed skal efter gennemkørsel fastsættes af politiet med samtykke fra vejmyndigheden.

A 43,1 Indsnævret vej, A 43,2 Indsnævret vej i venstre side og A 43,3 Indsnævret vej i højre side

§ 49. A 43,1, A 43,2 og A 43,3 må ikke anvendes til advarsel om, at vognbaneantallet reduceres. Dette afmærkes med E 16 Vognbaneforløb, jf. § 114.

Stk. 2. A 43,1 med undertavle UA 43,1 skal anvendes på vej med dobbeltrettet færdsel, hvor 2 motorkøretøjer ikke kan passere hinanden uden at overskride kantlinjen.

UA 43 Fri bredde

§ 50. Bredden skal angives i meter med højst én decimal. Breddeangivelsen skal være den faktiske bredde. Hvis kørebanen har skarpe sving eller unormal tværhældning, skal der dog tages hensyn hertil ved breddeangivelsen.

Stk. 2. Breddeangivelsen må ikke være mindre end 2,6 m. Ved mindre bredder skal i stedet anvendes tavle C 41 Køretøjsbredde.

A 46,1 Stejl nedkørsel og A 46,2 Stejl stigning

§ 51. Hældningen skal angives i hele procent.

A 72 Jernbaneoverkørsel uden bomme

§ 52. A 72 skal opsættes ved alle jernbaneoverkørsler, der ikke er sikret med bomme. På veje med mindst 2 vognbaner skal tavlen opsættes i begge vejsider.

UA 72 Se efter tog

§ 53. Når A 72 Jernbaneoverkørsel uden bomme anvendes foran en jernbaneoverkørsel sikret alene ved skiltning eller tinglyst oversigt, skal undertavle UA 72 anbringes under advarselstavlen.

A 73 Jernbaneoverkørsel med bomme

§ 54. A 73 skal anvendes ved alle jernbaneoverkørsler, der er sikret med bomme.

Stk. 2. Tavlen skal opsættes i begge vejsider på veje med mindst 2 vognbaner.

UA 73 Varsling af elektrificeret bane

§ 55. UA 73 skal anvendes ved jernbaneoverkørsler, hvor togdriften er elektrificeret.

Stk. 2. Tavlen skal angive den sikre fri højde under strømførende ledninger. Højden fastsættes til 1 m under ledningernes højde.

Stk. 3. UA 73 skal placeres under alle A 72 eller A 73 advarselstavler, der er opsat ved den pågældende jernbaneoverkørsel.

A 74,1 Krydsmærke for enkeltsporet jernbaneoverkørsel og A 74,2 Krydsmærke for flersporet jernbaneoverkørsel

§ 56. Forsiden af krydsmærke og stander skal have skiftevis røde og hvide reflekterende felter. Bagsiden af tavlen kan være grøn.

A 75 Afstandsmærker

§ 57. Afstandsmærker skal opsættes i begge sider af kørebanen og må kun opsættes på vejen, der krydser banen.

A 91 Oplukkelig bro

§ 58. A 91 skal opsættes foran oplukkelige broer på veje, hvor den tilladte hastighed er højere end 60 km/h, eller hvis blinksignalet ved broen ikke kan ses inden for de hastighedsafhængige afstande som angivet i § 32.

A 99 Anden fare

§ 59. A 99 må kun opsættes med undertavle, der angiver farens art. Undertavler skal, så vidt muligt, være udført med symboler som vist i bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 2. Ved jernbaneoverkørsel uden sikkerhedsforanstaltning, jf. Trafik- og Byggestyrelsens bekendtgørelse om sikkerhedsforanstaltninger i jernbaneoverkørsler, der er åbne for almindelig færdsel, skal tavlen opsættes med undertavlen UA 99,2 Spor.

Stk. 3. A 99 Anden fare som midlertidig tavle kan alene bruges til at advare i følgende situationer, jf. bilag 4:

- 1) A 99,1 Huller i vejen.
- 2) A 99,2 Uheldskryds.

- 3) A 99,3 Uheldsstrækning.
- 4) A 99,4 Ændret vigepligt.
- 5) A 99,5 Nye signaltider.

B. Vigepligtstavler

§ 60. Der må sammen med vigepligtstavler ikke opsættes andre tavler end A 74 Krydsmærke for jernbaneoverkørsel, D 12 Påbudt kørselsretning i rundkørsel og undertavlerne U 1, UB 11,1 Forvarsling for stop, UB 11,2 Dobbelttettet cykelsti og UB 11,3 Letbane.

B 11 Ubetinget vigepligt

§ 61. Ubetinget vigepligt i henhold til færdselslovens § 26, stk. 2, skal (hvor der ikke anvendes B 13 Stop) afmærkes med både tavle B 11 Ubetinget vigepligt og S 11 Vigelinje, hvor andet ikke er bestemt. På svagt trafikerede veje kan ubetinget vigepligt dog afmærkes alene ved vigelinje.

Stk. 2. Tavle B 11 skal altid opstilles i følgende tilfælde:

- 1) Ved indmunding i en vej, der er afmærket med tavle B 16 Hovedvej. Hvis to hovedveje skærer hinanden, skal den mest betydende vej afmærkes som hovedvej gennem krydset, og de kørende på den anden vej pålægges ubetinget vigepligt.
- 2) Hvor tavle A 11 Farligt vejkryds, hvor den krydsende trafik har ubetinget vigepligt, er opstillet på den krydsende vej.
- 3) Ved indmunding i firbenet kryds af vej, hvor krydsende færdsel i de foregående kryds har haft ubetinget vigepligt.
- 4) Ved indmunding i rundkørsel, også når de indmundende veje er hovedveje.
- 5) Ved indmunding i en vej, hvor den vigepligtige trafikant ikke kan se krydset inden for de hastighedsafhængige afstande, som er angivet i § 32, eller hvor det ikke klart fremgår af vejudformningen, at den krydsende vej er mere betydende.
- 6) Ved tilkørselsbane til motorvej, hvor der pålægges de kørende ubetinget vigepligt, og ved spidsvinklet tilkørsel til anden vej, hvor der ikke afmærkes med B 15 Sammenfletning.
- 7) Ved signalregulerede kryds, hvis der afmærkes for ubetinget vigepligt. Vigelinje anvendes ikke ved signalregulerede kryds.
- 8) Ved indmunding i vej, hvor der etableres dobbelttettet cykelsti.
- 9) Ved indmunding i vej, hvor der etableres letbane.

§ 62. Ubetinget vigepligt skal afmærkes ved jord- og grusvejes indmunding i hovedvej eller, hvor der i forbindelse med vejen er etableret dobbelttettet cykelsti, medmindre den indmundende vej fører til en enkelt ejendom.

Stk. 2. Ved udkørsel fra vej over fortov, cykelsti eller rabat må afmærkning kun udelades, hvis overkørslen er hævet over den tværgående vejs kørebane. Overkørslen skal være udført i niveau med eventuelt fortov eller cykelsti.

§ 63. B 11 skal opsættes så nær vejkryds som muligt. Hvis der er vigelinje, placeres B 11 så nær denne som mu-

ligt. *B 11*-tavlen må ikke placeres i større afstand end 20 m før vigelinjen.

Stk. 2. Hvis tavlen anvendes ved en overkørsel over for-
tov eller cykelsti, skal den placeres før overkørslen.

Stk. 3. *B 11* skal opsættes ved begge sider af kørebanen, når de kørende på en hovedvej pålægges ubetinget vigepligt.

Forvarsling for B 11 Ubetinget vigepligt

§ 64. Forvarsling skal etableres, hvor trafikken på en hovedvej pålægges ubetinget vigepligt, eller hvis *B 11*-tavlen ikke kan ses inden for de hastighedsafhængige afstande, som er angivet i § 32, og krydset ikke er forvarslet med orienteringstavle.

Stk. 2. *B 11 Ubetinget vigepligt* og *U 1* må ikke anvendes til forvarsling om signalregulerede kryds. Hvis der er behov for forvarsling ved et signalreguleret kryds, skal *A 19 Lys-signal* anvendes.

Stk. 3. *B 11* og *U 1* skal anvendes ved forvarsling af ubetinget vigepligt ved rundkørsler.

B 13 Stop

§ 65. Stoptavler kan opsættes i kryds uden for tættere bebygget område, når der er konstateret et betydeligt uheldsproblem mellem trafikanter, der kommer fra hver sin vej. Samtidigt skal et eller flere af nedenstående kriterier være opfyldt:

- 1) oversigtsforholdene ad den mere betydende vej er dårlige i forhold til den tilladte hastighed, jf. § 32, i mindst et af krydssets ben og mindst 10 % af trafikanterne på den mere betydende vej kører mere end den tilladte hastighed,
- 2) vigepligten er pålagt trafikanter, der ikke har haft vigepligt i de foregående kryds, eller
- 3) den mindre betydende vej fremtræder geometrisk som en gennemgående vej i krydset.

§ 66. Stop skal afmærkes med såvel tavle *B 13* som *S 13 Stoplinje*.

§ 67. Vedrørende placeringen af *B 13* og *S 13 Stoplinje* finder bestemmelserne vedrørende tavle *B 11 Ubetinget vigepligt* tilsvarende anvendelse.

§ 68. Når *B 13* anvendes ved jernbaneoverkørsel, skal den opsættes under *A 74 Krydsmærke* på samme stander.

UB 11,1 Forvarsling for Stop

§ 69. Forvarsling for *B 13 Stop* skal foretages med *B 11 Ubetinget vigepligt* med undertavle *UB 11,1*. Afstanden til krydset skal angives på undertavlen.

Stk. 2. *B 13 Stop* ved jernbaneoverkørsel skal altid forvarsles. Dette sker ved opsætning af *UB 11,1* under *A 72 Jernbaneoverkørsel uden bomme*.

UB 11,2 Dobbeltrettet cykelsti

§ 70. *UB 11,2* skal opsættes under *B 11 Ubetinget vigepligt* og *B 13 Stop*, hvis kørende fra sidevejen kan krydse en dobbeltrettet cykelsti, der går på tværs af sidevejen.

Stk. 2. *UB 11,2* skal også opsættes, hvis en dobbeltrettet cykelsti begynder eller slutter ved den pågældende sidevej.

UB 11,3 Dobbeltrettet letbane

§ 71. *UB 11,3* skal opsættes under *B 11 Ubetinget vigepligt*, hvis kørende fra sidevejen kan krydse en dobbeltrettet letbane, der har kørsel på den overordnede vej. Det skal sikres, at der er tilstrækkelig oversigt i krydset.

Stk. 2. *UB 11,3* opsættes under *B 11 Ubetinget vigepligt*, hvis den kørende fra sidevejen kan krydse en letbane, der har kørsel på den overordnede vej mod ensrettet færdsel. Det skal sikres, at der er tilstrækkelig oversigt i krydset.

Stk. 3. *UB 11,3* kan opsættes under *B 11 Ubetinget vigepligt*, hvor trafikanter fra stier kan krydse en letbane, der har kørsel på den overordnede vej. Det skal sikres, at der er tilstrækkelig oversigt i krydset.

B 15 Sammenfletning

§ 72. *B 15* skal opstilles ved alle accelerationsbaner og ved sammenløb af motorveje, hvor trafikanterne skal flette sammen efter bestemmelserne i færdselslovens § 18, stk. 3, og stk. 4, sidste pkt.

Stk. 2. Tavlen må kun opstilles ved den side af vognbanerne, hvor sammenfletningen skal finde sted.

Stk. 3. Ved tilkørsler afmærket med *B 15* skal der være midterrabat, spærreflade eller dobbelt spærrelinje mellem modsatrettede færdselsretninger.

B 16 Hovedvej

§ 73. *B 16* må ikke opsættes på motorveje. Tavlen skal opsættes på alle andre hovedveje. Politiet kan dog godkende, at tavlen ikke opsættes på hovedveje, der er motortrafikveje, og på hovedveje inden for tættere bebygget område.

Stk. 2. Tavlen skal opsættes efter kryds med betydende sideveje og i øvrigt skiftevis i hver vejside, således at afstanden mellem tavlerne ikke er større end 3 km.

Stk. 3. Veje afmærket med *L 41 Rutenummer for Europa-vej*, *L 42 Rutenummer for primærruter* og veje afmærket som primære ringruter med *L 44 Rutenummer for ringruter* skal være udlagt som hovedveje.

B 17 Hovedvej ophører

§ 74. *B 17* skal opsættes, hvor en afmærket hovedvej ophører, men ikke hvor trafikken på hovedvejen i øvrigt pålægges ubetinget vigepligt eller flettepligt.

B 18 Hold tilbage for modkørende

§ 75. Hvor *B 18* opsættes ved en ensporet vejstrækning, skal der fra strækningens start mindst være fri oversigt i den afstand, der er angivet i § 32 for den tilladte hastighed for modkørende trafikanter.

B 19 Modkørende færdsel skal holde tilbage

§ 76. *B 19* må kun anvendes, hvor *B 18 Hold tilbage* for modkørende er opsat ved den anden ende af den smalle strækning. Tavlen må kun opsættes umiddelbart ved begyndelsen af den smalle strækning og må ikke forvarsles.

C. Forbudstavler

§ 77. En forbudstavles betydning må ikke udvides ved anvendelse af undertavle i andre tilfælde end de, der er nævnt under de enkelte hovedtavler i bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 2. En indskrænkning af tavlens betydning må, bortset fra de i bekendtgørelse om vejafmærkning nævnte tilfælde, ikke være således, at forbuddets indhold kan angives med en anden hovedtavle.

Stk. 3. Hvis trafikant eller køretøjsart skal undtages fra et forbud, sker dette ved anvendelse af undertavle med symbol eller tekst og med »undtaget« under symbolet eller i teksten.

§ 78. Undertavle, der angiver tidsmæssig begrænsning af forbud, må ikke anvendes ved tavlerne C 11-12 og C 55-59. Skal disse forbud være tidsbegrænsede, skal tavlerne fjernes, tildækkes eller være indrettet således, at tavlerne kun er synlige, når forbuddet er gældende.

§ 79. Ved kombination af symbolerne på tavlerne C 22-26 må der på samme tavle højst anvendes 3 symboler og højst 2 symboler, hvis tavlen bl.a. gælder for motorkørende.

§ 80. Forbudstavler må ikke indsættes på F 11-14 Pilvejvisere, F 18 Tabelvejviser, F 21 Stivejviser for cyklister, ridende og vandrere, F 33 Parkeringsvejvisere og G 18 Tabelorienteringstavle.

Stk. 2. Forbudstavler indsat på vejvisningstavler må kun anvendes til forvarsling eller supplerings af en forbudstavle, der er udført og opstillet på normal måde.

C 11,1 Højresving forbudt, C 11,2 Venstresving forbudt og C 12 Vending forbudt

§ 81. Tavlerne C 11 og C 12 skal opsættes umiddelbart foran eller i det vejkryds, hvor forbuddet er gældende. C 11,2 og C 12 kan opsættes alene i venstre vejside eller over kørebanen.

Stk. 2. Forvarsling af tavlerne med stræknings- eller afstandsangivelse må kun ske, når der ikke findes betydende sideveje på forvarslingsstrækningen.

Stk. 3. Såfremt forbuddet er gældende for en strækning, skal tavlen uden undertavle gentages umiddelbart før eller i alle betydende kryds og skal endvidere kort efter krydset opstilles med undertavle med strækningsangivelse 0-X m.

Stk. 4. Tavlerne C 11,1, C 11,2 og C 12 må ikke indsættes på vejvisningstavler.

C 19 Indkørsel forbudt

§ 82. C 19 må kun anvendes, hvor trafik i modsat retning er tilladt.

Stk. 2. Der må ikke anvendes andre undertavler end »Trækken med cykel og knallert på kørebanen forbudt«.

Stk. 3. Hvis indkørsel med cykler og lille knallert er tilladt mod kørselsretningen, må C 19 ikke anvendes.

C 21 Kørsel i begge retninger forbudt

§ 83. Tavlen C 21 Kørsel i begge retninger forbudt skal altid opsættes for begge færdselsretninger.

UC 23

§ 84. Undertavlen UC 23 Miljøzone må kun bruges under C 22,1 Motorkøretøj, stor knallert, traktor og motorredskab forbudt, C 23,1 Lastbil forbudt og C 23,2 Bus forbudt.

C 32 Totalvægt af vogntog

§ 85. C 32 skal altid opsættes sammen med en anden tavle med vægtbegrænsning.

C 41 Køretøjsbredde

§ 86. Ved beregningen af den tilladte bredde skal der anvendes en tolerance på 20 cm til faste genstande eller rabat og 40 cm, hvor køretøjer med den største tilladte bredde møder hinanden. Er der sving på den smalle strækning, eller har kørebanen unormal tværhældning, skal tolerancen forøges.

Stk. 2. Bredden skal angives i meter med højst én decimal.

Stk. 3. Der må ikke angives større køretøjsbredde på tavlen end 2,5 m. Hvis afmærkning af større bredder er nødvendig, skal A 43 med undertavle UA 43 Fri bredde anvendes.

C 42 Køretøjshøjde

§ 87. C 42 skal anvendes i alle tilfælde, hvor den fri højde over kørebanen er under 4,2 m. Tavlen kan dog udelades på private veje, der ikke er private fællesveje.

Stk. 2. Teksten på tavlen skal angive den tilladte køretøjshøjde under det sted, hvor tavlen er placeret.

Stk. 3. Højden skal angives i meter med højst én decimal. Der skal altid regnes med en tolerance på mindst 20 cm.

Stk. 4. Er det tilladt køretøjer at overskride vejens midtlinje, skal der afmærkes over alle vognbaner.

C 43 Køretøjsslængde

§ 88. Længden skal angives i hele meter.

C 51 Overhaling forbudt

§ 89. Inden for tættere bebygget område må C 51 kun anvendes i begrænset omfang.

§ 90. Uden for tættere bebygget område gælder følgende regler:

- 1) C 51 skal anvendes, hvor der indføres overhalingsforbud, som ikke følger af færdselslovens § 23. Tavlen skal således anvendes i forbindelse med spærrelinje på steder, hvor overhaling ikke er forbudt efter færdselslovens § 23, men spærrelinjen forhindrer biler i at overhale hinanden. Dette gælder dog ikke for korte spærrelinjer foran vejkryds.
- 2) Hvor C 51 anvendes til supplerings af spærrelinje, skal den opsættes ca. 100 m før spærrelinjens begyndelse med strækningsangivelse 100-X m.
- 3) Hvor det ikke er tydeligt for trafikanterne, at forbuddet stadig er gældende, skal C 51 gentages mindst for hver 500 m.
- 4) Tavlen skal opsættes ved begge sider af kørebanen.

C 52 Overhaling med lastbil forbudt

§ 91. *C 52* med strækingsangivelse skal opsættes ved begge sider af kørebanen mindst 100 m før det sted, hvorfra forbuddet skal gælde.

Stk. 2. Tavlen skal gentages efter betydende vejkryds og mindst for hver 500 m.

C 53 Ophør af overhaling forbudt

§ 92. Anvendes *C 53* som variabel tavle skal denne styres sammen med de tilhørende variable *C 51*-tavler.

C 54 Ophør af overhaling med lastbil forbudt

§ 93. Anvendes *C 54* som variabel tavle skal denne styres sammen med de tilhørende variable *C 52*-tavler.

C 55 Lokal hastighedsbegrænsning

§ 94. *C 55* skal gentages efter alle betydende sideveje højst 50 m efter vejindmundingen og ved accelerationsbaner højst 100 m efter disses afslutning. Hvis sidevejen har en lavere hastighedsbegrænsning end den vej, der svinges ind på, kan ovenstående maksimale længde på 50 m øges indtil 150 m afhængig af de lokale forhold.

Stk. 2. Såfremt en lokal hastighedsbegrænsning skal gælde forbi tavlerne *E 42 Motorvej*, *E 44 Motorvej ophører*, *E 55 Tættere bebygget område* og *E 56 Ophør af tættere bebygget område*, skal *C 55* gentages ved eller højst 60 m efter tavlen. *C 55* må dog aldrig opsættes nærmere end 30 m før eller efter *E 55 Tættere bebygget område*.

Stk. 3. På veje med mere end én vognbane i samme færdselsretning skal *C 55* opsættes i begge sider af kørebanen.

Stk. 4. Ved jernbaneoverkørsler, der (bortset fra med *A 72 Jernbaneoverkørsel uden bomme* og med *A 74 Krydsmærke*) alene er sikret ved en tinglyst oversigt, skal etableres lokal hastighedsbegrænsning de sidste 100 m før overkørslen.

§ 95. Hvor *C 55* bruges som variabel tavle til at supplere faste advarselstavler, skal de variable tavler opsættes mindst 50 m efter de faste tavler. I tættere bebygget område kan de variable tavler dog opsættes ned til 30 m efter de faste tavler.

C 56 Ophør af lokal hastighedsbegrænsning

§ 96. Hvor *C 55 Lokal hastighedsbegrænsning* er opsat med strækingsangivelse, skal *C 56* opsættes, når den angivne lokale hastighedsbegrænsning er højere end den generelle hastighedsbegrænsning for den pågældende vejstrækning.

Stk. 2. Hvor den lokale hastighedsbegrænsning er lavere end den generelle hastighedsbegrænsning for den pågældende vejstrækning, kan *C 56* opsættes alene i venstre vejside.

Stk. 3. Hvor den lokale hastighedsbegrænsning er højere end den generelle hastighedsgrænse for den pågældende vejstrækning uden for tættere bebygget område, skal *UC 57* anvendes under *C 56*. *UC 57* anvendes kun i disse tilfælde.

§ 97. Anvendes *C 56* som variabel tavle skal denne styres sammen med de tilhørende variable *C 55*-tavler.

C 59 Ophør af forbud

§ 98. *C 59* skal anvendes, hvor der er behov for at angive ophør af et forbud, der ikke kan angives ved en af tavlerne *C 53 Ophør af overhaling forbudt*, *C 54 Ophør af overhaling med lastbiler forbudt* eller *C 56 Ophør af lokal hastighedsbegrænsning*.

Stk. 2. Hvis et forbud skal gælde efter *C 59*, skal forbudstavlen anbringes på samme stander som ophørstavlen eller umiddelbart efter denne.

C 61 Standsning forbudt, C 62 Parkering forbudt, UC 33 Parkering, UC 61, UC 62, UC 60,1-3,

E 33 Parkering og UE 33,1-4

§ 99. På veje med tilladt hastighed på 60 km/h eller mere må *C 61* eller *C 62* kun opsættes med undertavler *U 3*, *UC 60,1-3* eller en kombination af disse undertavler.

§ 100. Til begrænsning af restriktioner for hovedtavler *C 61*, *C 62* og *E 33* med hensyn til tid og færdselsarter skal undertavler *U 3*, *UC 33*, *UC 61*, *UC 62* eller *U 4* anvendes under hovedtavlerne.

Stk. 2. Eventuelle restriktioner uden for de tider, hvor hovedtavlen *C 61* gælder, skal angives med tavlerne *UC 62* og *UC 33* i kombination med *UC 61*. Eventuelle restriktioner uden for de tider, hvor hovedtavlen *C 62* gælder, skal angives med tavle *UC 33* i kombination med *UC 62*.

Stk. 3. Til *C 61* kan anvendes undertavler med teksterne »Af- og pålæsning tilladt« og »Ud- og indstigning tilladt«.

§ 101. Tavler med nedadrettet pil eller dobbeltpil må højst opsættes 20-25 m efter det sted, hvor restriktionen gælder. Tavler, der skal gælde fra et vejkryds, må højst opsættes 20-25 m efter det område, der er omfattet af bestemmelserne i færdselslovens § 29 om standsning og parkering i kryds (10 m-punkt eller spærrelinje efter krydset).

Stk. 2. Tavler, der skal gælde frem til et vejkryds, skal opsættes, så afstanden til 10 m-punktet før krydset eller dets eventuelle opdeling i vognbaner højst er ca. 70 m.

§ 102. Hvor restriktionerne er de samme før og efter en tavle, skal for- og bagside være ens.

Stk. 2. Hvor restriktionerne ikke er de samme før og efter en tavle, skal hovedtavlen udelades på bagsiden. De restriktioner, der gælder efter tavlen, skal angives på bagsiden med *UC 61*, *UC 62* eller *UC 33* uden pilangivelse.

§ 103. Ved opsætning af *C 61* og *C 62* samt *E 33 Parkering*, hvor denne tillader parkering på kørebanen uden afmærkning på denne, skal der på forsiden altid anvendes *UC 60,1-3*, *UE 33,1-3* eller tilsvarende pile på anden undertavle.

Stk. 2. Hvor restriktionernes gyldighed angives med pile, skal opadrettede pile placeres over nedadrettede. For hver retning skal den strengeste restriktion stå øverst.

Stk. 3. Hvor parkeringsmulighed er anvist på tværs af kørselsretningen må *UE 33,1-3* og *UC 60, 1-3* drejes, så pilene er vandrette. En tilsvarende drejning må foretages af disse tavler på vendepladser.

§ 104. Et tidsinterval for en restriktion må ikke være indeholdt i et tidsinterval, som gælder en anden restriktion på samme sted. Tidsintervaller må heller ikke overlappe hinanden.

Stk. 2. Hvor en restriktion gælder inden for bestemte tidsrum og en mindre streng restriktion gælder på samme sted resten af ugen, skal teksten: »Øvrig tid« anvendes.

Stk. 3. Hvor en restriktion kun forekommer i dele af et døgn og en mindre streng restriktion skal gælde resten af døgnnet, skal teksten: »Resten af døgnnet« anvendes.

Stk. 4. Hvor en restriktion er lempet en del af tiden ved en undertavle med tekst eller med symbol for enkelte køretøjsarter, skal lempelsen angives som tidsinterval, der er indeholdt i restriktionens tidsinterval.

D. Påbudstavler

§ 105. Undertavlerne *U 1*, *U 2* og *U 3* må ikke anvendes ved påbudstavler. Ved *D 55 Mindste hastighed* og *D 56 Ophør af mindste hastighed* kan *U 1* og *U 2* dog bruges.

D 11 Påbudt kørselsretning

§ 106. Tavler med vandret pil skal anbringes umiddelbart efter det sted, hvor trafikanterne skal svinge. Tavlen må ikke opsættes, hvor der foran denne findes trafik, der kører mod pilens retning.

Stk. 2. Tavler med bøjet pil skal opsættes foran det sted, hvor trafikanterne skal svinge.

Stk. 3. Tavlerne må ikke anvendes, hvor vejforløbet er således, at det kun er muligt at køre i de påbudte retninger.

D 12 Påbudt kørselsretning i rundkørsel

§ 107. *D 12* skal anvendes umiddelbart foran rundkørsler, hvor det ikke er muligt at placere færdselstavler i midterøen.

D 15 Påbudt passage og D 16 Valgfri passage

§ 108. *D 15* med pil til højre og *D 16* må ikke anvendes, hvor der er modgående færdsel på kørebanen til højre for tavlen.

D 21 Cykelsti, D 22 Gangsti, D 23 Ridesti, D 26 Delt sti og D 27 Fællessti

§ 109. Tavler for påbudt sti kan opsættes udelukkende ved venstre side af stien, fx i rabat mellem kørebane og sti.

UD 21,1 Dobbeltrettet cykelsti og UD 21,2 Dobbeltrettet cykelsti ophører

§ 110. Cykelsti langs vej må kun afmærkes for dobbeltrettet trafik, når stien opfylder betingelserne i Vejdirektoratets cirkulære om etablering af dobbeltrettet cykelstier langs vej.

Stk. 2. Dobbeltrettet cykelsti skal afmærkes med *D 21 Cykelsti*, *D 26 Delt sti* eller *D 27 Fællessti* forsynet med undertavle *UD 21,1* og *UD 21,2*.

Stk. 3. Tavlerne skal opsættes, hvor stien begynder og slutter og ved alle vejkryds.

Stk. 4. Ved vejkryds opsættes tavlerne efter krydset set i forhold til en cyklist, der kører i venstre vejside på den dobbeltrettede sti.

Stk. 5. Den dobbeltrettede cykelsti skal afmærkes med smal punkteret linje med streg og mellemrum af samme længde. Linjen skal fortsættes over sideveje og udkørsler.

Stk. 6. Ved sideveje skal afmærkes med *V 21 Cykelsymbol* på begge sider af linjen.

Stk. 7. Hvor *B 11 Ubetinget vigepligt* eller *B 13 Stop* er opstillet ved dobbeltrettet cykelsti, skal tavlen forsynes med undertavle *UB 11,2 Dobbeltrettet cykelsti*.

Stk. 8. Hvor cyklisterne skal benytte cykelsti i venstre vejside, skal *D 21* med undertavle *UD 1* opstilles i højre vejside.

D 55 Mindste hastighed

§ 111. Afmærkning med mindste hastighed skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. På statsveje kan Transport-, Bygnings- og Boligministeriet godkende, at Vejdirektoratet anvender afmærkning med mindste hastighed.

E. Oplysningstavler

§ 112. Hvor *E 11* anvendes sammen med *R 11 Vognbanepile*, skal der være fuld overensstemmelse mellem de to afmærkninger.

Stk. 2. *E 11* tavler må ikke forsynes med afstandsangivelse.

E 15 Vognbaner ved kryds

§ 113. På *E 15* skal rabatter angives med sort omgivet af hvid kontur, og længdeafmærkning skal angives med hvidt.

E 16 Vognbaneforløb

§ 114. Ved indsnævringer, hvor en vognbane fjernes, således at kørende skal flette efter reglerne i færdselslovens § 18, stk. 4, skal vognbaneforløbet på *E 16* vises i overensstemmelse med det faktiske vognbaneforløb og uden vognbanelinjer mellem vognbanerne.

Stk. 2. På tavlen skal angives vognbanelinjer, når tavlen anvendes ved indsnævringer, hvor der er afstribet med vognbanelinjer på en sådan måde, at kørende i den vognbane, der ophører, skal krydse vognbanelinjen under iagttagelse af bestemmelsen i færdselslovens § 18, stk. 2, om vognbaneskift. Anden længdeafmærkning må ikke vises på tavlen.

Stk. 3. Ved angivelse af rabatter, længdeafmærkning og ved udførelse af midlertidig afmærkning gælder de samme bestemmelser vedrørende streg- og tavlefarver, som anført under *E 15 Vognbaner ved kryds*.

E 17 Fodgængerfelt

§ 115. Ved fodgængerfelt uden signalregulering skal afmærkningen på kørebanen, jf. § 189, suppleres med tavle *E 17*, der skal være særskilt belyst. Tavlen kan dog udelades ved fodgængerfelt, der ligger umiddelbart efter en vige eller stoplinje.

Stk. 2. *E 17* skal enten opsættes i begge sider af kørebanen foran fodgængerfeltet set i kørselsretningen eller op-

hænges over kørebanen over hver af de to kørselsretninger. Tavlerne skal være dobbeltsidede.

Stk. 3. Fodgængerfelter skal være belyst, enten af den normale vejbelysning eller af særskilt belysning.

E 19 Ensrettet færdsel

§ 116. *E 19* skal opstilles ved alle vejkryds på ensrettede veje, hvor der kan komme kørende trafik ind på vejen.

Stk. 2. Hvor vejen ikke er ensrettet for visse færdselsarter, fx cyklister, skal *E 19* opsættes med undertavle, der angiver undtagelse, jf. *U 5*.

Stk. 3. Den bane, der er forbeholdt færdsel imod ensretningen, skal være adskilt med dobbelt spærrelinje fra den øvrige kørebane. Hvis undtagelsen alene omfatter cykler og lille knallert, kan den dobbelte spærrelinje undtagelsesvis udelades bortset fra ved vejkryds.

Stk. 4. Den bane, der er forbeholdt færdsel med letbane-køretøjer mod ensretningen skal være adskilt af en 30 cm bred kantlinje fra den øvrige kørebane.

E 23 Vejledning for invalide

§ 117. *E 23* skal anvendes ved adgange, der er særligt egnede for invalide.

E 30 Letbaneholdeplads

§ 118. *E 30* kan opsættes uanset bestemmelsen i færdselsloven § 29, stk. 1, nr. 2, og uanset at der på strækningen er standsningsforbud angivet ved tavle *C 61 Standsning forbudt*.

Stk. 2. Tavlen kan suppleres med nødvendige oplysninger om trafikafvikling, fx køretider, ruter og zoner. Disse oplysninger opsættes af letbaneselskabet efter aftale med politi og vejmyndighed.

E 31 Busholdeplads

§ 119. *E 31* kan opsættes uanset bestemmelsen i færdselsloven § 29, stk. 1, nr. 2, og uanset at der på strækningen er standsningsforbud angivet ved tavle *C 61 Standsning forbudt*.

Stk. 2. Tavlen kan suppleres med nødvendige oplysninger om trafikafvikling, fx køretider, ruter og zoner. Disse oplysninger opsættes af trafikalselskabet efter aftale med politi og vejmyndighed.

E 37 Krybespor

§ 120. *E 37* skal opsættes ved krybesporets begyndelse, og den skal forvarsles i ca. 200 meters afstand. Begge tavler skal angive krybesporets længde. Vedrørende hastighedsangivelsen, se § 111, *D 55 Mindste hastighed*.

Stk. 2. Ved krybesporets afslutning skal der uanset oversigten være spærrelinje for den modkørende færdsel for at lette udkørsel fra krybesporet.

E 39 Anbefalet hastighed

§ 121. *E 39* anvendes uden for tættere bebygget område. Hastighedsangivelsen skal være mindre end den generelle hastighedsbegrænsning og skal være fastsat på grundlag af

en samlet vurdering af vejanlægget, herunder en vurdering af oversigtsforholdene til motorkøretøjer, cyklister og fodgængere, jf. §§ 32 og 168.

E 41 Hastighedsangivelse for frakørsel

§ 122. *E 41* skal anvendes ved frakørsler med unormalt skarpe sving. Den anviste hastighed skal efter gennemkørsel fastsættes af politiet med samtykke fra vejmyndigheden. Tavlen skal placeres i en afstand, der sikrer, at hastigheden kan reduceres inden svinget.

E 42 Motorvej

§ 123. *E 42* skal anvendes, dels hvor motorvejen er en direkte fortsættelse af det almindelige vejnet, dels på tilkørsler til motorveje.

Stk. 2. Tavlen skal opstilles på det sted, hvorfra færdsel skal være forbudt for de trafikanter, der ikke må færdes på motorvej. Er der på dette sted ikke rimelig omkørselsmulighed, skal den forvarsles med afstandsangivelse ved et foranliggende vejkryds.

E 43 Motortrafikvej

§ 124. *E 43* skal opstilles, hvor motortrafikvejen begynder samt efter hvert kryds med vej eller sti, der er åben for trafikanter, som ikke må benytte motortrafikvejen.

Stk. 2. Vedrørende forvarsling gælder samme bestemmelse som for motorvej.

E 44 Motorvej ophører

§ 125. *E 44* skal opsættes, hvor motorvejen ophører, og skal forvarsles 400 m før dette sted.

Stk. 2. Ved frakørsler skal tavlen kun anvendes, hvor det ikke tydeligt fremgår, at motorvejen forlades.

Stk. 3. Tavlen skal opsættes i begge sider af kørebanen.

E 45 Motortrafikvej ophører

§ 126. *E 45* skal opsættes, hvor motortrafikvejen ophører, og skal forvarsles 200 m før dette sted.

Stk. 2. På sideveje og frakørsler skal den kun anvendes, hvor det ikke tydeligt fremgår, at motortrafikvejen forlades.

Stk. 3. Tavlen skal opsættes i begge sider af kørebanen, når der er flere end en vognbane i kørselsretningen.

E 47 Cykelgade

§ 127. Tavlen skal opsættes ved enhver indkørsel til området.

Stk. 2. Veje i et cykelgadeområde skal klart fremtræde som egnet for cykel og lille knallert over hele kørebanen. Der skal være adskillelse mellem kørebane og fortov.

E 48 Ophør af cykelgade

§ 128. Tavlen skal opsættes ved enhver udkørsel fra cykelgadeområdet.

E 49 Gågade

§ 129. *E 49* skal opsættes ved enhver indkørsel til gågadeområdet.

E 50 Ophør af gågade

§ 130. *E 50* skal opsættes ved enhver udkørsel fra gågadeområdet.

E 51 Opholds- og legeområder

§ 131. *E 51* skal opsættes ved enhver indkørsel til området.

Stk. 2. Veje i et opholds- og legeområde skal klart fremtræde som egnet til ophold og leg over hele vejarealet. De må ikke være adskilt i kørebane og fortov, og der må ikke være nogen gennemgående højdeforskel i vejens tværprofil. Derimod kan den del af vejen, der er egnet til kørsel, markeres fx ved en belægning i afvigende farve. Ved ombygning af eksisterende veje kan kantsten dog bibeholdes, hvis de tydeligt afbrydes med højst 25 meters mellemrum.

Stk. 3. Der må ikke opsættes advarselstavler ved de enkelte hastighedsdæmpende foranstaltninger i området.

Stk. 4. Der må ikke etableres ubetinget vigepligt i vejkruds inden for området.

E 52 Ophør af opholds- og legeområde

§ 132. *E 52* skal opsættes ved enhver udkørsel fra et opholds- og legeområde.

E 53 Område med fartdæmpning

§ 133. *E 53* skal opsættes ved enhver indkørsel til et område, hvor kørebanen gennem fysiske foranstaltninger på vejarealet er indrettet således, at den ikke er egnet til kørsel med højere hastighed end den angivne.

Stk. 2. Vejdirektoratet kan tillade, at tavlen undlades opsat, hvis et nyanlagt område er indrettet specielt med henblik på lave hastigheder.

Stk. 3. Der skal anvendes hastigheder mellem 20 km/h og 45 km/h. Hastighedsangivelse på 45 km/h må alene anvendes ved fartdæmpende veje, der er indrettet til hastigheder på 45-50 km/h.

Stk. 4. Der må ikke opsættes særlige advarselstavler ved de hastighedsdæmpende foranstaltninger i området.

E 54 Ophør af område med fartdæmpning

§ 134. *E 54* skal opsættes ved enhver udkørsel fra området, medmindre området direkte afløses af et andet område med fartdæmpning eller af opholds- og legeområde.

Stk. 2. Ophørstavlerne kan opsættes i venstre vejside som bagside til områdetavlerne.

E 55 Tættere bebygget område og E 56 Ophør af tættere bebygget område

§ 135. *E 55* og *E 56* kan opsættes uden angivelse af navn på byområde. Angivelserne på *E 55* og *E 56* for samme område skal være identiske bortset fra den røde streg om ophør.

Stk. 2. På veje med mere end 3 vognbaner skal tavlerne opsættes i begge sider af kørebanen.

Stk. 3. *E 55* kan udføres som undertavle. Denne kan opsættes under *C 56 Ophør af lokal hastighedsbegrænsning*, når denne i tættere bebygget område ophæver en lokal hastighedsbegrænsning, der er højere end den generelle.

Stk. 4. *E 55* og *E 56* tavler må ikke placeres sammen med anden afmærkning.

Stk. 5. Sager vedrørende opsætning eller flytning af *E 55* og *E 56* afgøres af politiet efter forhandling med vejmyndigheden.

Stk. 6. I de tilfælde, hvor det geografiske bynavn angives på dansk og et andet sprog, indføres det udenlandske sprog under den danske navneform.

E 68 Zonetavle

§ 136. *E 68* skal opsættes på alle veje, som fører ind i området.

Stk. 2. Anvendelse af symbol for tavler, som ikke vedrører lokal hastighedsbegrænsning, miljøzone, standsning og parkering, skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. På statsveje skal anvendelse af symbol for tavler, som ikke vedrører lokal hastighedsbegrænsning, miljøzone, standsning og parkering, godkendes af Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

E 69 Ophør af zone

§ 137. En zone skal ophæves med *E 69* medmindre zonen erstattes af en ny zone med lempeligere restriktioner.

Hastighedszoner

§ 138. *E 68,4* og *E 69,4* kan anvendes til afmærkning af zoner med lokal hastighedsbegrænsning, fastsat i medfør af færdselslovens § 92a, stk. 2, jf. § 42, stk. 4, og 5.

Stk. 2. Etablering af hastighedszone skal ske efter reglerne i §§ 139-147.

Fremgangsmåde

§ 139. Ansøgning om etablering af en hastighedszone sendes til politiet vedlagt:

- 1) Målfast vejplan med angivelse af:
  - a) vejnavne,
  - b) kørebaneafmærkning,
  - c) tavleafmærkningens placering, og
  - d) resultat af hastighedsmålinger V 85 % (den hastighed som 85 % af trafikanterne overholder).
- 2) Evalueringsplan med angivelse af:
  - a) placering af hastighedsmålinger,
  - b) tidspunkt for afslutning af evalueringen, og
  - c) om der er planlagt kampagner i starten af evalueringsperioden.

Zonens størrelse

§ 140. En hastighedszone, afmærket med *E 68,4*, skal omfatte mindst 2 vejstrækninger.

Stk. 2. En delstrækning af en vej kan dog i særlige tilfælde med politiets tilladelse afmærkes med *E 68,4*, hvis den ligger i umiddelbar tilknytning til andre områder afmærket med *E 68,4*.

Stk. 3. På sådanne delstrækninger skal der anvendes fartdæmpere svarende til den skilte hastighed, og strækningerne skal være længere end:

- 1) 100 m ved 30 km/h.

- 2) 300 m ved 40 km/h.
- 3) 500 m ved 50 km/h.

Stk. 4. En hastighedszone må ikke etableres, hvis den maksimale kørelængde:

- 1) ved direkte gennemkørsel af zonen overstiger 1500 m fra passage af *E 68,4* til passage af *E 69,4* og
- 2) ved gennemkørsel af zonen overstiger 1500 m fra passage af *E 68,4* til målet for køreturen.

Hastighed

§ 141. Inden for tættere bebygget område, afmærket med *E 55 Tættere bebygget område*, må der kun etableres zoner med hastigheder på 30 km/h eller 40 km/h.

Stk. 2. Uden for tættere bebygget område må der kun etableres zoner med hastigheder på 40 km/h eller 50 km/h.

Stk. 3. I rekreative områder og sommerhusområder uden for tættere bebygget område kan der etableres zoner med hastigheder på 30 km/h, 40 km/h eller 50 km/h.

Fartdæmpere

§ 142. På de enkelte vejstrækninger inden for hastighedszonen skal der etableres fartdæmpere, hvis den retlinjede del af vejstrækningen er længere end:

- 1) 100 m ved skiltet hastighed 30 km/h.
- 2) 300 m ved skiltet hastighed 40 km/h.
- 3) 500 m ved skiltet hastighed 50 km/h.

Stk. 2. Det gælder dog ikke, hvis V 85 % er mindre end:

- 1) 36 km/h ved skiltet hastighed 30 km/h.
- 2) 47 km/h ved skiltet hastighed 40 km/h.
- 3) 58 km/h ved skiltet hastighed 50 km/h.

Hastighedsmålinger

§ 143. Der skal udføres hastighedsmålinger på alle veje i zonen med en ret strækning over 150 m, både før og efter etablering af hastighedszonen.

Stk. 2. Hastigheden skal måles med apparater med en nøjagtighed på +/- 3 km/h eller bedre, og der skal måles hastighed på enkeltkøretøjer.

Stk. 3. Hastighedsmålinger skal udføres på et helt hverdagsdøgn med normal trafik og under normale vejforhold.

Evaluerings mv.

§ 144. Senest 1,5 år efter etablering af en hastighedszone skal en evaluering være gennemført og en evalueringsrapport fremsendt til politiet.

Stk. 2. Evalueringen må tidligst påbegyndes 2 måneder efter zonen etablering og afslutningen af en eventuel kampagne.

§ 145. Evalueringsrapporten skal indeholde en målfast vejplan med angivelse af:

- 1) vejnavne,
- 2) kørebaneafmærkning,
- 3) tavleafmærkningens placering,
- 4) placering og type af eventuelle fartdæmpere,
- 5) resultat af hastighedsmålinger V 85 % før og efter etablering af hastighedszonen, og
- 6) hvor hastighedsmålingerne er foretaget.

Stk. 2. Anvendes der fartdæmpere, som retter sig mod dæmpning af personbilers hastighed og kun i begrænset omfang mod den tunge trafik, skal V 85 % for både personbiler og for den tunge trafik angives.

§ 146. Strækningen skal suppleres med fartdæmpere, hvis målingen af V 85 % på en strækning er større end:

- 1) 36 km/h ved skiltet hastighed 30 km/h.
- 2) 47 km/h ved skiltet hastighed 40 km/h.
- 3) 58 km/h ved skiltet hastighed 50 km/h.

Stk. 2. Der skal i givet fald foretages en supplerende evaluering 2-6 måneder efter afslutningen af den første evaluering, og en evalueringsrapport skal fremsendes til politiet.

Tavlernes placering mv.

§ 147. Hastighedszonetavler skal opsættes på selvstændige standere og må ikke kombineres med andre tavler end *E 53* eller *E 54*.

Stk. 2. *E 68,4*-tavler skal placeres mindst 25 m efter vejkryds.

Stk. 3. *E 68,4*-tavler opsættes i en højde på mindst 1,5 m målt fra kørebanens belægningsoverflade til tavlens underkant.

Stk. 4. Tavlerne skal opsættes sådan, at trafikanter, der kører ind i zonen, altid kan se mindst én tavle, der viser zonen.

E 70 Zoneoplysning

§ 148. *E 70 Zoneoplysning* må kun opsættes i et område, hvor der er etableret standsnings- og parkeringsrestriktioner med tavle *E 68 Zonetavle*. Hvis parkeringszonen ikke består af et mindre område med naturligt sammenhængende veje af samme art, men omfatter et område med forskellige typer af veje, skal *E 70 Zoneoplysning* opstilles således, at en bilist inden for zonen altid vil befinde sig på en vej eller gade, hvorfra det er muligt at se tavlen, hvis pågældende orienterer sig i alle retninger eller eventuelt orienterer sig omkring et umiddelbart nærliggende gadehjørne. Information om begrænsning eller lempelse i adgangen til at parkere indenfor zoneområdet afmærket med *E 68* kan vises på en undertavle eller på selve tavlen. Øvrig information kan vises på en separat skiltning, som opsættes parallelt med vejen i kørselsretningen. Informationer om parkeringsrestriktioner og øvrig information kan dog i stedet være integreret i en parkeringsautomat.

E 80 Generelle hastighedsbegrænsninger

§ 149. *E 80* skal opsættes ved grænseovergange, i færgehavne og lufthavne med udenrigstrafik.

Stk. 2. Tavlen skal suppleres med *UE 80*.

E 90 Automatisk trafikkontrol

§ 150. *E 90* skal opsættes ved stationært udstyr til automatisk trafikkontrol.

Stk. 2. Tavlen opsættes normalt efter samme principper som advarselstavler.

Øvrige oplysningstavler, E 91 Fartviser

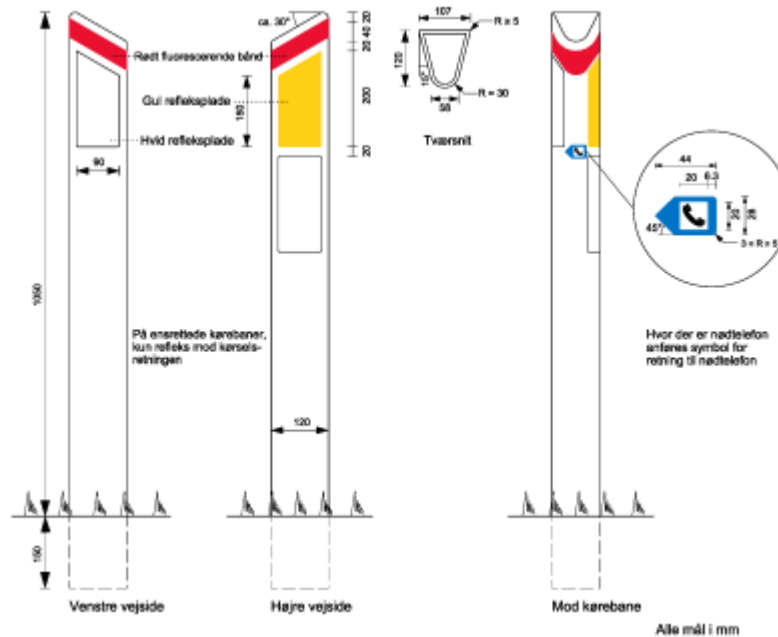
§ 151. Teksten består dels af faste, sorte bogstaver med en versalhøjde på minimum 143 mm, dog minimum 170 mm ved en hastighedsbegrænsning på 80 km/h, dels af lysende, hvide, variable cifre med en versalhøjde på minimum 250 mm, dog minimum 400 mm ved en hastighedsbegrænsning på 80 km/h.

Stk. 2. Opstilling må kun ske på veje med en hastighedsbegrænsning på 80 km/h eller lavere. Ved nedtrækning af den lokale hastighedsbegrænsning må opstilling af elektroniske fartvisere alene ske efter afmærkningen af sluthastigheden. Hastighedsmålingen skal kunne formidles entydigt til den enkelte trafikant, så denne ikke er tvivl om, hvem den aktuelle hastighed gælder.

Kapitel 6

Kant- og baggrundsafmærkning

§ 152. Afstand fra cykelstikant til kant- og baggrundsafmærkningens nærmeste punkt skal være mindst 0,3 m.

Figur 1. Kantpæl

Stk. 5. På ensrettede strækninger må kun opsættes refleks på siden, der vender mod kørselsretningen.

§ 154. N 41 skal anvendes på statsveje og andre rutenummererede veje som en kontinuert sammenhængende markering. De skal opstilles parvis med en afstand på 100 m både i yderrabat og midterrabat.

Stk. 2. På vejstrækninger, der er forsynet med autoværn eller brorækværker, kan kantpælene udelades, hvis afstanden fra kørebane kant (belægningskant) til autoværnet eller rækværket er mindre end 1,5 m.

Stk. 3. Kantpæle kan udelades inden for tættere bebygget område, og på vejstrækninger, hvor de lokale forhold gør

N. Kantafmærkning

§ 153. N 41 Kantpæle må ikke frembyde fare ved påkørsel, og materialet må ikke splintre ved brud under almindeligt forekommende temperaturer. N 41 CE-mærkes i henhold til standard DS/EN 12899-3.

Stk. 2. Kantpælene må ikke veje over 4 kg og skal kunne knække eller lægges ned ved en vandret kraft på højst 1 kN i 0,5 meters højde.

Stk. 3. Kantpælene skal udføres som vist på figur 1.

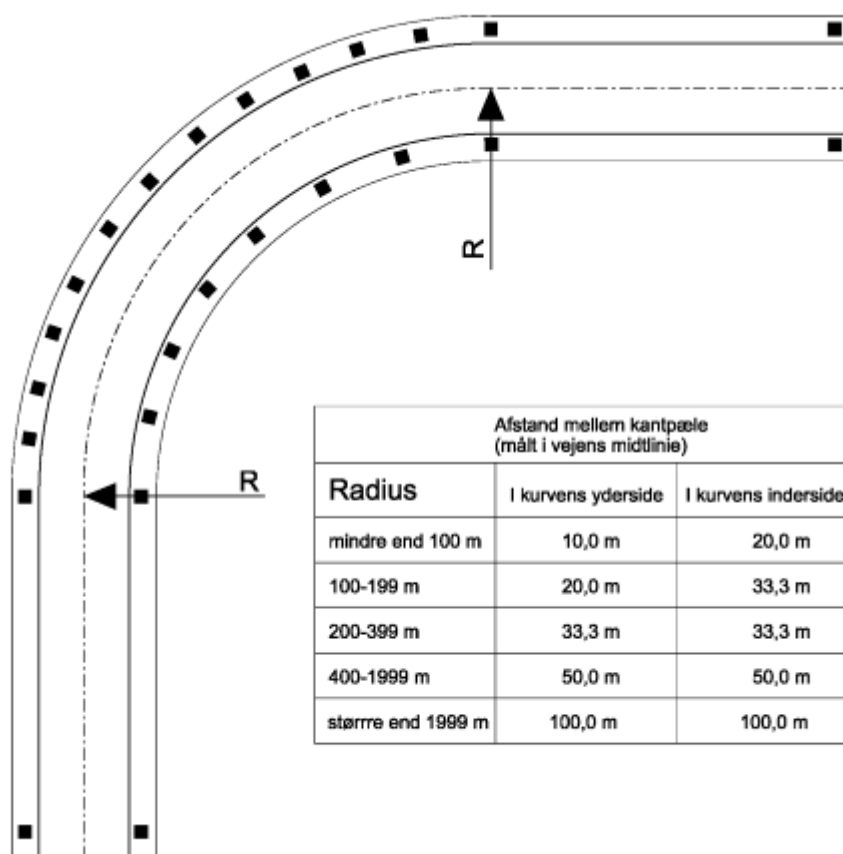
Stk. 4. Der kan dog anvendes afkortede kantpæle på autoværn opsat tæt på kørebanen. Reflekspladen og eventuel kilometerplade skal da placeres i samme højde over kørebanen som angivet i figur 1.

opstilling uhensigtsmæssig, fx hvor fortov eller cykelsti umiddelbart op til kørebanen medfører, at der ikke er plads til opstilling langs kørebanekanten.

Stk. 4. På vejstrækninger med vejbelysning kan kantpælene udelades i midterrabatter, der er forsynet med autoværn.

Stk. 5. På vejstrækninger med kurveradius mindre end 2000 m skal kantpælene opstilles med mindre indbyrdes afstand end 100 m for at markere kurvens forløb, medmindre der i stedet afmærkes med N 42 Kantafmærkningsplader eller O 41,1 Retningspile.

Stk. 6. Afmærkning med kantpæle i kurver skal ske efter figur 2.

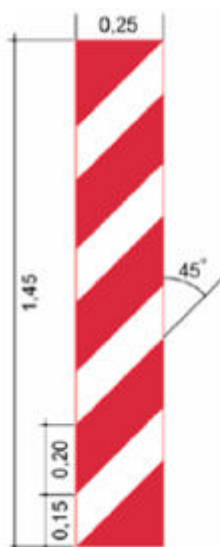
Figur 2. Placering af kantpæle i kurver

N 42 Kantafmærkningsplader

§ 155. N 42 opstilles i stedet for N 41, hvor der er behov for særlig kraftig markering.

Stk. 2. N 42 skal være udført, som det fremgår af figur 3 og opsættes med underkant højst 0,5 m over terræn. Tavle-

højden kan være reduceret, men skal ca. være mindst 1,1 m høj. I tættere bebygget område kan N 42 udføres i mindre dimensioner.

Figur 3. N 42 Kantafmærkningsplader

(alle ubenævnte mål er i m)

N 43 Spidsmarkering

§ 156. På N 43 Spidsmarkering skal de skiftevis røde og hvide felter have samme størrelsesforhold som ved N 42.

O. Baggrundsafmærkning

§ 157. O 41 Retningspile må kun opsættes i ydersiden af kurver.

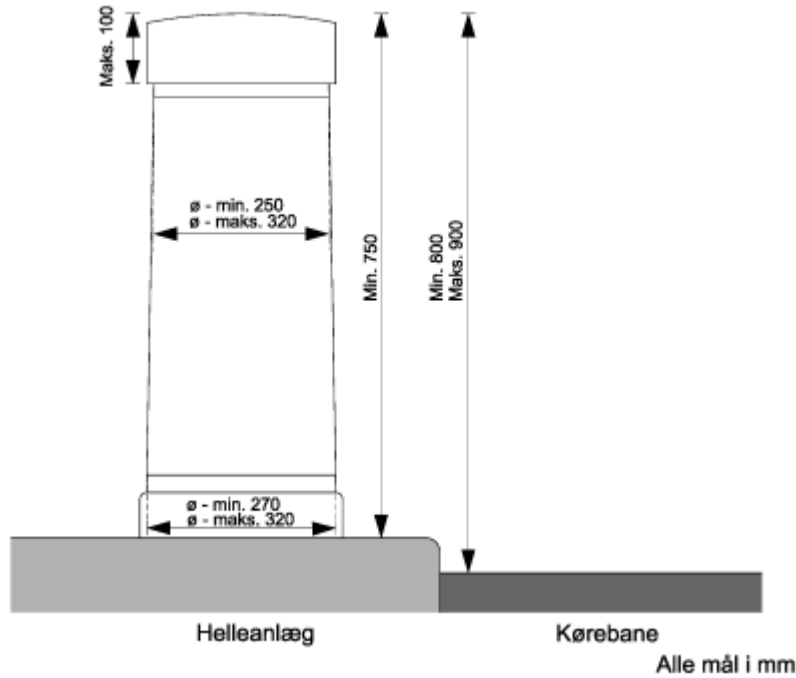
P. Færdselsfyr

§ 158. P 11 Hellefyr skal være udført af et sådant materiale, at de ikke ved påkørsel giver anledning til særlig risiko for trafikanter.

Stk. 2. Hellefyr skal udføres med de dimensioner, der er angivet på figur 4.

Stk. 3. Hellefyrene skal være ensartet oplyste eller reflekterende med reflekstype 4 hele vejen rundt fra soklen op til en højde, der ikke må ligge mere end 10 cm under den øverste top af hellefyret.

Figur 4. P 11 Hellefyre

§ 159. P 11 Hellefyre må ikke anvendes på primærheller.

Stk. 2. Når hellefyret skal kunne passeres til venstre, skal der umiddelbart ved søjlen afmærkes med D 15 Påbudt passage eller D 16 Valgfri passage, medmindre fyret er beliggende på kørebane med ensrettet færdsel, eller det af afmærkningen på kørebanen og vejanlægget tydeligt fremgår, at fyret må passeres til venstre.

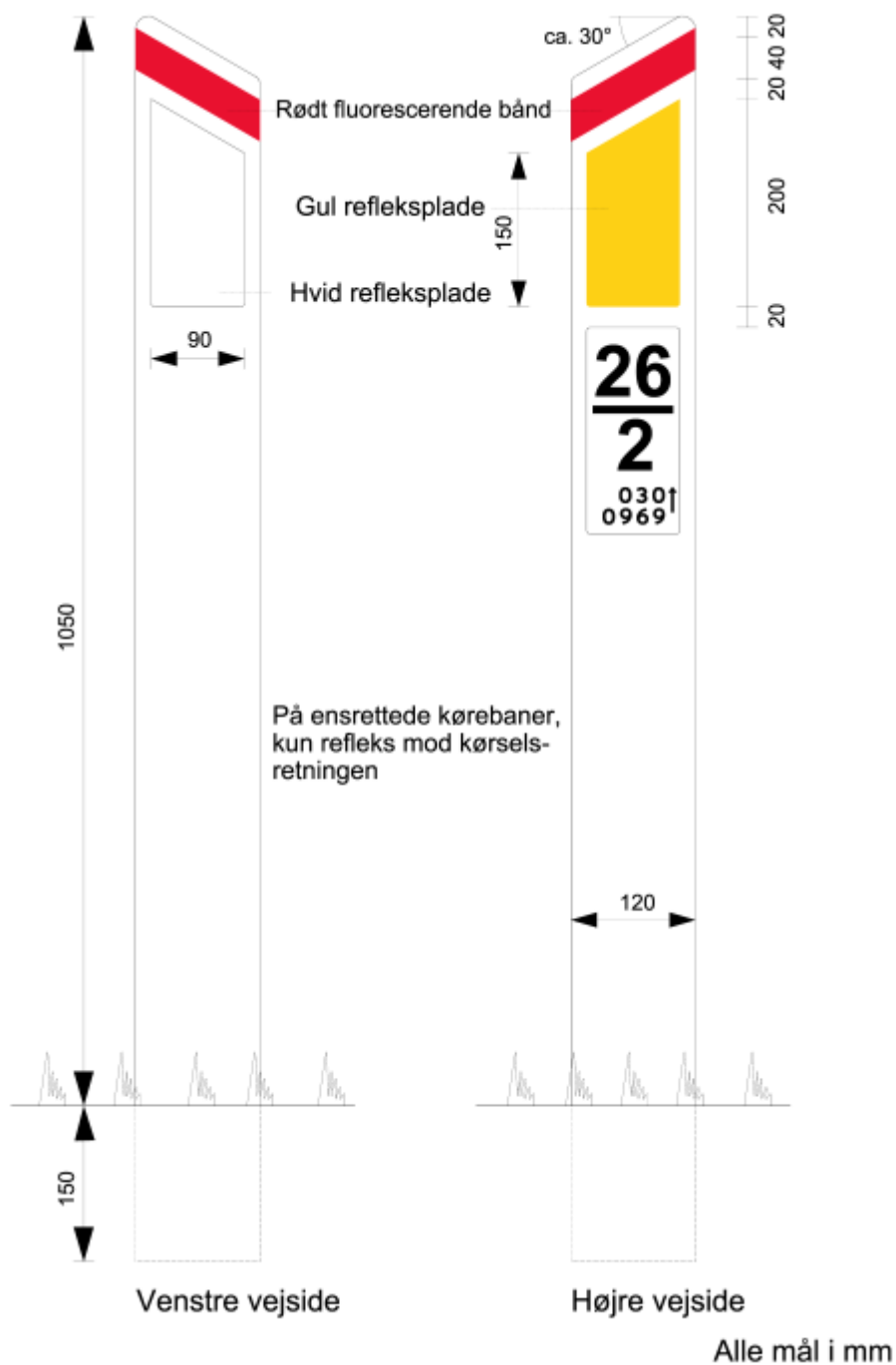
Stk. 3. Hellefyre må ikke opsættes således, at deres højde inklusive hellen er mere end 0,9 m målt fra kørebanen ved opstillingsstedet, jf. figur 4.

Kilometrering

§ 160. Statsveje og andre rutenummererede veje skal være kilometerede, og der skal langs disse veje opsættes kilometerafmærkning.

Stk. 2. Kilometreringen udmåles ad vejens systemlinje (normalt vejmidten).

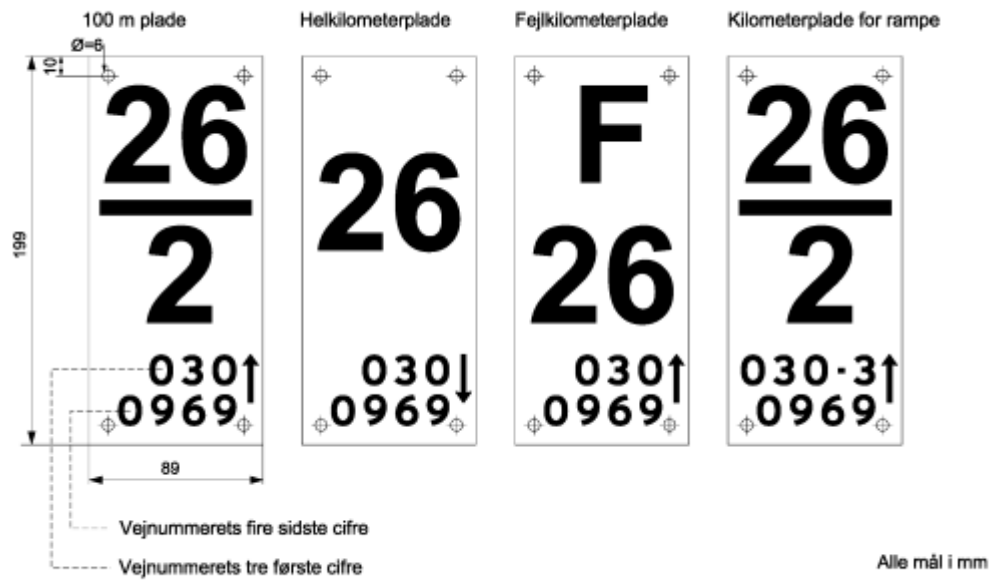
Stk. 3. På kantpæle skal kilometerafmærkningen anbringes som vist på figur 5.

Figur 5. Kantpæl med kilometrering

Stk. 4. Helkilometerpælene er kilometersystemets fikspunkter og må ikke fjernes eller flyttes, når kilometreringsen er gennemført.

§ 161. Kilometerafmærkningen skal være udformet som vist på figur 6.

Figur 6. Udformning af kilometerplader

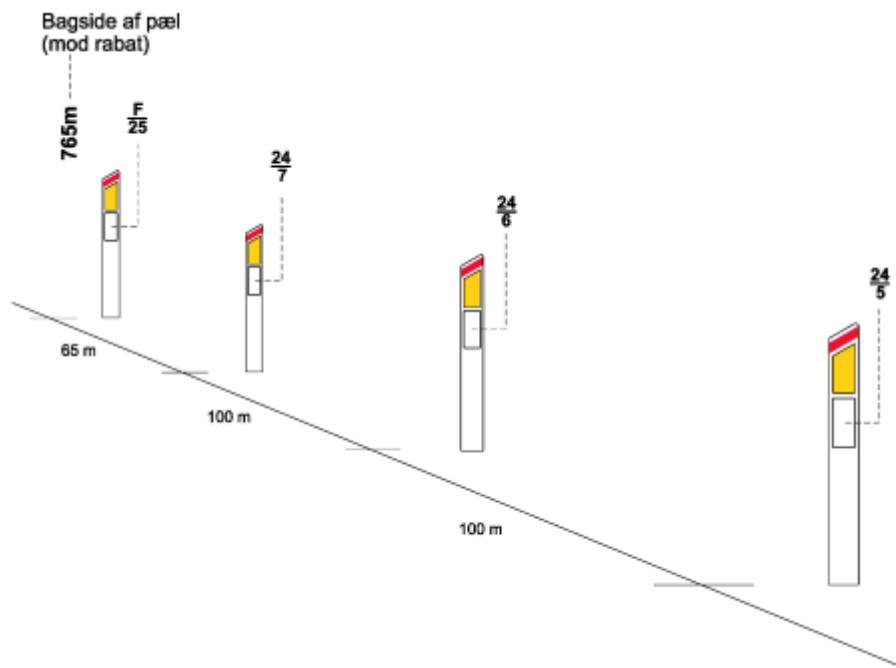
Stk. 2. Hele kilometre angives uden decimaler, mens 100 m inddelingen angives med én decimal (ét ciffer under decimalstregen på pladen).

Stk. 3. Forneden på kilometerpladen angives vejens administrative nummer, således som dette fremgår af vejregistret. Foranstående nuller i nummeret kan udelades. Efter vejens administrative nummer kan efter en bindestreg være angivet nummeret på den pågældende rampe (vejdelen), hvis ikke kantpælen er placeret på selve vejen.

Stk. 4. Endvidere angives vejens kilometreringsretning på pladen med en pil, der er opadrettet i højre vejside i kilome-

treringsretningen og nedadrettet i venstre vejside i kilometreringsretningen.

Stk. 5. Hvis afstanden fra den foregående helkilometerpæl afviger 10 m eller mere fra 1000 m indføres en »fejlkilometer«. Dette vises på den kilometerpæl, der afslutter »fejlkilometeren«, ved øverst på kilometerpladen at indføre »F«. På bagsiden (mod rabatten) af den med »F« mærkede pæl angives afstanden i meter fra det foregående kilometerpunkt som vist på figur 7.

Figur 7. Forkortet vejstrækning

Kapitel 7

Afmærkning på kørebanen

Generelt

§ 162. Afmærkning på kørebanen skal udføres med de dimensioner og den udformning, der fremgår af bilag 5.

§ 163. Brede linjer skal altid være mindst dobbelt så brede som smalle linjer, der findes på samme vejstrækning. På samme vejstrækning skal smalle linjer have samme bredde. Brede linjer på samme vejstrækning skal have samme bredde, hvis de vedrører samme forhold. Afstanden mellem dobbeltlinjer skal være den samme som bredden af de smalle linjer.

Stk. 2. Afvigelser fra de angivne dimensioner kan tillades, såfremt de ligger inden for -5 til +10 % af de angivne størrelser. Ved afmærkning i vejkryds kan dimensionerne dog tilpasses efter forholdene. Forholdet mellem længden af streg og mellemrum for linjerne vognbanelinje, varslingslinje, punkteret kantlinje, punkteret linje til opdeling af stier, afslutning af svingbane og cykelfelt må ikke afvige med mere end +/-10 %.

Stk. 3. Afmærkning med gult skal udføres på en sådan måde, at den under alle vejr- og lysforhold tydeligt adskiller sig fra eventuel hvid afmærkning på samme strækning.

Stk. 4. Spærrelinjer, varslingslinjer eller kantlinjer mod midterheller eller -arealer, må ikke udføres på en sådan måde, at striben set på tværs af kørselsretningen kan opfattes som en punkteret linje.

Q. Længdeafmærkning

§ 164. Længdeafmærkning skal anvendes til adskillelse af vognbaner med modsatte færdselsretninger (midtlinje), til adskillelse af vognbaner med færdsel i samme retning (delelinje), til afgrænsning af den del af kørebanen, der skal benyttes af motorkøretøjer og store knallerter og til afgrænsning af særlige baner (kantlinje) samt til opdeling af stier.

Stk. 2. Afstanden mellem to linjer eller mellem en linje og kantsten, der begrænser samme vognbane, skal være mindst 2,75 m, medmindre den kørende trafik afvikles med meget lav hastighed (10-20 km/h), og der forekommer meget få store køretøjer. Bredekravet gælder heller ikke ved vejarbejde, hvor en smal vognbane er afmærket med C 41 Køretøjsbredde.

Q 42 Varslingslinje

§ 165. Til begrænsning af reversible vognbaner skal dobbelt Q 42 Varslingslinje anvendes. Etablering af reversible vognbaner skal godkendes af Vejdirektoratet.

Stk. 2. På statsveje skal etablering af reversible vognbaner godkendes af Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Q 44 Spærrelinje

§ 166. Q 44 Spærrelinje kan anvendes både som midtlinje og som delelinje.

§ 167. Q 44 Spærrelinje skal erstattes af Q 42 Varslingslinje på steder, hvor det ønskes tilladt kørende at krydse linjen. Tilladelsen til krydsning af linje kan gøres enkeltrettet ved anvendelse af dobbeltlinje bestående af spærrelinje og varslingslinje. Varslingslinje kan undtagelsesvis på en strækning af højst 35 m erstatte spærrelinje i tilfælde, hvor standsning ønskes tilladt, men hvor afmærkning med spær-

relinje efter reglen i færdselslovens § 29, stk. 1, nr. 8, forbyder standsning.

§ 168. Når oversigten mellem 2 punkter, beliggende 1,0 m over vejens midtlinje, er mindre end værdierne i tabel 2, anses oversigten for begrænset.

Tilladt hastighed (km/h)	90	80	70	60	50	40
Oversigt mindre end (m)	270	230	180	150	110	80

Tabel 2. Begrænset oversigt

§ 169. *Q 44 Spærrelinje*, der anvendes som midtlinje ved bakke eller vejkurve, hvor oversigten er begrænset, jf. § 168, skal have en længde af mindst 50 m. Hvis oversigten er begrænset på en strækning af 20 m eller derunder, kan spærrelinjen udelades. Hvis strækningen er mellem 20 m og 50 m, forlænges spærrelinjen bagud, således at dens længde bliver 50 m.

Stk. 2. Hvis afstanden mellem 2 spærrelinjer for samme kørselsretning er kortere end 100 m på veje, hvor den tilladte hastighed er højere end 60 km/h og 50 m på veje, hvor den tilladte hastighed er 60 km/h eller lavere, skal der afmærkes med spærrelinje på hele strækningen.

Midtlinjer

§ 170. Midtlinje skal anvendes på statsveje og andre rute-nummererede veje, hvor vognbanebredder større end eller lig med 2,80 m kan etableres, medmindre vejen afmærkes som tresporet med delelinje.

Stk. 2. Midtlinje skal anvendes uanset vognbanebredden og uanset antal vognbaner på alle rutenummererede veje og vigtigere kommuneveje, hvor oversigten er begrænset, jf. § 168, samt foran heller og faste genstande.

Stk. 3. Midtlinjen skal anvendes på alle veje, hvor der er overhalingsforbud angivet ved tavle *C 51 Overhaling forbudt*.

Stk. 4. Midtlinje skal anvendes på alle veje foran stop- eller vigelinje samt foran fodgængerfelt, hvor vognbanebredder større end eller lig med 2,80 m kan etableres.

Udførelse af midtlinjer

§ 171. Midtlinje kan udføres som enkelt *Q 41 Vognbanelinje*, enkelt *Q 42 Varslingslinje* eller som dobbeltlinje. Dobbeltlinje må ikke bestå af to *Q 41 Vognbanelinje*. Afgørelsen af, hvilke linjer der skal anvendes i dobbeltlinjen, skal ske under hensyn til forholdene i den vognbane, der ligger nærmest den enkelte linje.

§ 172. Midtlinje skal udføres som *Q 41 Vognbanelinje*, hvor ikke anden længdefærmærkning er foreskrevet i § 173.

§ 173. Midtlinje kan udføres som *Q 44 Spærrelinje* (del af dobbeltlinje) eller *Q 45 Spærreflade*, hvor antallet af vognbaner formindskes eller forøges, eller hvor bredden af disse

reduceres. Spærrelinjens længde afhænger af den tilladte hastighed eller breddereduktion.

Stk. 2. Midtlinje skal uden for tættere bebygget område udføres som varslingslinje (del af dobbeltlinje) på en strækning af 100 m før fodgængerfelt og inden for tættere bebygget område udføres på en strækning af 50 m før fodgængerfelt. Dette gælder dog ikke, hvor der i øvrigt er spærrelinje på strækningen.

Stk. 3. Midtlinje skal udføres som spærrelinje (del af dobbeltlinje) eller spærreflade, på vejstrækninger, hvor oversigten er begrænset. På tosporede veje med kørebanebredde mindre end 5,60 m kan midtlinjen dog udføres som enkelt varslingslinje i stedet for spærrelinje (del af dobbeltlinje) eller spærreflade.

Stk. 4. Midtlinje skal udføres som spærrelinje (del af dobbeltlinje) eller spærreflade på vejstrækninger, hvor der er overhalingsforbud angivet med tavle *C 51 Overhaling forbudt*.

Stk. 5. Midtlinje skal udføres som spærrelinje (del af dobbeltlinje) eller spærreflade på vejstrækninger før stop- eller vigelinje, også hvor der er kort midterhelle ved stop- eller vigelinjen. Spærrelinjen eller spærrefladen udføres på en strækning af mindst 22,5 m - i tættere bebygget område mindst 11,25 m før stop- eller vigelinjen. På vejnet hvor kørsel med modulvogntog er tilladt, kan midtlinje på vejstrækninger før stop- eller vigelinje udføres som *Q 42*

Varslingslinje med sribelængde 1 m og sribemellemrum 0,5 m, hvis vejgeometrien betinger det. Før stoplinje ved jernbaneoverkørsel skal spærrelinjen dog være mindst 50 m og fortsættes over sporene.

Stk. 6. Midtlinje skal udføres som spærrelinje (del af dobbeltlinje) eller spærreflade på vejstrækninger foran heller og faste genstande eller i spærrefladeanlæg før venstresvingbanens begyndelse. Spærrelinjen udføres over en strækning svarende til længderne i Tabel 3. Såfremt der er to vognbaner for færdselsretningen forbi midterhelle eller spærreflade, kan spærrelinjen erstattes af varslingslinje (del af dobbeltlinje). Ved korte heller i vejindmundinger med stop- eller vigelinje kan spærrelinjen dog gøres kortere, jf. stk. 9.

Tilladt hastighed (km/h)	90	80	70	60	50	40
Længden i m af spærrelinje/ spærreflade før heller og faste genstande	135	115	90	75	55	40

Tabel 3. Længden af spærrelinje

Stk. 7. På tosporede veje beliggende i tættere bebygget område med mange ind- og udkørsler og med begrænset

oversigt, jf. § 168, kan midtlinjen uanset vognbanebredden udføres som enkelt varslingslinje.

Stk. 8. Midtlinje skal udføres som dobbelt spærrelinje eller spærreflade på veje med fire eller flere vognbaner. Inden for tættere bebygget område kan midtlinje dog udføres som enkelt varslingslinje på vejstrækninger, hvor der er mange ind- og udkørsler, samt på vejstrækninger, hvor parkering en del af tiden er tilladt i den ene eller i begge de yderste vognbaner, og denne parkering har et sådant omfang, at disse vognbaner er uanvendelige til kørsel.

Stk. 9. Midtlinje skal udføres som varslingslinje (del af dobbeltlinje) på en strækning af 100 m før spærrelinje, hvor den tilladte hastighed er over 60 km/h, og 50 m, hvor den tilladte hastighed er mindre end eller lig med 60 km/h, idet den dog kan udelades ved hastighedsangivelser på 30 km/h eller lavere. Ved spærrelinje før stop- eller vigelinje på mindre betydende veje kan denne længde dog nedsættes til mindst 30 m og inden for tættere bebygget område helt udelades. Hvis afstanden fra en spærrelinje til en efterfølgende varslingslinje for kørsel i samme retning bliver mindre end 50 m, skal varslingslinjen forlænges til denne spærrelinje. Varslingslinje må ikke anvendes som midtlinje ved opmarchbåse.

Delelinjer

§ 174. Delelinjer skal anvendes på tresporede veje samt på motorveje.

Udførelse af delelinjer

§ 175. Delelinjer skal udføres som *Q 41 Vognbanelinje*. Før *S 13 Stoplinje* eller *S 11 Vigelinje* erstattes den af mindst 15 m *Q 44 Spærrelinje* (enkeltlinje) forvarslet med mindst 15 m *Q 42 Varslingslinje* (enkeltlinje). Inden for tættere bebygget område kan længderne af spærrelinje og varslingslinje nedsættes til mindst 10 m. Varslingslinjen kan udelades.

Stk. 2. Foran faste genstande på kørebanen skal delelinjen udføres som *Q 45 Spærreflade* forvarslet med 100 m varslingslinje, hvor den tilladte hastighed er større end 60 km/h, og 50 m varslingslinje, hvor den tilladte hastighed er mindre eller lig med 60 km/h.

Stk. 3. I særlige tilfælde, hvor det er nødvendigt at forbyde vognbaneskift til den ene side, kan der som delelinje anvendes dobbeltlinje bestående af spærrelinje og vognbanelinje. En sådan afmærkning skal godkendes af Vejdirektoratet.

Stk. 4. På statsveje skal afmærkning efter stk. 3, godkendes af Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Spærreflader

§ 176. I vejkryds skal *Q 45 Spærreflade* afbrydes, hvor der er krydsende trafik. Punkteret begrænsningslinje uden afbrydelse af skraveringen anvendes kun ud for ind- og udkørsler, hvor man vil tillade krydsning af spærrefladen. Den punkterede begrænsningslinje skal udføres som *Q 42 Varslingslinje*.

Kantlinjer

§ 177. På kørebaner med dobbeltrettet færdsel må *Q 46 Ubrudt kantlinje* kun anvendes, hvor der tillige anvendes midtlinje.

Stk. 2. Ubrudt kantlinje må ikke anvendes på tosporede veje med en bredde, der er mindre end 5,80 m.

Stk. 3. På veje med dobbeltrettet færdsel, hvor 2 motorkøretøjer ikke kan passere hinanden uden at overskride kantlinjen må *Q 47 Punkteret kantlinje* ikke anvendes, hvor den tilladte hastighed er større end 50 km/h i tættere bebygget område, eller 60 km/h uden for tættere bebygget område eller hvor oversigten er begrænset jf. § 168.

Stk. 4. Kantlinje skal anvendes til at adskille en almindelig vognbane fra en særlig bane (ren svingbane, krybespor, parkeringsbane, buslomme, busbane, letbaner, nødspor og cykelbane).

Stk. 5. I vejkryds, der ikke er signalregulerede, skal kantlinjen for den mere betydende vej føres gennem krydset. Kantlinjen for den mindre betydende vej skal afbrydes i krydset.

Stk. 6. I signalregulerede kryds anvendes kantlinje efter forholdene.

Udførelse af kantlinjer

§ 178. Kantlinje skal udføres ubrudt ved rabatter, nødspor, busbaner, cykelbaner og parkeringsbaner.

§ 179. Kantlinje skal i vejkryds udføres punkteret på den mere betydende vej, når den mindre betydende vej er bredere end 5,5 m.

Stk. 2. Kantlinje skal udføres punkteret ved rene svingbaner, krybespor, buslommer samt i vejkryds. Kantlinje skal dog udføres ubrudt ved den sidste del af rene svingbaner.

Stk. 3. På ensporede veje med dobbeltrettet færdsel må afstanden mellem punkterede kantlinjer ikke være større end 3,5 m og mindre end 3,0 m.

Kantlinjens bredde

§ 180. Kantlinje, der begrænser den del af kørebanen, der skal benyttes af motorkørende, skal udføres smal, når afstanden fra kørebanekanten til linjens kant mod kørebanens midte er mindre end eller lig med 0,8 m (smal kantbane).

Stk. 2. Kantlinje, der begrænser den del af kørebanen, der skal benyttes af motorkørende, skal udføres bred, når afstanden fra kørebanekanten til linjens kant mod kørebanens midte er større end eller lig med 0,9 m (bred kantbane).

Stk. 3. Kantlinje, som adskiller almindelige vognbaner fra særlige baner (rene svingbaner, krybespor, parkeringsbaner, busbaner, letbaner, nødspor og cykelbaner), skal udføres bred.

Stk. 4. På motorveje skal kantlinje altid udføres bred.

Stk. 5. Kantlinje, som i vejkryds på den mere betydende vej anvendes til at begrænse ligeudvognbanens højre side, skal udføres bred, hvor cyklister og knallertkørere fra cykelsti, cykelbane, bred kantbane eller højresvingbane langs den mere betydende vej passerer vejjudmunden på arealet til højre for kantlinjen. I øvrige tilfælde udføres kantlinjen smal. Kantlinjen kan dog i alle tilfælde udføres bred, hvis

det er nødvendigt for at fremhæve en særlig linjeføring i kryds.

Stk. 6. Kantlinje, som i vejkryds på den mere betydende vej anvendes til at begrænse ligeudvognbaners venstre side mod venstresvingsareal, udføres bred og i forlængelse af den brede kantlinje, som afgrænser venstresvingsbanen.

Stk. 7. På ensporede veje med dobbeltrettet færdsel skal kantlinjen udføres bred (bred kantbane).

Linjer på stier

§ 181. Linjer på stier skal anvendes til adskillelse af færdselsarterne på en delt sti, medmindre den fysiske udformning klart adskiller disse.

Stk. 2. Linjer på stier skal anvendes til adskillelse af færdselsretningerne på dobbeltrettet cykelsti langs vej samt til afgrænsning af opmarchbås for svingende cyklister og knaltekørere.

Stk. 3. Kantlinje på sti udføres smal og etableres i stiens højre kant set i kørselsretningen. Ved forsætning af stien, fx ved buslommer, kan suppleres med en kantlinje i stiens venstre kant fra 10 m før forsætningen til 10 m efter forsætningen.

Stk. 4. Linjer på stier må ikke være retroreflekterende.

R. Pilafmærkning

§ 182. Rene højre- eller venstresvingsbaner skal altid afmærkes med pile. Pilafmærkning er dog ikke påkrævet ved forgreninger eller frakørselsbaner, der er afmærket med frakørselstavler.

R 14 Vognbanepile med svingforbud

§ 183. Hvor *R 14* anvendes, skal forbuddet tillige være angivet ved forbuds- eller påbudstavler.

R 15 Pile for vognbaneskift

§ 184. *R 15* må kun anvendes, når der ikke forekommer modkørende trafik i den vognbane, som pilene peger mod.

S. Tværafmærkning

§ 185. Midlertidig tværafmærkning kan være gul, jf. § 50 i bekendtgørelse om vejafmærkning. Eventuel tilsvarende hvid afmærkning skal fjernes eller tildækkes.

Stk. 2. Tværafmærkning må ikke udføres med færdselsøm alene.

S 11 Vigelinje

§ 186. Ved vejindmundinger, hvor der etableres ubetinget vigepligt for den kørende efter reglen i færdselslovens § 26, stk. 2, skal der afmærkes med *S 11 Vigelinje*. Den ubetingede vigepligt kan dog tilkendegives alene med tavle *B 11 Ubetinget vigepligt*, hvor vejbelægningen umuliggør en tydelig og holdbar afmærkning med vigelinje, fx ved vejarbejde.

Stk. 2. Vigelinje skal placeres i passende kort afstand fra den nærmeste gennemgående vognbanes eller cykelstis kant på den mere betydende vej, men kan placeres i vognbane-

eller cykelstikant, specielt ved lavere hastigheder inden for tættere bebygget område.

Stk. 3. Hvor den ubetingede vigepligt følger af bestemmelsen i færdselslovens § 26, stk. 3, men særlige forhold gør afmærkning nødvendig, finder bestemmelserne om afmærkning af ubetinget vigepligt efter færdselslovens § 26, stk. 2, tilsvarende anvendelse. I de tilfælde, hvor ubetinget vigepligt efter færdselslovens § 26, stk. 3, afmærkes med vigelinje, skal denne placeres før fortov eller gangsti.

S 13 Stoplinje

§ 187. *S 13 Stoplinje* må kun anvendes i forbindelse med tavle *B 13 Stop*, ved trafiksignal eller ved rødt blinksignal.

Stk. 2. Ved placering af stoplinje i forbindelse med tavle *B 13 Stop* finder reglerne om placering af vigelinje tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Ved etablering af cykelboks foran vognbane med højresvingende trafik ved signalreguleret vejkryds i tættere bebygget område kan der etableres to stoplinjer.

Stk. 4. Der skal være cykelsti eller cykelbane i tilfarten mod vejkrydset, når der etableres cykelboks.

Stk. 5. Der må ikke etableres cykelboks i kombination af pilsignal med 1-lys grøn pil til højre.

S 16 Afslutning af svingbane

§ 188. Ved svingbaner skal *S 16* placeres således, at køretøjer, der holder ved linjen, ikke er til ulempe for anden færdsel, som den holdende har ubetinget vigepligt overfor.

S 17 Fodgængerfelt

§ 189. *S 17* uden signalregulering må ikke etableres, hvor den tilladte hastighed er større end 60 km/h.

Stk. 2. Fodgængerfelt uden signalregulering må ikke etableres, hvor oversigten er begrænset. Vedrørende oversigt henvises til *Q 44 Spærrelinje*, jf. § 168. Dette gælder dog ikke fodgængerfelt umiddelbart efter en vige- eller stoplinje. Fodgængerfelt uden signalregulering må i øvrigt kun etableres, hvor både den kørende og den gående færdsel er så tæt, at fodgængerfeltet er nødvendigt for en rimelig afvikling af den gående trafik. Der skal her særligt tages hensyn til, om der er mange børn eller ældre, der skal krydse kørebanen.

Stk. 3. Ved fodgængerfelt uden signalregulering skal afmærkningen på kørebanen suppleres med tavle *E 17 Fodgængerfelt*, jf. § 115.

Stk. 4. Fodgængerfelt i kryds skal være mindst 2,5 m bredt, og fritliggende fodgængerfelt skal være mindst 4 m bredt.

S 21 Cykelfelt

§ 190. *S 21* må ikke etableres for cyklister og førere af lille knallert, som har ubetinget vigepligt eller højre vigepligt.

Stk. 2. Cykelfelt skal afmærkes med bred punkteret linje. Som minimum skal cykelfeltets venstre begrænsning afmærkes frem til adskillelsen mellem færdselsretningerne på den tværgående vej. Linjen kan dog udelades, hvis cykelfeltet afmærkes med blå farve, og feltet føres helt gennem krydset.

Stk. 3. *V 21 Cykelsymbol* skal altid afmærkes i feltet.

Stk. 4. Hvis belægningen på en sti bliver ført igennem et kryds, skal der afmærkes et cykelfelt med bred punkteret linje og cykelsymbol.

S 32 Bump

§ 191. *S 32* skal anvendes ved bump, men kan dog udelades i områder afmærket med *E 49 Gågade*, *E 51 Opholds- og legeområde*, *E 53 Område med fartdæmpning*, hvis den anbefalede hastighed er 30 km/h eller lavere, eller *E 68* med *C 55 Lokal hastighedsbegrænsning*, hvor hastighedsgrænsen er 30 km/h eller derunder. *S 32* består af to eller tre rækker af kvadratiske felter.

T. Standsning og parkering

§ 192. *T 33 Parkeringsbås:* Parkeringsbåse og parkeringsbane med langsgående parkering kan uanset bestemmelsen i færdselslovens § 29, stk. 1, nr. 2, afmærkes i T-kryds på gennemgående vej modsat vejtilslutningen, når parkeringsarealet er anlagt i en lomme i fortov eller rabat, eller er del af et gennemgående parkeringsareal, og når der ikke er anlagt cykelsti langs parkeringsarealets højre side, jf. figur 8.

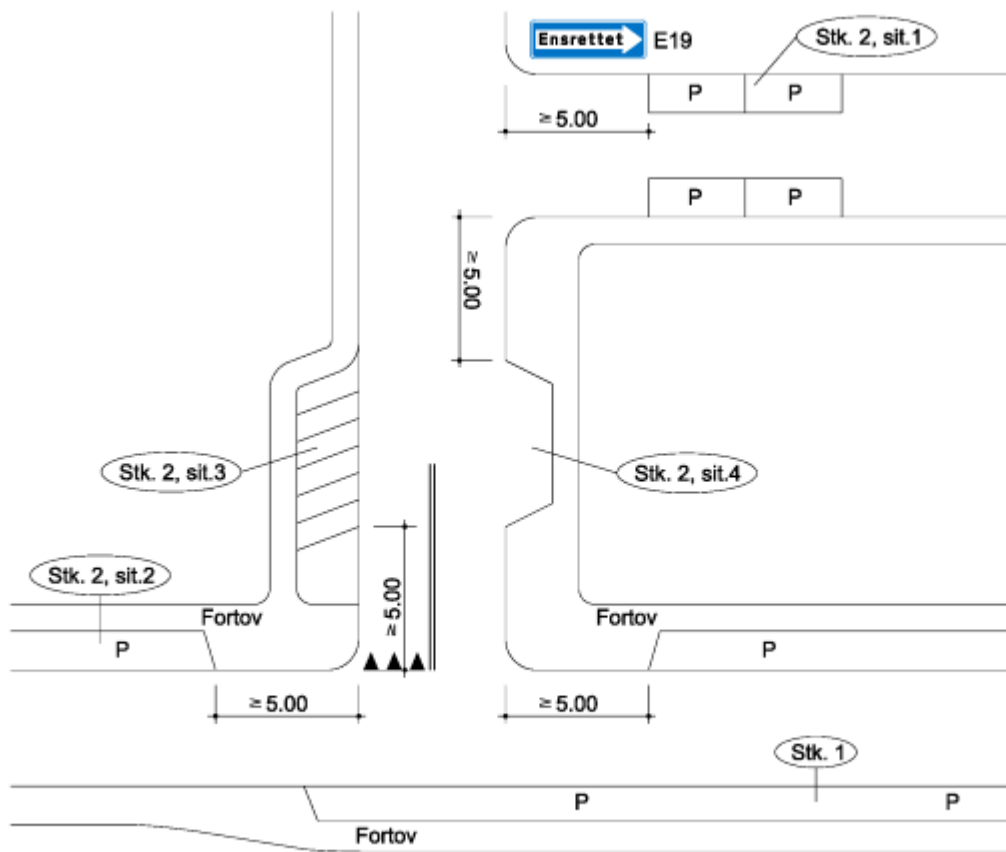
Stk. 2. Parkeringsbåse og parkeringsbane kan endvidere ved kryds afmærkes i en afstand på mindst 5 m fra den tværgående kørebanes eller cykelstis nærmeste kant i følgende situationer:

- 1) på ensrettede veje, hvor ensretningen fører bort fra krydset, såfremt ensretningen gælder al kørende trafik inkl. cyklister, jf. figur 8,
- 2) langs en mere betydende vej i samme side som sidevejstilslutningen, såfremt parkeringsarealet er anlagt i en lomme i fortov eller rabat, og såfremt sidevejens vigelinje (*S 11 Vigelinje* eller *S 13 Stoplinje*) er placeret i kanten af den nærmeste gennemgående vognbane, jf. figur 8,
- 3) langs andre veje, såfremt parkeringsarealet er anlagt i en lomme i fortov eller rabat. I kørselsretningen væk fra krydset må der alene anvendes langsgående parkeringsbane, jf. figur 8, eller
- 4) langs svagt trafikerede veje, såfremt parkeringsarealet etableres ved tydelig forsætning af kørebanekanten. Kørebaneafmærkningen kan undlades i sådanne tilfælde, jf. figur 8.

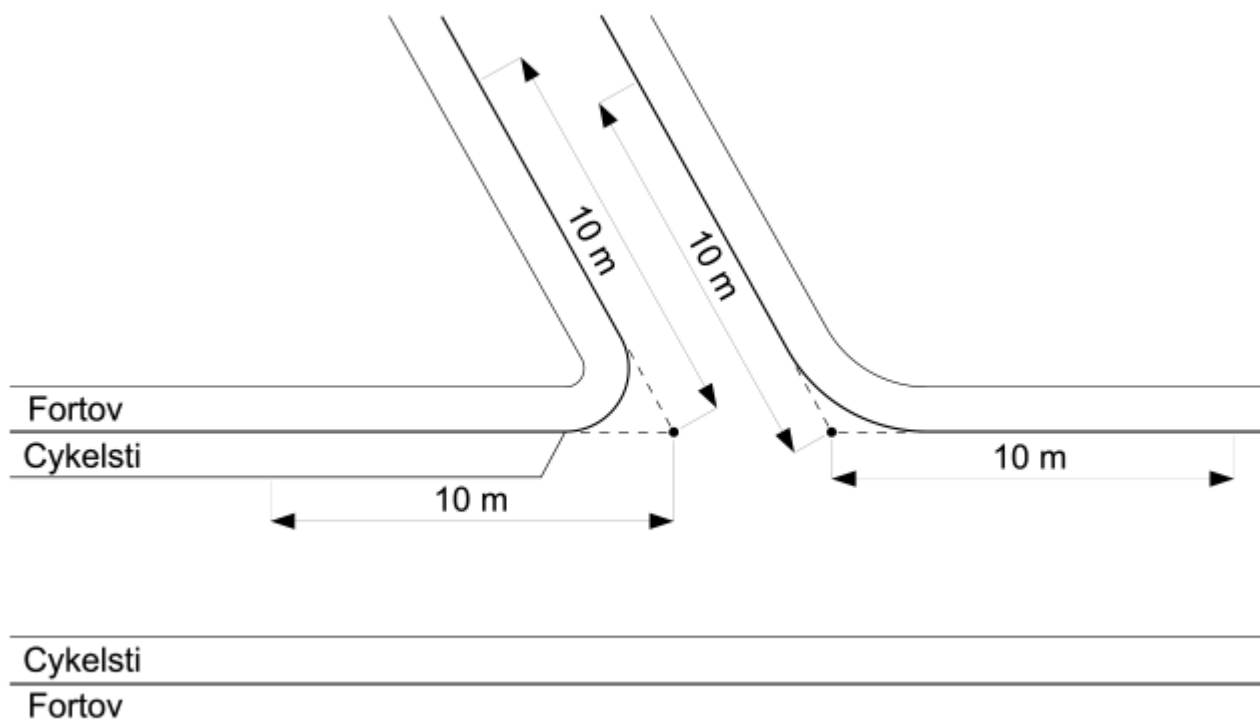
Stk. 3. Parkeringsbaner skal være udført og afmærket, således at de ikke kan forveksles med almindelige vognbaner.

Stk. 4. Vejdirektoratet kan tillade afmærkning af parkeringsbåse for handicappede i en afstand af 5-10 m fra kryds. En sådan afmærkning skal være begrundet i de handicappedes særlige behov, og der må ikke være en rimelig alternativløsning.

Figur 8. Figuren viser de forskellige situationer, der er beskrevet i § 192

Figur 9. Måleregler for »10 m-reglen«

§ 193. Parkeringsbåse skal have dimensioner, så relevante køretøjer kan holde inden for båsen, jf. bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 2. Bredden af parkeringsbåse for handicappede skal være mindst 3,5 m, Bredden kan dog reduceres med op til 1 m, såfremt der findes tilstødende område af samme størrelse, der er anvendeligt for udstigning. Parkeringsbåsen skal være så lang at relevante køretøjer kan holde inden for båsen, jf. bekendtgørelse om vejafmærkning.

Stk. 3. Når der reserveres en handicapparkeringsplads til ét bestemt køretøj, kan vejmyndigheden efter konkret vurdering fravige kravet om en min. bredde på 3,5 meter.

T 61 Standsningsforbud og T 62 Parkeringsforbud

§ 194. T 61 og T 62 må kun benyttes til understregning eller forlængelse af forbud efter færdselslovens § 29, stk. 1 og 3, og kun hvor der er særligt færdselsmæssigt behov for det. T 61 kan benyttes til afmærkning af standsningsforbud angivet i færdselslovens § 29, stk. 2, ved busstoppesteder.

Stk. 2. Hvor et standsnings- eller parkeringsforbud forlænges med T 61 eller T 62, skal også den forbudsstrækning, der er angivet i færdselsloven, afmærkes.

Stk. 3. Gule færdselssøm må ikke anvendes til supplerende eller erstatning for T 61 og T 62.

T 63 Markering af ophør af standsning og parkering

§ 195. T 63 Markering af ophør af standsning og parkering skal være retroreflekterende eller belyst.

Stk. 2. Pilen peger mod det punkt på kørebanen, hvor standsnings- og parkeringsforbud ophører.

V. Tekst og symboler

§ 196. Når en cykelsti afmærkes med Q 46 Ubrudt kantlinje og V 21, skal symbolet placeres efter hver afbrydelse af Q 46 og i øvrigt med passende mellemrum.

Stk. 2. V 21 Cykelsymbol skal altid afmærkes i S 21 Cykelfelt.

V 42 Bussymbol

§ 197. Teksten »BUS« skal anføres i baner efter hver afbrydelse af Q 46 Ubrudt kantlinje og Q 44 Spærrelinje og i øvrigt med passende mellemrum.

V 43 Symbol for letbanekøretøj

§ 198. Symbolet V 43 skal anføres i baner efter hver afbrydelse af Q 46 Ubrudt kantlinje og i øvrigt med passende mellemrum.

V 44 Taxisymbol

§ 199. Teksten »TAXI« skal anføres i baner efter hver afbrydelse af *Q 46 Ubrudt kantlinje* og *Q 44 Spærrelinje* og i øvrigt med passende mellemrum.

Stk. 2. Teksten »TAXI« må ikke anvendes i særlige vognbaner med teksten »BUS« eller symbol for letbanekøretøj, og hvor trafikken styres af *X 19 Bus- og letbanesignal*.

V 50 Færdselstavlesymbol

§ 200. Færdselstavlesymbol kan alene anvendes på veje hvor den tilladte hastighed er mindre end eller lig med 60 km/h.

Stk. 2. Følgende færdselstavlesymboler kan anvendes som supplement til den tilsvarende færdselstavle: *A 11*, *A 16-18*, *A 21-22*, *A 36*, *A 41-44*, *A 96*, *A 97*, *A 99*, *C 55-56*, *C 61-62*, *E 49-56* og *E 68-69*.

Stk. 3. Der kan ikke anvendes undertavletekster og undertavlesymboler på kørebanen. Der kan ikke anvendes tekst med bynavn i forhold til symbol for færdselstavle *E 55* og *E 56*.

V 60 Sikkerhedssymbol

§ 201. *V 60 Sikkerhedssymbol* må kun bruges på motorveje og andre veje, hvor kørebanerne er adskilt fysisk.

Stk. 2. Mærkerne må ikke bruges, hvor det kan forringe opfattelsen af anden kørebaneafmærkning, fx ved tilfarter til kryds.

Stk. 3. Mærkerne skal på strækninger med flere vognbaner bruges i alle vognbaner i samme retning.

Stk. 4. Mærkerne må maksimalt bruges på en strækning på 4 km.

Stk. 5. Afstanden mellem mærkerne skal være:

- 1) 36 m på en strækning, hvor hastighedsgrænsen er 130 km/h.
- 2) 31 m på en strækning, hvor hastighedsgrænsen er 110 km/h.
- 3) 25 m på en strækning, hvor hastighedsgrænsen er 90 km/h.
- 4) 22 m på en strækning, hvor hastighedsgrænsen er 80 km/h.

Kapitel 8

Signalanlæg

X. Trafiksignaler, Generelt

§ 202. Trafiksignal og rødt blinksignal må ikke etableres på veje med en tilladt hastighed på over 70 km/h.

§ 203. Trafiksignaler anvendes i kryds, hvor trafikmængden på forskellige tider er så stor, at der for de trafikanter, som har vigepligt, opstår urimelige ventetider og kødannelser.

Stk. 2. Signalerne anvendes endvidere, hvor der ikke med anden afmærkning kan opnås en færdselssikkerhedsmæssig tilfredsstillende færdselsregulering.

Stk. 3. Endelig anvendes trafiksignaler på vejstrækninger, der er for smalle til mødende trafikanter.

§ 204. Trafiksignaler skal altid være i drift.

Stk. 2. Når signaler undtagelsesvist er ude af drift, skal de fjernes, eller tildækkes. Dette gælder også, når signaler på grund af kortvarige driftsforstyrrelser er ude af funktion, hvis skaden ikke straks kan udbedres.

§ 205. Trafiksignaler skal regulere konflikterne mellem ligeudkørende motor- og letbanekøretøjer, og trafikanter fra krydsende retninger.

§ 206. Højre og venstresving skal separatreguleres med 3-lys pilsignal, *X 12 Pilsignal*, i følgende situationer:

- 1) to eller flere venstresvingsbaner over for modkørende, eller
- 2) to eller flere højresvingsbaner over for cyklister eller fodgængere.

§ 207. Al indkørsel af motor- og letbanekøretøjer i et signalreguleret område skal signalreguleres. Undtaget herfra er kun indkørsel af helt ubetydelig trafik ad en overkørsel.

§ 208. På tværs af alle tilfarter, som er omfattet af signalreguleringen, skal etableres stoplinje, medmindre dette ved vejarbejder er umuligt på grund af belægningsens art.

1. Lyssignalers betydning, antal og placering

X 11 Hovedsignal

§ 209. *X 11 Hovedsignal* skal placeres således, at trafikanter, der kører mod et signalreguleret kryds, skal kunne se mindst 2 signaler, der viser samme signalbillede, hvoraf mindst et hovedsignal skal være placeret således, at det under normale forhold ikke dækkes af forankørende eller krydsende køretøjer.

Stk. 2. Trafikanter, der holder ved en stoplinje, skal kunne se mindst et signal.

Stk. 3. For hver tilfart i et signalreguleret område kan 3-lys pilsignaler eller cyklistsignaler erstatte hovedsignaler.

§ 210. For hver tilfart skal der placeres mindst ét højtsiddende hovedsignal.

Stk. 2. Hvor der i en tilfart foretages regulering med *X 12 Pilsignal* og hvor der er en eller flere gennemfartsbaner, skal der mellem svingbaner og nærmeste gennemfartsbane placeres et højtsiddende 3-lys pilsignal ved siden af et signal, der regulerer trafikken i gennemfartsbanerne.

Stk. 3. Undtaget fra kravet om højtsiddende signaler er tilfarten fra et tætliggende signalreguleret kryds.

§ 211. Mindst ét hovedsignal skal placeres lavtsiddende ud for stoplinjens højre ende eller højst 5,0 m efter denne.

Stk. 2. Hovedsignaler skal placeres, således at de optræder i størst antal på tilfartens side af den tværgående vejs midterlinje.

Stk. 3. Når hovedsignaler eller 3-lys pilsignaler anbringes ved siden af hinanden, skal lysgiverne anvende samme teknik og luminans.

§ 212. Hvor der fra en tilfart forekommer venstresving, og hvor modkørende færdsel afvikles ved eftergrønt, skal der i krydssets fjerne venstre hjørne anbringes et *X 13 Minusgrøntsignal*.

Stk. 2. Dette signal skal ved skift til gult og rødt lys skifte i takt med eller senere end signalerne for den modkørende trafik undtagen i situationer, som nævnt i stk. 3 og 4.

Stk. 3. Et minusgrøntsignal må ikke vise rødt, mens der i øvrigt er grønt for samme retning.

Stk. 4. Hvor signalanlægget er styret, så den modkørende trafik kan få rødt signal før den medkørende trafik, skal minusgrøntsignalet være suppleret af et grønt 1-lys pilsignal.

§ 213. Undertavlen *U5* med symbolet, *US 8 Cykel og lille knallert*, må kun anvendes under *X 11 Hovedsignal* og *X 12 Pilsignal* i en tilfart, hvor det ikke resulterer i konflikter mellem cyklister og motorkøretøjer, eller hvor sådanne konflikter reguleres med *X 16 Cyklistsignal*. Undertavlen *U 5* placeres under det lavtsiddende hovedsignal eller pilsignal, der er placeret til højre for stoplinjen på vognbanerne eller højst 5,0 meter efter denne.

Stk. 2. Undertavlen *U 7* må kun anvendes under *X 11 Hovedsignal*, *X 12 Pilsignal* og *X 16 Cyklistsignal* uden separat pilsignal mod højre, i en tilfart, hvor:

- 1) der op mod vejkrydset er separat cykelsti i både tilfart og frafart mod højre,
- 2) cykelstien er opdelt i en ligeudbane og en højresvingsbane med en samlet bredde på mindst 1,85 meter inkl. ubrudt linje for opdeling af cykelsti,
- 3) ligeudbanen og højresvingsbanen er hver især minimum 0,925 meter målt fra kantsten til midte af den ubrudte linje for opdeling af cykelsti,
- 4) højresvingsbanen er afmærket med højresvingpil for cyklist,
- 5) højresvingsbanen er afmærket med *S 11 vigelinje*, så tæt som muligt på tværgående cyklister og førere af lille knallert og
- 6) afstanden til faste genstande skal være mindst 0,30 meter.

Stk. 3. Undertavlen *U 7* placeres under det lavtsiddende hovedsignal, pilsignal eller cyklistsignal uden separat pilsignal mod højre, der er placeret til højre for stoplinjen på vognbanerne eller højst 5,0 meter efter denne.

§ 214. Trafiksignaler med et rangerprogram kan anvendes til regulering af trafikken i jernbaneoverkørsler, hvor havne-, gods- eller firmaspor krydser veje i forbindelse med vejkryds.

Stk. 2. Det under stk. 1 nævnte anlæg skal forsynes med klokkesignal opsat på en eller flere signalmaster.

Stk. 3. Det under stk. 1 nævnte anlæg må ikke etableres uden godkendelse fra jernbaneinfrastrukturforvalteren og samtykke fra politiet.

X 12 Pilsignal

§ 215. *X 12 Pilsignal* anvendes enten som 3-lys pilsignal eller som 1-lys pilsignal ved siden af tilsvarende farve i hovedsignalet.

Stk. 2. 3-lyspilsignaler anvendes, hvor trafikken i den pågældende retning ønskes reguleret selvstændigt.

Stk. 3. Grøn pil må kun anvendes, når der ved kørsel i pilens retning ikke forekommer en vigepligt.

Stk. 4. Brug af højresvingspil forudsætter, at der er en cykelsti, eller at cykling er forbudt fra den pågældende retning.

Stk. 5. Når grønt 1-lys pilsignal benyttes sammen med rødt i hovedsignaler, skal der være etableret separate vognbaner for trafikken, der reguleres af pilsignalet.

Stk. 6. I trafiksignalanlæg, som reguleres i sammenhæng med *Z 72,2 Rødt blinksignal ved jernbaneoverkørsler*, kan der anvendes rødt 1 - lys pilsignal, som kun tændes ved togpassage.

Stk. 7. Der må ikke anvendes kombinerede pile.

§ 216. 3-lys pilsignaler skal anbringes ved den tilfart, de skal regulere, og på en sådan måde, at de ses ved siden af, men tydeligt adskilt fra evt. hovedsignaler eller andre 3-lys pilsignaler.

X 16 Cyklistsignal

§ 217. *X 16 Cyklistsignal* må kun anvendes, hvis der er cykelsti eller -bane.

Stk. 2. Cyklistsignaler skal placeres under hovedsignaler og 3-lys pilsignaler, når de placeres på samme mast.

§ 218. 3-lys pilsignal anvendes, hvor cyklisterne eller føreren af lille knallert i den pågældende retning ønskes reguleret selvstændigt. 3-lys pilsignaler må kun anvendes ved separat afmærkede svingbaner på cykelstier.

Stk. 2. Grøn pil må kun anvendes, når der ved kørsel i pilens retning ikke forekommer en vigepligt.

Stk. 3. Der må ikke anvendes kombinerede pile.

X 18 Fodgængersignal

§ 219. Ved *S 17 Fodgængerfelt* på kørebanen i signalregulerede kryds skal der anvendes *X 18 Fodgængersignal*. Der skal afmærkes *S 17 Fodgængerfelt*, hvor der anvendes *X 18 Fodgængersignal*.

Stk. 2. *X 18 Fodgængersignal* skal placeres ved den fjerreste ende af det fodgængerfelt, som signalet gælder for, på en sådan måde, at det er synligt under hele passagen.

X 19 Bus- og letbanesignal

§ 220. *X 19 Bus- og letbanesignal* anvendes, hvor busser eller letbanekøretøjer benytter en bane forbeholdt disse eller et tilsvarende særligt areal i tilfarten, og hvor der reguleres selvstændigt for busserne og letbanerne.

Stk. 2. Bus- og letbanesignal skal opsættes sammen med et hovedsignal. Bus- og letbanesignaler placeres til venstre for hovedsignalet, hvis busbanen ligger til venstre for de øvrige vognbaner, og til højre for hovedsignalet, når busbaner og letbaner ligger til højre for vognbanerne. Hvor letbanekøretøjer kører i særligt tracé uden andre trafikanter opsættes *X 19* uden hovedsignal.

II. Lanternernes opsætningshøjde

§ 221. Lavtsiddende signaler over cykelsti skal opsættes sådan, at der er mindst 2,5 m fri højde under signallanternen med tilhørende beslag.

Stk. 2. Højtsiddende signaler over kørebane skal opsættes sådan, at der er mindst 5,0 m fri højde under signallanternen med tilhørende beslag.

III. Styringsform og detektering

§ 222. Signalanlæg, som ligger så tæt ved hinanden, at misforståelse og forveksling af de enkelte anlægs signalbilleder kan forekomme, skal af sikkerhedsmæssige grunde samordnes.

§ 223. Signalanlæg, der ikke er samordnede skal trafikstyres.

Stk. 2. Detektorer for motorkøretøjer skal være automatisk virkende.

Stk. 3. Lyset i et fodgængertryks kvitteringslys skal tændes, når en fodgænger detekteres, som indikation af, at signalerne for det pågældende fodgængerfelt efterfølgende vil skifte til grønt.

Stk. 4. Hvor der anvendes fodgængertryk anbringes disse ved begge ender af det pågældende fodgængerfelt eller delfodgængerfelt.

Stk. 5. Fodgængertryk skal fungere sådan, at konstant indtrykket knap ikke giver konstant anmeldelse.

§ 224. Hvor trykknop for blinde anvendes skal den opsættes umiddelbart ved hver retningspil ved det pågældende fodgængerfelt eller delfodgængerfelt.

Stk. 2. Trykknop for blinde placeres på en flade under retningspilen.

Stk. 3. Trykknapper for blinde erstatter ikke eventuelle fodgængertryk, men skal ved aktivering i et trafikstyret signalanlæg udløse en detektering.

§ 225. Anvendes der 1-lys venstresvingspil, må denne ikke indkobles forud for grønt for den modkørende trafik.

IV. Signaltider

§ 226. Følgende tider skal overholdes:

- 1) Rødt-gult: 2 sek.
- 2) Gult: 4 sek.
- 3) Grønt: mindst 6 sek.
- 4) Grønt 1-lys pilsignal: mindst 4 sek.
- 5) Grønt 3-lyspilsignal uden trafikstyring: mindst 6 sek.
- 6) Grønt 3-lyspilsignal med trafikstyring: mindst 4 sek.

Stk. 2. Ved trafiksignaler, som reguleres i forbindelse med en jernbaneoverkørsel, kan varigheden af grønt lys dog begrænses til 4 sek. ved toganmeldelse. Dog kan grønt lys i fodgængersignaler afbrydes uanset varigheden.

Stk. 3. Den samlede grøntid og mellemtid i et fodgænger-signal skal som minimum være så lang, at en fodgænger, der træder ud på kørebane 2,0 sek. efter, at der tændes grønt lys, og går med en hastighed af 1,0 m/sek., kan nå over det pågældende fodgængerfelt eller delfodgængerfelt.

§ 227. Ved sekundære konflikter, der ikke er separat reguleret gælder følgende:

- 1) Grønt signal for cyklister må ikke starte senere end grønt i hovedsignalerne for samme færdselsretning.
- 2) Grønt signal for fodgængere må ikke starte senere end grønt i hovedsignalerne for samme færdselsretning.

- 3) Grønt signal for fodgængere må ikke starte senere end grønt signal for cyklister for samme færdselsretning.

§ 228. Sikkerhedstiden skal være så lang, at den sidste dimensionsgivende trafikant efter grønt netop går fri af den første (tidligste) dimensionsgivende trafikant, som starter for grønt fra den krydsende retning. Længden af sikkerhedstiden afhænger af krydsets geometri, de konfliktende trafikstrømmes hastighed samt start og stop i forhold til signal-skift.

V. Geometriske forhold

§ 229. For enhver trafikstrøm skal antallet af vognbaner i og efter krydset mindst være lig antallet af vognbaner før krydset.

§ 230. Ved fortsatte fodgængerfelter skal fodgængerstrømmene dirigeres ved opsætning af rækværker eller lignende på midterhellen.

§ 231. Når der er en helle til højre for en venstresvingbane, skal der også være en helle til venstre ind mod kørebane for modkørende trafik.

VI. Fritliggende krydsning mellem vej og sti

§ 232. Ved fritliggende kryds mellem vej og sti skal antallet af højtsiddende signaler være mindst to for hver køre-retning.

Stk. 2. Hvor en sti forsættes ved krydsning af en vej skal stitrafikanterne dirigeres ved opsætning af rækværker eller lignende på midterhellen.

VII. Vekselvis ensrettede strækninger

§ 233. Ved vekselvis ensrettede strækninger skal signalerne i alle tilfælde placeres før den enkeltsporede strækning begyndelse og højst 10 m efter stoplinje eller standsningssted.

Krav til materiel

Styreapparater

§ 234. Styreapparater for trafiksignaler skal være forsynet med en af styringen og tidsudmålingen uafhængig kontrol for, at der ikke som følge af fejl ved anlægget vises samtidigt grønt lys eller grønt lys samtidig med gult eller rødt/gult lys i fjendtlige signalgrupper. Aktivering af kontrollen skal slukke samtlige signaler i anlægget. Fejltilstanden må højst vare 300 millisekunder. Fejl, der hindrer udførelsen af kontrollen, skal ligeledes slukke samtlige signaler inden for det anførte tidsrum.

Stk. 2. Gult blink er ikke tilladt i trafiksignaler og skal altid medføre en slukning.

§ 235. Styreapparater for trafiksignalanlæg skal for alle hovedsignaler, 3-lys pilsignaler, bus- og letbanesignaler og cyklistsignaler kunne kontrollere, når der skal være rødt i en retning, om der er rødt i et af vejmyndigheden nærmere specificeret antal signaler (svarende til klasse CC1 i standarden DS/EN 12675, pkt. 4.7.1), og om der er fravær af rødt i alle

signaler (svarende til klasse CB1 i standarden DS/EN 12675, pkt. 4.7.1).

Stk. 2. Aktivering af kontrollen bevirker enten en fejlindikering eller en slukning af samtlige signaler inden for 300 millisekunder.

Stk. 3. Fravær af rødt i alle hovedsignaler, 3-pilsignaler, bus- og letbanesignaler eller cyklistsignaler i én retning skal altid udvirke en slukning.

Stk. 4. Fravær af rødt i én signalgruppe med fodgænger-signaler, der skal vise rødt i en konstellation med »grønt bag rødt« skal udvirke en slukning af samtlige signaler i anlægget.

§ 236. Styreapparater skal forsynes med følgende startprogram, der tidligst kan aktiveres, når samtlige signaler har været slukket i 10 sekunder: Gult i alle retninger i 4 sekunder (rødt i evt. fodgænger-signaler), derefter rødt i alle retninger i 4 sekunder, hvorefter anlægget går over i det indstillede program startende med 2 sekunder rød/gult (og derefter grønt) i hovedretningen. Alle 3-lyssignaler skal have grønt i løbet af det første signalomløb.

Stk. 2. Styreapparater for trafikstyrede trafiksignaler skal forsynes med kontrolfunktioner, der til stadighed kontrollerer, at de tilsluttede detektorer inkl. trykknappedetektorer leverer de fornødne data. Aktivering af kontrollen skal bevirke en fejlindikering for den aktuelle detektor.

§ 237. Under normalt forekommende driftsforhold skal de indstillede sikkerhedsbestemmende tider (gultider, rød- + gultider) og min. grøntider, jf. § 226, overholdes med en tolerance på $\pm 5\%$.

Lanterners udformning

§ 238. Hovedsignaler, pilsignaler, fodgænger-signaler og bus- og letbanesignaler skal have cirkulære lysåbninger med en diameter på 20 cm $\pm 10\%$.

Stk. 2. Cyklistsignaler skal have cirkulære lysåbninger med en diameter på 10 cm $\pm 10\%$.

Stk. 3. Mellemrum mellem lysåbninger må ikke være større end 50 % af lysåbningernes diameter.

§ 239. Øverst i cyklistsignaler skal der være en tavle med:

- 1) En rektangulær lysåbning på 8 cm x 13 cm $\pm 10\%$ eller
- 2) en cirkulær lysåbning med en diameter på 10 cm $\pm 10\%$.
- 3) Tavlen skal være indefra belyst og vise en hvid cykel på blå bund.

§ 240. Vognbanesignaler skal være kvadratiske og have en kantlængde på mindst 0,50 m.

Stk. 2. Hvor vognbanesignaler anvendes uden grønne pilsymboler, men med variable *C 55 Lokal hastighedsbegrænsning*, anvendes en kantlængde på 0,70 m ved ønskede hastigheder på 100 km/h eller derunder og en kantlængde på 0,90 m, hvor større hastighed er tilladt.

§ 241. *Z 72,1 Rødt blinksignal*, skal have cirkulære lysåbninger med en diameter på 20 cm $\pm 10\%$ og opfylde de krav, der gøres gældende for røde signalgivere i trafiksignaler, dog kan *Z 72,1*, der anvendes på bevægelige bomme, være

udført i reduceret størrelse og have rektangulær eller oval form.

Stk. 2. Blinksignalet udsendes med en frekvens på 55 - 65 blink pr. minut, og således at lys- og mørkeperioderne er tilnærmelsesvis lige lange.

§ 242. *Z 93 Gult blinksignal* som anvendes ved fodgængerfelter og arbejdende skolepatroljer skal have cirkulære lysåbninger med en diameter på 30 cm $\pm 10\%$, når signalet placeres højt og med lysåbning på 20 cm $\pm 10\%$, når signalet placeres lavt.

Farvegrænser og lysstyrke

§ 243. Farvegrænser og lysstyrke for trafiksignaler fremgår af bilag 6.

Stk. 2. Lyset fra trafiksignaler skal have farver, der ligger inden for de farveområder, som afgrænses af de i bilag 6 figur 1 og bilag 6 tabel 4 angivne punkter. De farveområder, som er angivet for rød, gul og grøn, er identiske med de farveområder, der er defineret for disse lysfarver i DS/EN 12368.

§ 244. Højtsiddende trafiksignaler på alle overordnede veje og på veje uden for tættere bebygget område skal have en kraftig lysstyrke i referenceretningen på minimum 400 cd. Kraftig lysstyrke må ikke anvendes på lavtsiddende trafiksignaler.

Stk. 2. Lysstyrker skal måles som angivet i DS/EN 12368.

Stk. 3. Lysstyrken i referenceretningen skal opfylde kravene i bilag 6 tabel 1.

Stk. 4. I en række andre retninger skal lysstyrkerne mindst udgøre de procentværdier i forhold til den målte lysstyrke i referenceretningen, der er angivet i bilag 6 tabel 2 for ekstra bredde.

Stk. 5. Der må ikke i nogen retning forekomme lysstyrker, der overstiger de i bilag 6 tabel 1 angivne værdier for maksimum lysstyrke.

Stk. 6. Lysfordelingen skal i det væsentlige være jævn. Således må der ikke forekomme lysstyrker i retninger, som ligger mellem to retninger i bilag 6 tabel 2 eller tabel 3, der er lavere end angivet for de to retninger.

Stk. 7. De angivne lysstyrker skal opretholdes om dagen.

§ 245. Lysstyrken af reflekterende lys i lanterner (fantomsignalet), der måles som angivet i standarden DS/EN 12368, skal være lavere end 25 % af signalets lysstyrke i referenceretningen for signaler med rødt, gult og hvidt lys, og lavere end 12,5 % af signalets lysstyrke i referenceretningen for signaler med grønt lys.

§ 246. *Z 72,2 Rødt blinksignal ved jernbaneoverkørsler* skal opfylde samme krav som til, *Z 72,1 Rødt blinksignal*, idet lysstyrkerne for en række retninger i forhold til referenceretningen skal være mindst som angivet i bilag 6 tabel 5 og maksimalt 1000 cd i nogen retning. Lysstyrken af et evt. reflekterende lys i lanterner (fantomsignal) må højst være 12,5 % af signalets lysstyrke i referenceretningen.

Stk. 2. Lysstyrkerne i forskellige retninger for *Z 72,1* der anvendes på bevægelige bomme skal i forhold til referenceretningen være mindst som angivet i bilag 6 tabel 6.

Stk. 3. Der må ikke i nogen retning forekomme lysstyrker, som overstiger 185 cd.

Stk. 4. Lyset fra Z 72,1 der anvendes på bevægelige borme skal have samme farve, som rødt trafiksignal jf. § 243, stk. 1.

§ 247. Z 93 Gult blinksignal, som anvendes ved fodgængerfelter og arbejdende skolepatruljer skal have en lysfarve og en lysstyrke, der opfylder samme krav som gælder for gult lys i trafiksignaler.

Stk. 2. Z 93 Gult blinksignal ved fodgængerfelter skal være tændt og slukket i omtrent lige lange perioder og blinke med en frekvens på 55 - 65 blink pr. minut.

Stk. 3. Z 93 Gult Blinksignal skal have en lysfarve, der opfylder kravene til Gult blinksignal i DS/EN 12352.

Stk. 4. Ved opstilling af gule blinksignaler skal det tilstræbes, at signalernes optiske akser sigter mod føreren af en bil på 50 - 100 m afstand.

Fodgængertryk

§ 248. Fodgængertryk og andre tryknapdetektorer skal være forsynet med kvitteringslys. Dette gælder dog ikke tryk, som alene er beregnet for blinde og svagsynede. Kvitteringslyset skal være hvidt og synligt forfra og fra siderne.

Lydsignaler

Generelt

§ 249. Lydsignaler må kun anvendes ved signalregulerede fodgængerfelter.

Stk. 2. Hvor en kombineret bus- og højresvingbane er forsynet med et 1-lys pilsignal og et ligeudsignal for busser, skal der anvendes lydsignal i det fodgængerfelt, der passeres af de højresvingende.

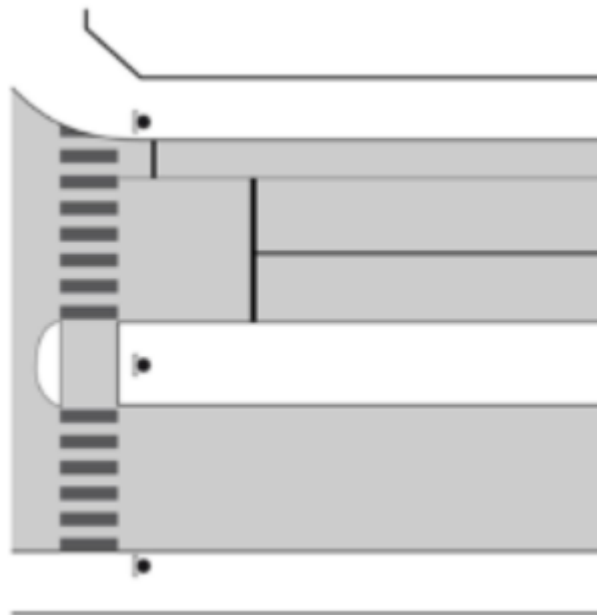
Stk. 3. Lydsignalet skal være underlagt en tilsvarende kontrol som i det visuelle signal, jf. §§ 234-237.

Stk. 4. Hvis lyd giveren modtager fejlagtige ordrer, enten samtidig ordre om »gå« og »vent« eller hverken ordre om »gå« eller om »vent«, skal lydudsendelsen afbrydes automatisk.

§ 250. Lydgivere ved et fodgængerfelt skal etableres på begge fortove tæt ved fortovs-kanten samt på heller og rabatter, der benyttes som fodgængerstøttepunkter. Ved fodgængerfelter uden forsætninger eller forgreninger skal alle lyd-givere være placeret på samme side af feltet, som vist i figur 10.

Stk. 2. Ved fodgængerfelter, der forsættes eller forgrener sig ved en helle, følges så vidt muligt det samme princip på hver sin side af forsætningen eller forgreningen.

Stk. 3. Ved opsætning af lyd-givere for forskellige felter skal man nøje overveje placeringen, således at misforståelser udelukkes.

Figur 10 Placering af lyd-givere ved fodgængerfelter uden forsætninger eller forgreninger.

§ 251. Der benyttes 2 hovedtyper af funktioner: normal og reduceret.

Stk. 2. Lydstyrken af en lyd-giver skal reguleres automatisk i normal funktion.

Stk. 3. Ved reduceret funktion skelnes mellem 2 typer:

- 1) Ved reduceret funktion (R1) skal lyd-giveren fungere med sin mindste lydstyrke, men der skal være mulighed for manuelt at aktivere den automatiske styrkere-gulering (normal funktion) på »tryknap for blinde«.

- 2) Ved reduceret funktion (R2) skal lyd giveren fungere uden lyd, hvor det er muligt manuelt at aktivere den automatiske styrkeregulering (normal funktion) på »trykknap for blinde«.

Stk. 4. Efter hver aktivering i reduceret funktion skal den automatiske styrkeregulering være i normal funktion i en periode på ½-3 minutter, afhængig af omløbstiden i signalanlægget.

Stk. 5. Alle lyd givere i samme kryds skal på et givet tidspunkt have samme funktion (normal, R1 eller R2) og dermed en lyd styrke, der er reguleret på samme måde i hele krydset.

Stk. 6. Hvor der med to eller flere lyd givere gives samme signal, skal lydimpulserne afgives uden forskydning.

§ 252. Der benyttes en af følgende signalkarakterer:

- 1) »Gå« har samme betydning som »grøn« i fodgænger-signaler og skal bestå af lydimpulser af 200 millisekunders varighed for hver 400 millisekunder.
- 2) »Vent« har samme betydning som »rød« i fodgænger-signaler og skal bestå af lydimpulser af 400 millisekunders varighed for hver 2000 millisekunder.

Stk. 2. De anførte tider skal overholdes med en tolerance på 5 %.

Stk. 3. Lydimpulser for »gå« og »vent« i en lyd giver skal afgives i en firkanttone eller savtaktone med en grundfrekvens på 880 Hz $\pm$ 2 %.

§ 253. Lyd styrken skal være konstant under hele lydimpulsens varighed, når der bortses fra virkningen af den automatiske styrkeregulering.

Stk. 2. Lydimpulserne under »gå« og »vent« skal have ens styrke i forhold til omgivelsernes støjniveau.

Stk. 3. »Gå« må kun lyde, når der samtidig er grønt i det tilsvarende fodgængersignal.

Retningspil

§ 254. Der skal altid være retningspil ved et fodgængerfelt med lyd giver. Den nedtages, hvis lyd giveren sættes ud af drift for et længere tidsrum.

§ 255. Retningspil placeres umiddelbart ved lyd giveren på samme mast eller stander som denne i en højde af 1,0-1,2 m over terræn og på den side af masten eller standeren, der vender ind imod fodgængerfeltet. Standeren skal have en højde af mindst 1,3 m over terræn.

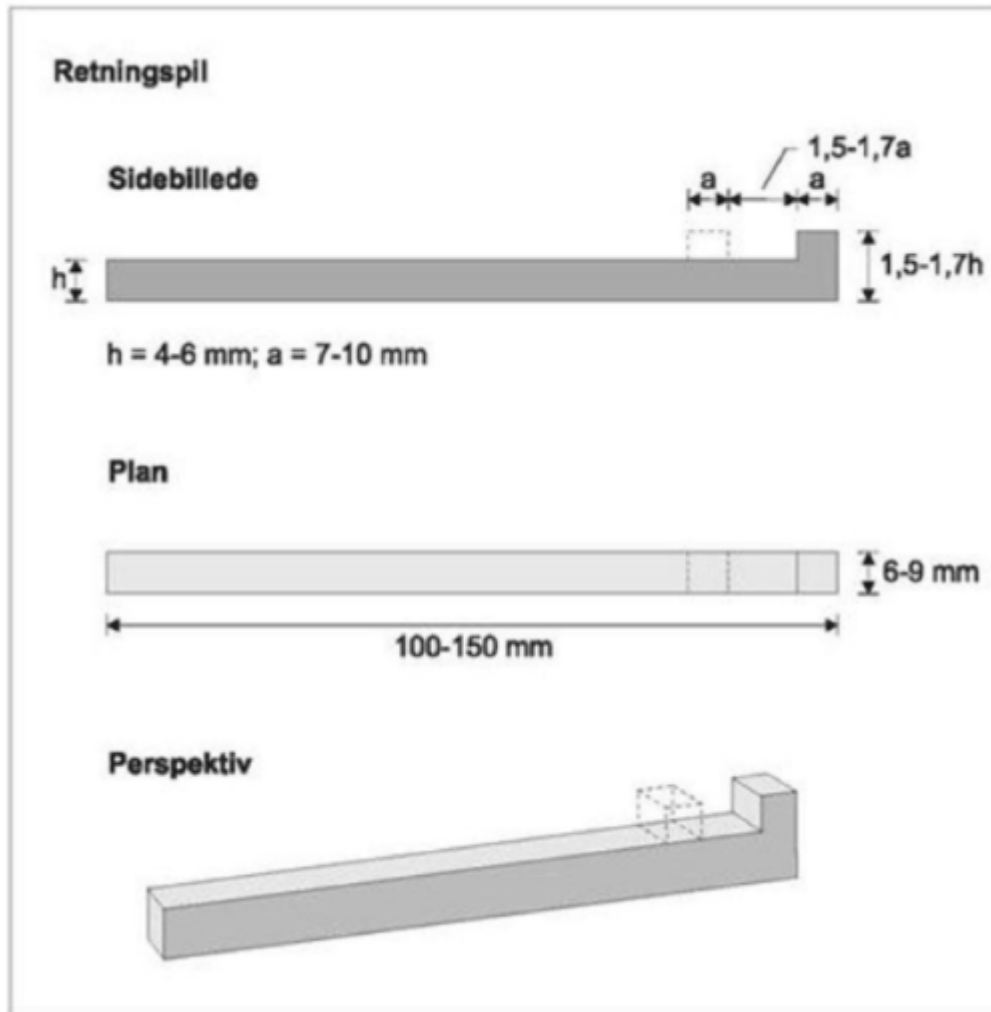
§ 256. Retningspilen skal udformes i et hævet relief på vandret underlagsflade. Relieffets kanter skal være skarpe og sidefladerne lodrette eller næsten lodrette.

Stk. 2. Pilen skal ved relieffets overflade være 100-150 mm lang og 6-9 mm bred. Reliefhøjden skal være 4-6 mm, se figur 11.

Stk. 3. Pilespidsen opbygges af 1 eller 2 knopper i yderligere hævet relief. Længden af en knop skal være 7-10 mm ved dens overflade, og den skal fylde hele pilens bredde. Hvis der er 2 knopper, skal de være ens og have en afstand på 1,5-1,7 gange deres længde. Reliefhøjden skal være 1,5-1,7 gange pilens reliefhøjde, målt over underlagsfladen.

Stk. 4. Den vandrette underlagsflade skal være så stor, at pilen ikke rager uden for den.

Figur 11. Retningspil

§ 257. Retningspilen opsættes, så spidsen peger ud mod kørebane eller cykelsti i fodgængerfeltets retning.

Stk. 2. Pilens retning i det vandrette plan skal efter opsætningen kunne orienteres efter fodgængerfeltets retning med en nøjagtighed bedre end $2,5^\circ$.

§ 258. Pil med 1 knop skal anvendes, hvor den tilknyttede lyd giver gælder for passage over til fortov.

Stk. 2. Pil med 2 knopper skal anvendes, hvor den tilknyttede lyd giver gælder for passage over til helle eller rabat, og hvor der derfor på denne helle eller rabat findes yderligere en lyd giver, gældende for den videre passage.

Y. Vognbanesignaler

§ 259. Y 17 Vognbanesignal anvendes til at regulere trafikken i bestemte vognbaner.

Stk. 2. Vognbanesignaler benyttes endvidere til at regulere trafikretningen ved reversible vognbaner.

Stk. 3. Hvor vognbanesignaler anvendes til regulering af reversible vognbaner, skal signalerne uanset vejens forløb opsættes i trafikanternes synsfelt og i en sådan indbyrdes afstand på langs af vejen, at trafikanterne altid kan se, hvilket

signal, der er gældende for de aktuelle vognbaner. Reversible vognbaner afstribes med dobbelte varslingslinjer.

Stk. 4. Anlæg med vognbanesignaler skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. På statsveje skal anlæg med vognbanesignaler godkendes af Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Z. Blinksignaler

Z 72 Rødt blinksignal

§ 260. Z 72,2 Rødt blinksignal ved jernbaneoverkørsler skal anvendes efter regler fastsat af Trafik-, Bygge- og Boligstyrelsen.

Stk. 2. Blinksignaler på samme side af jernbanen skal blinke i samme takt.

§ 261. Ved oplukkelige broer skal anvendes to blinkende røde lys, jf. Z 72,1 der placeres ved siden af hinanden og skiftevis tændes og slukkes.

§ 262. Anden anvendelse af rødt blinksignal end anført i §§ 260 og 261 skal godkendes af Vejdirektoratet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Transport-, Bygnings- og Boligministeriet kan godkende, at Vejdirektoratet anvender rødt blinksignal på anden måde end anført i §§ 260 og 261.

Z 95 Blåt blinksignal

§ 263. Blåt blinksignal må kun anvendes af politi og redningsmandskab, hvor det skønnes nødvendigt at afmærke færdselsulykkessteder og brandsteder.

Stk. 2. Uden for tættere bebygget område skal Z 95 opsættes ca. 200 m foran farestedet.

Stk. 3. Hvis der kun er ét signal til rådighed, skal det på veje med dobbeltrettet færdsel opsættes umiddelbart ved farestedet, således at det kan ses fra begge retninger.

Afsnit III

Vejvisningstavler

Definitioner om vejvisning

§ 264. I dette afsnit forstås ved:

- 1) Almindelige veje: Veje, der ikke er motorveje.
- 2) Geografisk vejvisning, der er trafikalt begrundet: Vejvisning, som opfylder trafikanternes trafikale behov for vejvisning til geografiske mål.
- 3) Servicevejvisning til terminalmål, der er trafikalt begrundet: Vejvisning, som opfylder trafikanternes trafikale behov for vejvisning til servicemål.
- 4) Kommerciel servicevejvisning: Vejvisning til attraktioner, seværdigheder, serviceanlæg, overnatningsmål, offentlige og private virksomheder og lignende i byer og i det åbne land, hvor vejvisningen er underlagt særlige betalingsregler.
- 5) Informationstavler: Kort over et område med serviceinformation m.v. Kortet opsættes på parkeringspladser, rasteplasser eller lignende steder.
- 6) Fjernmål: Er mål af større trafikal betydning såsom vigtige trafikknudepunkter eller større byer beliggende på eller ved ruten eller i rutens forlængelse.
- 7) Nærmål: Er øvrige trafikalt vigtige mål, der karakteriserer ruten.
- 8) Lokalmål: Er mål beliggende på eller ved ruten af en sådan trafikal betydning, at det er rimeligt at benytte dem som vejvisningsmål selvom de ikke er fjern- eller nærmål.
- 9) Bevægelseshandicappede: Personer med nedsat evne til at færdes til fods, fx personer med lammelser, dårlig balance, amputationer, gigt samt hjerte-, lunge- og kredsløbsforstyrrelser.
- 10) Synshandicappede: Personer, der er blinde eller svagsynede.

Definitioner om parkering

§ 265. I dette afsnit forstås ved:

- 1) Offentlige parkeringspladser: Parkeringspladser på offentlige vejarealer.
- 2) Private parkeringspladser: Offentligt tilgængelige parkeringspladser på private ejendomme i tilknytning til

butikcentre, virksomheder, i parkeringshuse og lignende.

- 3) Parkeringsvejvisning: Vejvisning til offentlige og private parkeringspladser, jf. nr. 1 og 2.
- 4) Parkeringssøgesystem: Stationære og dynamiske systemer, der leder trafikanter til ledige parkeringspladser:
  - a) Stationære systemer består af almindelige faste tavler.
  - b) Dynamiske systemer består af variable tavler.

Prioritering af vejvisningsmål mv.

§ 266. Vejvisningsmål skal prioriteres først med trafikalt begrundet mål og dernæst kommercielle mål. Målene skal prioriteres i følgende rækkefølge; geografisk vejvisning, servicevejvisning til terminalmål og dernæst kommerciel servicevejvisning.

Stk. 2. Der skal være kontinuitet i vejvisningen. Det betyder, at vejvisningsmål, der en gang er vist på en tavle, skal vises på alle efterfølgende tavler af denne kategori på ruten, indtil målet er nået, dog jf. § 347.

Stk. 3. Vejvisningen i et kryds skal være entydig. Der må således ikke i et kryds vejvises til samme mål ad to retninger, medmindre det af vejvisningen fremgår, at de to vejvisninger henvender sig til forskellige trafikanter.

Stk. 4. Hvis der er servicesymboler på tavler, skal symbolernes bevægelsesretning være i overensstemmelse med den vejviste retning, jf. dog stk. 5.

Stk. 5. Ved ligeudvejvisning orienteres symbolet dog mod venstre. *M 12 Lufthavn* orienteres opad.

Stk. 6. Er der indsat mere end ét servicesymbol på en tavle, skal de anvendte symboler have samme højde.

Kapitel 9

Geografisk vejvisning på almindelige veje

Udvælgelse af vejvisningsmål på almindelige veje

§ 267. Fjernmålene inddeler ruten i afsnit, og der må inden for et afsnit ikke anføres nærmål, der er beliggende efter nærmeste fjernmål.

Stk. 2. Tilsvarende inddeler nærmålene de i stk. 1, nævnte afsnit i underafsnit, og der må inden for disse ikke anføres lokalmål, der er beliggende efter nærmeste nærmål.

§ 268. På veje med rutenumre må der på orienteringstavler kun vises de geografiske mål og terminalmål, der fremgår af Fjern- og nærmålskataloget, jf. cirkulære om rutenummerering af det danske vejnet og omlægning af hovedvejsnettet. Fjern- og nærmålskataloget kan ses på Vejdirektoratets hjemmeside. Brug af andre mål skal godkendes af Vejdirektoratet.

Vejvisningstavlers design og skrift

§ 269. På almindelige veje er de anvendte skriftstørrelser (versalhøjder) følgende:

- 1) 101 mm.
- 2) 120 mm.
- 3) 143 mm.
- 4) 170 mm.

- 5) 202 mm.
- 6) 240 mm.

Vejvisningstavlers overflade

§ 270. Til retroreflekterende tavler anvendes materialetype 3, jf. bilag 1, til bund, ramme og hvid tekst, mens der til rød, blå og sort skrift eller symboler anvendes materialetype 2.

Stk. 2. Til vejforløb på orienteringstavler anvendes materialetype 2.

Stk. 3. Til ubelyste portaltavler anvendes materialetype 4, jf. bilag 1.

Stk. 4. Til pilvejvisere anvendes materialetype 3, jf. § 281.

Stk. 5. Færdselstavler anbragt i vejvisningstavler udføres med materialetype og farver, som anført i kapitel 2 i bekendtgørelse om vejafmærkning og kapitel 5 i denne bekendtgørelse.

Stk. 6. Til rutenumre L 41-44 anvendes materialetype 4.

Vejvisningstavlers placering

§ 271. Vejvisningstavler må ikke placeres i oversigtsarealer, således at de hindrer den frie oversigt.

§ 272. Afstanden fra kant af kørebane til nærmeste punkt af tavle eller stander må ikke være under 0,5 meter.

Stk. 2. Afstanden fra kanten af cykel- og fællessti til nærmeste punkt af tavle eller stander må ikke være under 0,3 m. Denne afstand kan reduceres, såfremt der er vejudstyr tættere på kanten, og tavlestanderen ikke kan placeres mere hensigtsmæssigt, fx i bagkant af fortovej.

Stk. 3. Vejvisningstavler, bortset fra pilvejvisere, jf. § 278, skal opsættes mindst 1,0 m over kørebaneliveau. Over cykelsti skal højden til tavleunderkant være mindst 2,3 m og over gangsti mindst 2,2 m.

F. Vejvisere på almindelige veje og stier

§ 273. På tabelvejvisere og frakørselsvejvisere skal en servicetavle, der har tilknytning til et navn, placeres foran navnet, men efter et eventuelt rutenummer, der har tilknytning til navnet.

§ 274. På vejvisere på almindelige veje må kun anvendes følgende færdselstavler:

- 1) E 33 Parkering,
- 2) E 42 Motorvej eller
- 3) E 43 Motortrafikvej.

§ 275. Afstand til vejvisningsmål angives i hele km uden kilometerbenævnelse, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Ved vejvisning på stier kan afstanden angives med en decimal.

F 11-F 14 Pilvejvisere og F 33 Parkeringsvejvisere

§ 276. På pilvejvisere skal rutenummeret anbringes i roden af vejviseren.

§ 277. På pilvejvisere skal en eventuel servicetavle placeres i roden af vejviseren.

Stk. 2. Er der på pilvejvisere F 11, F 12 og F 14 også et rutenummer, placeres dette dog nærmest roden.

§ 278. Hvor pilvejvisere kan genere oversigt i kryds, må højde til overkant på pilvejviser, inklusivt galge, ikke overstige 0,9 m fra overfladen af kørebaneliveauet.

Stk. 2. Pilvejvisere over hinanden skal vise i samme retning og være lige lange.

§ 279. Pilvejvisere, hvor navn og afstand er erstattet af en vandret streg anvendes:

- 1) hvor rutenummeret alene kan anses for tilstrækkelig vejvisning,
- 2) hvor der er behov for henvisning til en rutenummereret vej,
- 3) på vejvisere til serviceanlæg, når en række symboler er samlet i en vejviser eller
- 4) på gul/sorte omkørselsvejvisere.

§ 280. F 11 må kun anvendes til geografiske mål. Der kan dog indsættes én servicetavle for terminalmål. Der må kun anvendes én af følgende servicetavler:

- 1) M 9 Containerhavn,
- 2) M 11 Færge,
- 3) M 12 Lufthavn,
- 4) M 13 Jernbanestation,
- 5) M 13,1 S-tog,
- 6) M 13,2 Metro,
- 7) M 14 Busterminal og
- 8) M 15 Transportcenter.

§ 281. F 12 må kun anvendes som vejvisning, hvor det forudsættes, at der skal køres ad motorvej for at komme til målet. F 12 pilvejvisere skal udføres med materialetype 3, jf. bilag 1.

§ 282. F 13 må anvendes til servicevejvisning til terminalmål, der er trafikalt begrundet, dog jf. § 283.

§ 283. F 13 anvendes også til kommercielle servicemål som attraktioner, seværdigheder, serviceanlæg, offentlige og private overnatningsmål, virksomheder og lignende.

§ 284. F 33 Parkeringsvejvisere må kun anvendes ved vejvisning til parkering.

F 16 Frakørselsvejviser

§ 285. Frakørselsvejvisere er specielle vejvisere, der kun må anvendes på veje, hvor der til den krydsende eller afgrenede vej er en frakørsel med decelerationsbane, således at trafikanten kan køre fra uden væsentlig nedsættelse af hastigheden.

§ 286. Frakørselsvejvisere skal placeres umiddelbart ved frakørselens kilepids, hvor trafikanten kan begynde at trække ud i frakørselsbanen.

§ 287. På frakørselsvejvisere må der ikke angives afstande.

Stk. 2. På frakørselsvejvisere skal en servicetavle, der har tilknytning til et geografisk navn, placeres foran navnet,

men efter et eventuelt rutenummer, der har tilknytning til navnet.

Stk. 3. På frakørselsvejvisere må kun anvendes service-tavle *M 9 Containerhavn, M 11 Færge, M 12 Lufthavn, M 13 Jernbanestation, M 13,1 S-tog, M 13,2 Metro, M 14 Busterminal og M 15 Transportcenter.*

F 18 Tabelvejviser

§ 288. På tabelvejvisere skal vejvisningsmålene for hver vej placeres på hver sin deltavle. Vejvisning, der forudsætter kørsel ad motorvej, skal placeres på en særskilt deltavle med grøn bundfarve.

Stk. 2. Deltavlen med vejvisning ligeud skal placeres øverst, og kørselsretningen vises ved en lodret, opadrettet pil til venstre i tavlen.

Stk. 3. Deltavlen med vejvisning til venstre skal placeres derunder, og svingningen vises ved en vandret pil til venstre i tavlen.

Stk. 4. Deltavlen med vejvisning til højre skal placeres nederst, og svingningen vises ved en vandret pil til højre i tavlen.

Stk. 5. Øvrige deltavler samt deltavler med midlertidig vejvisning anbringes sammen med anden vejvisning i samme retning.

Stk. 6. Inden for hver vejvisningsretning opsættes eventuel vejvisning til motorveje øverst, dernæst følger anden geografisk vejvisning og derefter servicevejvisning. Henvise-punkteret ramme skal opsættes under fuldt optrukken ramme.

Stk. 7. På tabelvejvisere kan servicetavle for terminalmål anvendes, dog kan *M 15 Transportcenter* suppleres med teksten »Transportcenter«.

Stk. 8. På tabelvejvisere kan servicetavle for kommercielle mål anvendes med eller uden tekst, dog jf. § 347.

§ 289. Rutenumre og færdselstavler skal placeres foran vejvisningsmålet. Afstande på tabelvejvisere skal angives efter vejvisningsmålet.

§ 290. Hvor vejvisningen ad motorvej kun omfatter angivelse af et rutenummer, uden angivelse af lokalitet, skal rutenummeret og motorvejssymbol udføres som et grønt del-felt anbragt i det hvid/røde hovedfelt for den pågældende retning.

§ 291. I kryds, hvor de indmundende veje på hver side af den gennemgående vej er forskudt for hinanden mere end bredden af kørebanen, må fælles tabelvejvisere ikke anvendes.

F 34 Omkørselsrute

§ 292. Vejvisere for omkørselsruter skal opsættes på selvstændige standere. På tavlen *F 34,1 Omkørselsrute* kan indsættes pil til højre eller pil til venstre, og ved ligeudvisning på strækninger kan indsættes pil, der orienteres opad.

G. Orienteringstavler

§ 293. Servicevejvisning må ikke anvendes på orienteringstavler, bortset fra vejvisning til terminalmål med *M 9*

Containerhavn, M 11 Færge, M 12 Lufthavn, M 13 Jernbanestation, M 13,1 S-tog, M 13,2 Metro, M 14 Busterminal og M 15 Transportcenter. Servicetavle *M 21 Førstehjælp* kan anvendes på orienteringstavle.

§ 294. Advarselstavler (A-tavler), vigepligtstavler (B-tavler), påbudstavler (D-tavler), samt forbudstavlerne *C 51-C 62* må aldrig anvendes på orienteringstavler.

G 11 Portalorienteringstavler

§ 295. På portalorienteringstavler må kun anvendes:

- 1) *C 21-C 26,*
- 2) *UC 23,*
- 3) *C 31-C 43,*
- 4) *C 92,*
- 5) *E 22,*
- 6) *E 33,*
- 7) *E 42-E 43,*
- 8) *E 49,*
- 9) *E 51,*
- 10) *E 53,*
- 11) *E 68,*
- 12) *M 9,*
- 13) *M 11-M 15 og*
- 14) *M 21.*

§ 296. Trafikanter kørsel lige igennem krydset skal vises ved opadrettede pile, mens svingning vises ved knækkede pile.

Stk. 2. Pilene i stk. 1, skal placeres ved siden af vejvisningsmålene.

Stk. 3. Hvor en knækket pil kan give anledning til, at trafikanten svinger for tidligt, kan anvendes nedadvendte pile (vognbanepile).

§ 297. *G 11 Portalorienteringstavle* skal ophænges ved begyndelsen af krydsets opmarchområde i et tværsnit, hvor eventuelle svingbaner har mere end 2/3 af deres fulde bredde. Der ophænges en tavle (tavlefelt) for hver af de fra krydset udgående veje. Dog kan tavler for mindre betydende veje udelades.

§ 298. Portaltavler og deres ophængningskonstruktion skal være anbragt således, at konstruktionen ikke indskrænker den for vejstrækningen normale frie højde.

G 14 Diagramorienteringstavle

§ 299. Diagrammet på *G 14* må ikke have karakter af et vejkort.

Stk. 2. På diagrammet skal den vej, der køres på, begynde nederst på tavlen, og diagrammet skal på dette sted gengives lodret.

Stk. 3. Diagrammet må ikke være i modstrid med prioritetsforholdene. På veje med ubetinget vigepligt vises vejen, der har vigepligt, med en smallere streg end primærvejen.

Stk. 4. Ved rundkørsler og i kryds hvor vigepligt ikke ønskes vist, vises diagrammet dog med lige tykke streger.

Stk. 5. Der må ikke vises mere end én rundkørsel på en diagramorienteringstavle.

Stk. 6. Servicetavle for terminalmål kan anvendes. *M 15 Transportcenter* suppleres med teksten »Transportcenter«.

Stk. 7. Servicetavle *M 21 Førstehjælp* kan anvendes.

§ 300. Diagramorienteringstavler skal opsættes i vejens højre side og kan eventuelt dubleres i venstre side.

G 18 Tabelorienteringstavle

§ 301. På *G 18* må der ikke anvendes færdselstavler, bortset fra *E 33 Parkering*, *E 42 Motorvej* og *E 43 Motortrafikvej*.

Stk. 2. På *G 18* må der ikke anvendes servicetavler, bortset fra servicetavler for terminalmål *M 9*, *M 11*, *M 12*, *M 13*, *M 13,1*, *M 13,2*, *M 14* og *M 15*. Servicetavlerne må ikke suppleres med tekst.

Stk. 3. Servicetavle *M 21 Førstehjælp* må anvendes uden tekst.

§ 302. På *G 18* skal vejvisningsmålene for hver vej placeres på hver sin deltavle. Vejvisning, der forudsætter kørsel ad motorvej, skal placeres på en særskilt deltavle med grøn bundfarve.

Stk. 2. Deltavlen med vejvisning ligeud skal placeres øverst, og kørselsretningen vises ved en lodret, opadrettet pil til venstre i tavlen.

Stk. 3. Deltavlen med vejvisning til venstre skal placeres derunder, og svingningen vises ved en knækket pil til venstre i tavlen.

Stk. 4. Deltavlen med vejvisning til højre skal placeres nederst, og svingningen vises ved en knækket pil til højre i tavlen.

Stk. 5. Inden for hver vejvisningsretning opsættes eventuelt vejvisning til motorveje øverst, dernæst følger anden geografisk vejvisning og derefter servicevejvisning. Henvisende punkteret ramme med rutenummer skal opsættes under fuldt optrukken ramme med rutenummer.

§ 303. *G 18* må ikke anvendes før forsatte kryds og rundkørsler.

H. Afstands- og stedtavler på almindelige veje og stier

§ 304. Afstanden fra opstillingssted for tavlen *H 41* til målene skal anføres i hele km til højre for disse.

§ 305. Er vejen en del af det nummererede rutenet, skal rutenummeret eller rutenumrene placeres øverst på tavlen.

H 42 Delte afstandstavle

§ 306. Er *H 42* opstillet på en rutenummereret vej, skal rutenummeret anføres øverst i tavlens øverste felt.

§ 307. Rutenumre, der først har virkning fra krydset og videre frem, skal anføres som henvisende numre i punkteret ramme øverst i de respektive felter.

H 45 Stedtavle

§ 308. På *H 45 Stedtavle* må kun angives navnet på den lokalitet, tavlen skal oplyse om.

Stk. 2. Stedtavler skal placeres i vejens højre side umiddelbart før den lokalitet, tavlen skal informere om.

Stk. 3. Versalhøjden må ikke overstige 170 mm.

H 46 Regionsgrænsetavle

§ 309. *H 46* må kun anvendes på statsveje.

Stk. 2. Regionsgrænsetavler placeres umiddelbart på eller ved regionsgrænsen.

Stk. 3. Regionsgrænsetavler må ikke ophænges over kørebanen.

Stk. 4. Tavlerne må ikke belyses særskilt.

H 47 Kommunegrænsetavle

§ 310. *H 47* placeres umiddelbart på eller ved kommune-grænsen.

Stk. 2. Tavlerne må ikke ophænges over kørebanen.

Stk. 3. Tavlerne må ikke belyses særskilt.

H 49 Nationalparktavle

§ 311. *H 49* skal placeres i vejens højre side umiddelbart før nationalparkens afgrænsning.

Stk. 2. Versalhøjden på nationalparktavle må ikke overstige 143 mm.

Stk. 3. *H 49* må ikke anvendes på motorveje.

H 51 Landegrænsetavle

§ 312. *H 51* placeres umiddelbart på eller ved landegrænsen.

Stk. 2. Tavlerne må ikke ophænges over kørebanen.

Stk. 3. Tavlerne må ikke belyses særskilt.

L. Ruteangivelser

§ 313. *L 41-L 44 Rutenumre:* Rutenummer skal anføres i fuldt optrukken ramme, hvis vejen, på hvilken vejvisningstavlen står, er en del af den pågældende rute.

Stk. 2. Der anvendes fuldt optrukken ramme på veje, der fører hen til ruten, hvis sådanne veje er så korte, at de har karakter af tilkørsel eller rampe.

Stk. 3. Rutenummeret skal anføres i punkteret ramme (henvisende rutenummer), hvis vejen, på hvilken vejvisningstavlen står, fører hen til den pågældende rute.

Stk. 4. Ved tilkørsler til veje med ubrudt midterrabat skal hovedretningen (n, s, ø eller v) anføres, hvis fjernmålet udelades fra det sted, hvor der kun er tilkørsel i én retning.

§ 314. På E-rutenumre skal den grønne bund og de hvide tal og rammen være udført i materialetype 4.

Stk. 2. På primære rutenumre skal den gule bund være udført med materialetype 4. De sorte tal og rammer skal være diffust reflekterende (materialetype 2).

Stk. 3. På sekundære rutenumre skal den hvide bund være udført med materialetype 4. Sorte tal og rammer skal være diffust reflekterende (materialetype 2).

Vejvisning til motortrafikveje

§ 315. Ved alle tilkørsler til motortrafikveje skal motortrafikvejssymbolet *E 43* medtages på orienteringstavler og vejvisere sammen med det relevante fjernmål eller rutenummer.

Vejvisning til motorveje

§ 316. Ved alle tilkørsler til motorveje skal motorvejs-symbolet E 42 medtages på orienteringstavler og vejvisere sammen med det relevante fjernmål eller rutenummer.

Stk. 2. Den grøn/hvide vejvisning med motorvejs-symbolet E 42 skal anvendes senest i det sidste kryds, hvor trafikanten skal vælge mellem at fortsætte kørslen mod sit mål ad almindelig vej eller ad motorvej.

Kapitel 10

Geografisk vejvisning på motorveje (faste tavler)

Vejvisningstavlers information på motorveje

§ 317. Vejvisningsmål, frakørselsnumre og -navne samt navngivning af motorvejskryds skal godkendes af Vejdirektoratet.

Stk. 2. Vejvisningstavler må ikke indeholde mere end 4 vejvisningsmål.

Vejvisningstavlers størrelse og udseende

§ 318. På motorveje med hastighed større end 90 km/h skal skrifthøjden minimum være 285 mm. Det gælder dog ikke skrift på servicetavler.

Stk. 2. I øvrigt anvendes følgende skriftstørrelse (versalhøjde):

- 1) 340 mm.
- 2) 405 mm.
- 3) 480 mm.
- 4) 570 mm.

Vejvisningstavlers overflader

§ 319. Vejtavlematerialet skal være kraftigt retroreflekterende på hele tavlefladen (materialetype 4), og eventuelle sorte symboler skal være diffust reflekterende (materialetype 2).

Stk. 2. Tavlerne kan dog udføres som indefra belyste tavler.

Vejvisningstavlers placering

§ 320. Afstanden fra kant af kørebane eller kant af nødspor til nærmeste punkt af tavle eller stander må ikke være under 1,0 meter.

Stk. 2. Højden fra kørebanekant til underkant på tavler ved siden af kørebanen skal være mindst 2,2 m.

§ 321. I forbindelse med motorvejskryds og rutefrakørsler skal vejvisningstavler ophænges over kørebanen (portaltavler).

Stk. 2. Under portaltavler skal der være et område på mindst 4,5 m, som er frit for faste genstande (fritrumsprofil).

Færdselstavler på vejvisningstavler

§ 322. Følgende tavler må ikke anvendes på vejvisningstavler:

- 1) A - Advarselstavler.
- 2) B - Vigepligtstavler.

3) C - Forbudstavler: C 11,1 Højresving forbudt til C 22,2 Motorcykel forbudt, C 24,1 Traktor og motorredskab forbudt til C 26,2 Fodgængere forbudt og C 51 Overhaling forbudt til C 62 Parkering forbudt.

4) D - Påbudstavler.

5) E - Oplysningstavler, bortset fra E 42 Motorvej, E 22,1 Anbefalet rute for lastbiler og E 22,2 Anbefalet rute for køretøjer med farligt gods.

Stk. 2. Såfremt der på en vejstrækning er begrænsninger vedrørende vægt eller dimension, og trafikanten ikke kan undgå disse, hvis vejvisningstavlernes anvisning følges, kan forbudstavlerne C 31 Totalvægt til C 43 Køretøjslængde anvendes på vejvisningstavlerne I 11 Frakørselsvejviser 0-m tavle til I 18 1500 m frakørselstavle i motorvejskryds samt vognbane- og orienteringstavlerne J 11 Anviste vognbaner til J 13 Diagramorienteringstavle for motorveje.

Stk. 3. På vejvisningstavler ved terminaler og grænseovergange kan følgende tavler anvendes:

- 1) C 23,1 Lastbil forbudt.
- 2) C 23,2 Bus forbudt.
- 3) C 23,3 Kørsel med farligt gods forbudt.
- 4) C 92 Passage uden stop forbudt.
- 5) E 22,1 Anbefalet rute for lastbiler.
- 6) E 22,2 Anbefalet rute for køretøjer med farligt gods.

I. Vejvisning og stedsangivelse på motorvej

§ 323. Når I 11 Frakørselsvejviser 0-m tavle placeres ved siden af kørebanen, skal den placeres i det tværsnit, hvor frakørselsbanen begynder, eller så kort som muligt før dette punkt.

Stk. 2. Når I 11 Frakørselsvejviser 0-m tavle bruges som portaltavle skal den hænges op over frakørselsbanen i det tværsnit, hvor frakørselsbanen er etableret i fuld bredde.

Stk. 3. Hvor frakørslen er 2-sporet, skal portaltavler placeres i det tværsnit, hvor det første spor er etableret i fuld bredde.

I 11, I 12 og I 13 Frakørselstavler for frakørsler til det almindelige vejnet

§ 324. På I 11, I 12 og I 13 må der ikke angives afstande til geografiske mål eller servicemål uden for motorvejen.

§ 325. På I 12 500-m frakørselstavle må kun angives mål, som også angives på 0-m tavlen.

§ 326. Ved rutefrakørsel må der på I 13 1500-m frakørselstavle, opsat som portaltavle, ikke angives vejvisning til andre mål uden for motorvejen end fjernmål for ruten, som forlader motorvejen.

I 16, I 17 og I 18 Frakørselstavler for forbindelsesanlæg til anden motorvej

§ 327. I 16, I 17 og I 18 frakørselstavler for forbindelsesanlæg til anden motorvej skal altid være suppleret med en tavle J 11 Anviste vognbaner ophængt til venstre for frakørselstavlen.

I 20 Motorvejskryds

§ 328. Der må ikke angives andre navne på I 20 end motorvejskrydsets navn.

J. Vognbane- og orienteringstavler på motorvej

§ 329. J 11-tavler for to motorvejsgrene må ikke være forskudt i forhold til hinanden i vejens længderetning.

J 12 Forvarsling af vognbaneforløb

§ 330. J 12-tavler skal udføres således, at den nederste del af pilene, der illustrerer vognbanerne begynder lodret.

J 13 Diagramorienteringstavle for motorveje

§ 331. J 13-tavler skal udføres således, at den nederste del af pilene, der illustrerer vognbanerne, begynder lodret.

K. Bekræftelses- og afstandstavler samt turistoplysningstavler på motorveje

§ 332. K 12 Afstandstavle: For angivelse af vejvisningsmål på afstandstavler gælder følgende:

- 1) Har motorvejen flere rutenumre og flere fjernmål, skal alle rutenumre og fjernmål angives.
- 2) Der kan for en rute angives to efter hinanden følgende fjernmål.
- 3) Der kan angives flere fjernmål for en rute, der forlader motorvejen.
- 4) Der kan angives nærmeste større nærmål, beliggende i umiddelbar nærhed af motorvejen, såfremt det er trafikalt begrundet.
- 5) Intet mål, der er angivet på afstandstavle, må udelades på efterfølgende afstandstavler, før målet er nået.
- 6) Næste frakørsel eller motorvejskryds må ikke angives på afstandstavler.

§ 333. K 30 Turistoplysningstavle anvendes til seværdigheder eller attraktioner, der efter ansøgning er udpeget og som er godkendt af Vejdirektoratet dog jf. stk. 4.

Stk. 2. Ansøgning om nye turistoplysningstavler, der etableres senere end ikrafttrædelse af denne bekendtgørelse indsendes til Vejdirektoratet og behandles to gange pr. år.

Stk. 3. Tavlernes placering skal trafikikkerhedsmæssigt godkendes af Vejdirektoratet.

Stk. 4. K 30 Turistoplysningstavle må kun anvendes med Vejdirektoratets godkendelse efter indstilling fra regionale udvalg udpeget af transport-, bygnings- og boligministeren. Såfremt der skal prioriteres mellem flere seværdigheder eller attraktioner ved samme motorvejsfrakørsel foretages prioriteringen af det aktuelle regionale udvalg.

Stk. 5. De regionale udvalg kan i særlige tilfælde indstille, at Vejdirektoratet bør betale for opsætningen af K 30 Turistoplysningstavle.

Stk. 6. Den udpegede seværdighed skal opfylde følgende krav:

- 1) Den skal være udpeget enten som Unesco verdensarvsmonument, som nationalpark, som national seværdighed eller attraktion eller være en seværdighed eller attraktion, som er udpeget af det regionale udvalg.

- 2) Den udpegede seværdighed eller attraktion skal være beliggende indenfor en afstand på 15 km fra nærmeste motorvej. Køreafstanden måles fra midten af broen, hvor motorvejen skærer det øvrige vejnet, langs den aktuelle rute til indkørslen til seværdigheden eller attraktionen.

Det regionale udvalg kan dog indstille en seværdighed eller attraktion af en vis tyngde, fx Unesco verdensarvsmonument eller nationalpark, der er beliggende længere væk, dog jf. § 334.

- 3) Der kan ikke opsættes K 30 Turistoplysningstavle ved motorvejsfrakørslerne på eller til seværdigheder og attraktioner beliggende inden for området afgrænset af rute E 20 fra frakørsel nr. 15 Lufthavn Ø til motorvejskryds Avedøre og af rute E 47 fra motorvejskryds Avedøre til Motorvejskryds Kgs. Lyngby.

- 4) En tilladelse er tidsbegrænset til 20 år. Det gælder for nye tilladelser ved bekendtgørelsens ikrafttræden.

Stk. 7. K 30 Turistoplysningstavle designes af Vejdirektoratet. Tavler med Unesco verdensarvsmonumenter suppleres med en undertavle med logo og teksten »UNESCO«. Teksten placeres til højre for logo. K 30 Turistoplysningstavle suppleres med en undertavle nederst med teksten "Distance" samt kilometerangivelse til beliggenheden for seværdigheden eller attraktionen, når seværdigheden eller attraktionen er beliggende mere end 15 kilometer fra motorvejen. Teksten centrerer på undertavlen. Tavlerne må derudover ikke indeholde yderligere symboler eller anden information.

Stk. 8. Der kan kun skiltes med K 30 Turistoplysningstavle til samme seværdighed eller attraktion fra ét tilslutningsanlæg på motorvejsnettet. Der må opstilles én tavle pr. frakørsel i hver kørselsretning. For hver seværdighed eller attraktion må der højst opstilles 2 tavler på hele motorvejsnettet. For Unesco verdensarvsmonumenter og nationalparker kan der dog opstilles turistoplysningstavler fra flere tilslutningsanlæg.

§ 334. K 30 Turistoplysningstavle må kun anvendes på motorveje, og oplyser om en udpeget seværdighed eller attraktion, som kan nås fra næste frakørsel.

§ 335. K 30 Turistoplysningstavle placeres normalt 500 m inden den første I 13 frakørselstavle, dog må tavlen ikke placeres på flettestrækninger, hvor der er tætliggende tilslutningsanlæg eller hvor tavlen tager opmærksomhed fra anden vejafmærkning.

§ 336. Vejdirektoratet opkræver betaling for administration, for etablering samt for drift og vedligeholdelse af K 30 Turistoplysningstavle. Betalingen opkræves efter samme bestemmelser, som betaling for administration, etablering og drift af kommerciel servicevejvisning jf. §§ 359-366.

Kapitel 11

Parkeringsvejvisning

§ 337. På offentlige veje og på private fællesveje må kun vejvises til parkering med E 33 Parkering eller F 33 Parkeringsvejvisere.

Stk. 2. Der må ikke vejvises til parkeringspladser, der ikke har offentlig adgang.

§ 338. Der må ikke angives tidsmæssige restriktioner på *F 33 Parkeringsvejvisere*.

§ 339. Der må ikke anvendes logo på parkeringsvejvisere, jf. færdselslovens § 99, stk. 2.

Parkerings søgesystemer

§ 340. På vejvisningstavler i forbindelse med parkerings søgesystemer kan parkeringspladsens navn angives med tekst.

§ 341. På variable vejvisningstavler til P-pladser skal det variable budskab angives som »Fri«, »Optaget«, »Lukket« eller som antallet af frie pladser. Budskabet skal anføres med lysende hvid tekst på sort baggrund.

Kapitel 12

Servicevejvisning på almindelige veje

Formål

§ 342. Servicevejvisning har til formål at vejlede til ikke-geografiske mål.

Stk. 2. Servicevejvisninger omfatter trafikalt begrundet servicevejvisning, kommerciel servicevejvisning og informationstavler, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål er *M 9 Containerhavn, M 11 Færge, M 12 Lufthavn, M 13 Jernbanestation, M 13,1 S-tog, M 13,2 Metro, M 14 Bus-terminal og M 15 Transportcenter*.

Stk. 4. Servicevejvisning til kommercielle servicemål er attraktioner, seværdigheder, serviceanlæg, overnatningsmål, offentlige og private virksomheder og lignende.

§ 343. Servicetavler til kommercielle servicemål er *M 10, M 16, M 17, M 22- M 61* samt *M 101* og *M 102*.

Stk. 2. Nye servicetavler kan designes efter behov, jf. § 366.

Klage

§ 344. Kommunalbestyrelses afgørelser vedrørende servicevejvisning på almindelige veje kan påklages til Vejdirektoratet for så vidt angår retlige spørgsmål, jf. lov om offentlige veje § 132, stk. 1, og lov om private fællesveje § 87, stk. 2, samt bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser § 6, stk. 1, nr. 1 og 2.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende, jf. § 132, stk. 3, i lov om offentlige veje, og § 87, stk. 4, i lov om private fællesveje.

Stk. 3. Afgørelser truffet af Vejdirektoratet efter stk. 1, kan ikke indbringes for transport-, bygnings- og boligministeren, jf. § 6, stk. 2, i bekendtgørelse om Vejdirektoratets opgaver og beføjelser.

§ 345. Vejdirektoratets afgørelser som vejmyndighed vedrørende forhold, der er omfattet af dette kapitel, kan påklages til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende.

Generelt om servicevejvisning på almindelige veje

§ 346. Vejmyndigheden træffer afgørelse om servicevejvisning.

Stk. 2. I vejmyndighedens vurdering skal indgå prioritering og udvælgelse af servicemål i det enkelte vejkryds. Det gælder uanset antallet af vejvisningsmål. Vejmyndigheden kan afvise kommerciel servicevejvisning, hvis der er tale om virksomhed, der understøtter retsstridige formål, er åbenlyst anstødelig eller hvor andre helt særlige omstændigheder taler imod.

Stk. 3. Al servicevejvisning skal udføres med servicetavler, jf. §§ 280, 282, 283, 287 stk. 3, 288 stk. 7 og 8, 293, 295, 299 stk. 6 og 301, stk. 2.

Stk. 4. For kommerciel servicevejvisning kan der kun vejvises på *F 13 Pilvejviser* og *F 18 Tabelvejviser*.

Stk. 5. Følgende servicetavler kan opsættes som selvstændige tavler: *M 17, M 21, M 22, M 24, M 34, M 45, M 47* og *M 61*.

Stk. 6. Kommerciel servicevejvisning samt den trafikalt begrundet servicevejvisning med *M 15 Transportcenter* kan suppleres med tekst, dog jf. §§ 347 og 351.

§ 347. Kommerciel servicevejvisning skal udføres med servicetavler frem for tekst, når der er flere geografiske navne, terminalmål navne og kommercielle virksomhedsnavne end 4 på pilvejvisere eller tabelvejvisere.

§ 348. Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål kan kun ske med servicetavle, jf. §§ 346, 347 og 351.

Stk. 2. På *F 13 Pilvejvisere* og *F 18 Tabelvejvisere* angives afstand i hele kilometer fra vejvisningsstedet til målet.

§ 349. Servicevejvisning til kommercielle servicemål kan ske med servicetavle suppleret med tekst med virksomhedsnavn, dog jf. §§ 346, 347 og 351.

Stk. 2. Der må ikke anvendes andre symboler end dem, der er godkendt af Vejdirektoratet til servicetavler til kommercielle servicemål.

Stk. 3. Der må ikke anvendes virksomhedslogo.

§ 350. Servicetavler udføres med materialetype 3, dog jf. stk. 2 og 3.

Stk. 2. Hvor servicetavler anvendes på portaltavler anvendes materialetype 4.

Stk. 3. Sorte symboler udføres med materialetype 2.

Stk. 4. På tavler med blå eller grøn bund skal servicetavlerne udføres uden blå rand, og det hvide midterfelt inklusive symbol udføres i normalstørrelsen.

Trafiksikkerhed ved flere end 4 vejvisningsmål på almindelige veje

§ 351. Trafiksikkerheden skal vurderes konkret i det aktuelle vejkryds, når der ønskes opsat yderligere servicetavler i vejkryds med flere geografiske navne, terminalmål navne og kommercielle virksomhedsnavne end 4 på pilvejvisere og tabelvejvisere, dog jf. § 347.

Hvorfra kan vejvises på almindelige veje

Uden for tættere bebygget område

§ 352. For servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål, der er beliggende uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55 *Tættere bebygget område*, kan der vejvises fra nærmeste rutenummererede vej med mindre andet fremgår af bestemmelserne under de enkelte servicetavler.

§ 353. For servicevejvisning til kommercielle servicemål, der er beliggende uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55 *Tættere bebygget område*, kan der vejvises fra nærmeste rutenummererede vej med mindre andet fremgår af bestemmelserne under de enkelte servicetavler eller servicemål.

Stk. 2. Når servicemålet er beliggende uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55, og hvor en sekundær rute ender blindt, kan der vejvises fra det vejryds, hvor den sekundære rute afgrener fra eller krydser anden rutenummereret vej.

Stk. 3. Når servicemålet er beliggende uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55, og servicemålet ligger med lige lang afstand, eller inden for 2 kilometer mellem to rutenummererede eller flere rutenummererede veje, så kan der vejvises med én servicetavle i ét vejryds på hver af de to rutenummererede veje. Kørefastheden måles langs den aktuelle rute til indkørslen til målet.

Indenfor tættere bebygget område

§ 354. For servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål, der er beliggende inden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55 *Tættere bebygget område*, kan der vejvises fra nærmeste rutenummererede vej med mindre andet fremgår af bestemmelserne under de enkelte servicetavler eller servicemål.

§ 355. For servicevejvisning til kommercielle servicemål, der er beliggende inden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle E 55 *Tættere bebygget område*, kan der vejvises fra nærmeste større vej med mindre andet fremgår af bestemmelserne under de enkelte servicetavler eller servicemål.

Servicevejvisning frem til servicemålet

§ 356. Der skal være kontinuitet i vejvisningen ved brug af servicetavler. Det betyder, at servicetavler, der en gang er vist, skal vises på alle efterfølgende tavler af denne kategori på ruten, indtil målet er nået, dog jf. stk. 2.

Stk. 2. Når servicetavler er suppleret med tekst skal denne vises på alle efterfølgende tavler af denne kategori på ruten, indtil målet er nået, jf. dog §§ 346, 347 og 351.

Kortmateriale

§ 357. Kortmaterialet findes på Vejdirektoratets hjemmeside og ajourføres med mellemrum:

- 1) Nærmeste rutenummereret vej er vist på kort over rutenummererede veje i Danmark

- 2) Nærmeste større vej er vist på Geodatastyrelsens kort i målstok 1:200.000

Ændring af eksisterende servicevejvisning – fælles bestemmelser for almindelige veje og motorveje

§ 358. Der skal foretages tilpasning af eksisterende servicevejvisning i henhold til bestemmelserne gældende for servicevejvisning på almindelige veje i forbindelse med:

- 1) den eksisterende servicevejvisning udskiftes ved slidtage eller beskadigelse,
- 2) der laves vejregulering eller lignende, eller
- 3) der foretages anden myndighedsbehandling af ny eller eksisterende servicevejvisning.

Betaling for kommerciel servicevejvisning samt turistoplysningstavler – fælles bestemmelser for almindelige veje og motorveje

§ 359. Vejmyndigheden kan opkræve betaling for administration, etablering samt drift- og vedligeholdelse af kommerciel servicevejvisning til servicemål som attraktioner, seværdigheder, serviceanlæg, overnatningsmål, offentlige og private virksomheder og lignende.

Stk. 2. Betalingen, som vejmyndigheden opkræver efter §§ 359-366, må ikke overstige omkostningerne ved ordningen for kommerciel servicevejvisning og turistoplysningstavler.

Stk. 3. Vejmyndigheden skal kunne dokumentere omkostningerne, som opkræves efter §§ 359-366.

Omkostninger ved ansøgning

§ 360. Vejmyndigheden kan opkræve betaling for administration i forbindelse med ansøgning om kommerciel servicevejvisning.

Stk. 2. Administration, jf. stk. 1, omfatter blandt andet registrering af ansøgning, indhentelse af oplysninger, vurdering af ansøgning, herunder vurdering af vej- og trafikforhold samt koordinering med andre vejmyndigheder.

Stk. 3. Betalingen kan opkræves ved ansøgningen, og beløbet kan fastsættes som et gennemsnit af vejmyndighedens udgifter til administration i forbindelse med ansøgninger om kommerciel servicevejvisning.

Stk. 4. Betalingen refunderes ikke, selv om vejmyndigheden ikke godkender ansøgningen om kommerciel servicevejvisning.

Omkostninger ved etablering

§ 361. Vejmyndigheden kan kræve, at de virksomheder, der får tilladelse til opsætning af kommerciel servicevejvisning, skal betale samtlige omkostninger forbundet med etablering, herunder administration ved indkøb, materialeomkostninger, transportomkostninger samt opsætning mv.

Stk. 2. Vejmyndigheden kan kræve beløbet betalt før etablering af vejvisningen bliver påbegyndt.

Omkostninger ved nedtagning

§ 362. Vejmyndigheden kan opkræve betaling for samtlige omkostninger forbundet med nedtagning og bortskaffelse af det nedtagne materiel.

Stk. 2. Vejmyndigheden kan kræve beløbet betalt før etablering og samtidig med betalingen i henhold til § 361.

Omkostninger til drift og vedligeholdelse

§ 363. Vejmyndigheden kan opkræve betaling for samtlige omkostninger ved drift og vedligeholdelse af tavlen.

Stk. 2. Drift og vedligeholdelse omfatter græsslåning, afvaskning af tavlen samt administration i forbindelse med opkrævning af betalingen. Opkrævningen skal ske periodisk, fx én gang årlig, og beløbet kan fastsættes som et gennemsnit af vejmyndighedens drifts- og vedligeholdelsesudgifter i forbindelse med den kommercielle servicevejvisning.

§ 364. Hvis tavlen beskadiges eller nedslides, kan vejmyndigheden opkræve betaling for samtlige omkostninger i forbindelse med reparation eller udskiftning af tavlen.

Stk. 2. Vejmyndigheden skal, forinden reparation eller udskiftning af tavlen igangsættes, underrette tavleejeren om den forestående reparation eller udskiftning og spørge tavleejeren, om han ønsker vejvisningen opretholdt.

Renter og rykkergebyr

§ 365. Hvis betalingen for ydelserne i §§ 359-364 ikke erlægges rettidigt, tillægges renter i overensstemmelse med renteloven.

Stk. 2. Vejmyndigheden kan kræve rykkergebyr for erindringsskrivelserne, jf. lov om offentlige veje § 134, stk. 6.

Stk. 3. Hvis betalingen stadig ikke erlægges efter mindst 2 erindringsskrivelser, kan vejmyndigheden uden yderligere varsel fratage virksomheden retten til servicevejvisning og nedtage tavlen, jf. lov om offentlige veje § 134, stk. 7.

Betaling for godkendelse af symboler

§ 366. Vejdirektoratet kan opkræve betaling for samtlige omkostninger ved udvikling og godkendelse af nye symboler, jf. § 349, stk. 2.

Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål på almindelige veje

§ 367. Servicevejvisning til terminalmål er trafikalt begrundet.

§ 368. Ved servicevejvisning til containerhavn, færge, lufthavn, jernbanestation, S-tog, metro, busterminal og transportcenter skal anvendes servicesymbolerne *M 9 Containerhavn*, *M 11 Færge*, *M 12 Lufthavn*, *M 13 Jernbanestation*, *M 13,1 S-tog*, *M 13,2 Metro*, *M 14 Busterminal* og *M 15 Transportcenter*.

Stk. 2. Til containerhavne, bilfærgehavne og lufthavne, jernbanestation, S-tog, metro, busterminal og transportcenter kan vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, eller som anført i Fjern- og nærmålskataloget, jf. cirkulære om rute-nummerering af det danske vejnet og omlægning af hoved-

vejsnettet. Fjern- og nærmålskataloget findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

Stk. 3. Til en bilfærgehavn vejvises med det geografiske navn på bilfærgens afgangsbay uden *M 11 Færge*, indtil denne er nået.

Stk. 4. I bilfærgens afgangsbay kan vejvises til bilfærgens destination.

Stk. 5. Vejvisning til færger, der alene betjener cyklende og gående skal ske med *M 10 Færge for cyklende og gående*, jf. stk. 3 og 4.

§ 369. *M 15 Transportcenter* kan suppleres med teksten »Transportcenter« og eventuelt geografisk navn, dog jf. § 347.

Servicevejvisning til kommercielle servicemål, offentlige og private institutioner og virksomheder

§ 370. Der kan anvendes servicetavle og tekst med virksomhedsnavn til kommercielle offentlige og private institutioner og virksomheder, når § 347 er opfyldt. Servicemålene er:

- 1) Almene institutioner og anlæg (hospitaller, skoler, sports-/idrætsanlæg og lignende)
- 2) Kulturelle institutioner (kulturhuse, forsamlingshuse, teatre og lignende)
- 3) Offentlige kontorer og servicefunktioner
- 4) Industriområder
- 5) Offentlige og private virksomheder

Stk. 2. Der må kun vejvises med servicetavle *M 21 Førstehjælp* til døgnåbne skadestuer, som kan yde førstehjælp.

§ 371. Når der vejvises til offentlige virksomheder, herunder institutioner, vejvises med servicetavle på *F 13 Pilvejviser* eller *F 18 Tabelvejviser*.

Stk. 2. Servicevejvisning til industriområder skal ske med servicetavle *M 57 Industriområde*. Hvis industriområdet har et navn angives dette på vejvisere sammen med *M 57*, dog jf. § 347.

Servicevejvisning til kommercielle servicemål, overnatningsmål

§ 372. Der kan anvendes servicetavle og tekst med virksomhedsnavn til kommercielle overnatningsmål, når §§ 346, 347 og 351 er opfyldt.

Stk. 2. Der kan vejvises til hytter med dag til dag udlejning, campingplads, samt til vandrerhjem, hotel, kro eller motel.

Stk. 3. Til følgende mål kan vejvises med en række servicetavler samlet i en *F 13 Pilvejviser* eller *F 18 Tabelvejviser*:

- 1) *M 31 Campingplads*
- 2) *M 32 Campingplads for autocampere*
- 3) *M 33 Campinghytter*
- 4) *M 41 Vandrerhjem*
- 5) *M 42 Hotel*

§ 373. Servicetavle *M 31 Campingplads*, *M 32 Campingplads for autocampere* og *M 33 Campinghytter* må kun anvendes i forbindelse med campingpladser eller hytter, hvor

det er dokumenteret, at de som minimum opfylder Erhvervsstyrelsens »Campingreglement«.

Stk. 2. M 32 Campingplads for autocampere kan dog også anvendes i større byer som vejvisning til lokaliteter, hvor overnatning med autocampere er tilladt.

§ 374. Servicetavle *M 41 Vandrerhjem* må kun anvendes i forbindelse med vandrerhjem, hvor det er dokumenteret, at de som minimum opfylder de af Danhostel opstillede kvalitetskrav.

§ 375. Servicetavle *M 42 Hotel* må kun anvendes i forbindelse med hotel, kro eller motel, jf. lov om sommerhuse og camping m.v., som har flere end 3 soverum med tilsammen flere end 8 sovepladser. Det skal være dokumenteret, at kravene i 1. pkt., er opfyldt.

§ 376. Inden for tættere bebygget område må navn på overnatningsmål kun anføres på vejvisere, hvis der er flere overnatningsmål af samme type i byen i umiddelbar nærhed af hinanden, og hvis vejmyndigheden etablerer en sammenhængende vejvisning til overnatningsmål, dog jf. § 347.

Servicevejvisning til kommercielle servicemål, Fritids- og turistmål

§ 377. Der kan anvendes servicetavle og tekst med virksomhedsnavn til følgende kommercielle fritids- og turistmål, når § 347 er opfyldt:

- 1) Badesteder
- 2) Større rekreative mål (naturområder, nationalparker, fritids- og turistlanlæg og lign.)
- 3) Betydende seværdigheder og turistattraktioner
- 4) Kirker
- 5) Udsigtstårn ved større naturområder

§ 378. Servicevejvisning til udendørs badesteder må kun ske med servicetavle *M 35 Badested*, mens servicevejvisning til indendørs badesteder kun må ske med servicetavle *M 35 Badested* med tagsymbol.

§ 379. Når der vejvises til badesteder beliggende indenfor tættere bebygget område, kan der vejvises ved indkørslen til badestedet.

§ 380. Servicetavle *M 36 Golfbane* må kun anvendes i forbindelse med golfbaner, som er åbne hver dag i sæsonen, for både medlemmer og ikke medlemmer.

§ 381. Servicetavle *M 37 Fiskesø (Put and Take)* må kun anvendes, hvor der er mulighed for at fiske uden offentligt fisketegn.

Stk. 2. Ejeren af fiskesøen skal over for vejmyndigheden dokumentere, at fiskesøen er godkendt i henhold til gældende lovgivning.

§ 382. *M 38 Udsigtstårn* må kun anvendes i forbindelse med større naturområder.

§ 383. Servicetavle *M 52,1 Lokal seværdighed* må kun anvendes i forbindelse med seværdigheder og attraktioner af høj kvalitet og stor offentlig interesse, jf. stk. 2.

Stk. 2. Servicevejvisningen jf. stk. 1, forudsætter, at det over for vejmyndigheden er dokumenteret, at seværdigheden eller attraktionen som minimum opfylder følgende kvalitetskrav:

- 1) Den skal have interesse for en bred målgruppe. Dette skal dokumenteres ved oplysning om besøgstal eller materiale, der beskriver seværdighedens eller attraktionens oplevelsesværdi for både den danske befolkning og for udenlandske turister.
- 2) Den skal mindst være åben for publikum 5 timer om dagen, 5 dage om ugen i perioden 1. maj til 30. september.
- 3) Der skal i umiddelbar tilknytning til den være opsat en informationstavle, hvor det på dansk, engelsk og tysk oplyses, i hvilke måneder, dage og timer publikum har adgang til den. Det gælder dog ikke naturområder, fortidsminder og lignende med ubegrænset adgang. Informationstavlen skal endvidere indeholde en beskrivelse af seværdighedens eller attraktionens art og karakter. For entrébetingede seværdigheder eller attraktioner skal der endvidere oplyses om aktuelle priser.

§ 384. Servicetavle *M 52,2 National seværdighed* må kun anvendes til seværdigheder og attraktioner, som har en særlig kulturhistorisk, naturmæssig eller oplevelsesmæssig værdi på nationalt eller internationalt niveau.

Stk. 2. Servicevejvisning med *M 52,2 National seværdighed* må kun ske med Vejdirektoratets godkendelse efter indstilling fra Slots- og Kulturstyrelsen, Naturstyrelsen og VisitDenmark.

Stk. 3. Seværdigheden eller attraktionen skal opfylde følgende kvalitetskrav:

- 1) Den skal have en helt særlig kvalitet og oplevelsesværdi, der gør, at den kan karakteriseres som »betydningsfuld seværdighed af national interesse«.
- 2) Dens kerneoplevelse og værdi skal være permanent og ikke betinget af særarrangementer eller andre aktiviteter af midlertidig karakter.
- 3) Den skal mindst være åben for publikum 5 timer om dagen, 5 dage om ugen i perioden 1. maj til 30. september.
- 4) Der skal i umiddelbar tilknytning til den være opsat en informationstavle, hvor det på dansk, engelsk og tysk oplyses, i hvilke måneder, dage og timer publikum har adgang til den. Det gælder dog ikke naturområder, fortidsminder og lignende med ubegrænset adgang. Informationstavlen skal endvidere indeholde en beskrivelse af seværdighedens art og karakter. For entrébetingede seværdigheder eller attraktioner, skal der endvidere oplyses om aktuelle priser.

§ 385. Servicevejvisning med *M 53 UNESCO verdensarvsmonument* må kun anvendes med Vejdirektoratets godkendelse efter indstilling fra Slots- og Kulturstyrelsen.

§ 386. Servicetavle *M 54 Nationalpark* må kun anvendes til nationalparker, der er udpeget i henhold til gældende lov om nationalparker.

§ 387. Når der vejvises med *M 54* til nationalparker, kan der vejvises fra nærmeste rutenummererede vej eller som angivet i Fjern- og nærmålskataloget, jf. cirkulære om rute-nummerering af det danske vejnet og omlægning af hovedvejsnettet. Fjern- og nærmålskataloget findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

§ 388. Når der på motorvej anvendes *K 30 Turistoplysningsstavle* jf. §§ 333-336 kan der på den skærende vej fra rampekrydset og frem til seværdighedens- eller turistattraktionens beliggenhed anvendes kommerciel servicevejvisning jf. §§ 346, 347 og 351.

Servicevejvisning til andre kommercielle servicemål

§ 389. Der kan anvendes servicetavle og tekst med virksomhedsnavn til andre kommercielle servicemål, når § 347 er opfyldt.

Stk. 2. Når der vejvises til offentlige virksomheder, herunder institutioner, vejvises med servicetavle på *F 13 Pilvejviser* eller *F 18 Tabelvejviser*. Servicemålene er:

- 1) Posthus.
- 2) Telefon.
- 3) Bilværksted og lignende.
- 4) Tankanlæg.
- 5) Rasteplads.
- 6) Restaurant.
- 7) Cafeteria.
- 8) WC.
- 9) Tømningsplads for kemiske toiletter.
- 10) Turistinformation.

§ 390. Til posthus, herunder postbutikker med samme funktion som posthus, kan vejvises med servicetavle *M 17*.

§ 391. Servicetavle *M 23 Værksted* må kun anvendes i områder, hvor værksteder er vanskelige at observere fra den vej, som tavlen opsættes ved.

§ 392. Servicetavle *M 24 Tankanlæg* må kun anvendes, hvis:

- 1) der findes tanke med brændstof til alle almindeligt forekommende motorkøretøjstyper,
- 2) der kan købes brændstof hele døgnet, og
- 3) tankanlægget ikke er umiddelbart synligt fra den vej, som tavlen opsættes ved.

Stk. 2. Betingelsen i stk. 1, nr. 3, kan dog fraviges, hvor tankanlægget er placeret således, at trafikanterne ser tankanlægget så sent, at de kan forventes at reagere til fare for de øvrige trafikanter.

Stk. 3. Til tankanlæg eller værksted beliggende uden for tættere bebygget område kan der vejvises fra nærmeste rutenummererede vej, hvis tankanlægget eller værkstedet er beliggende inden for 1 km fra den rutenummererede vej.

§ 393. Vejvisning til rasteplads forsynet med borde og siddepladser, må kun ske med servicetavle *M 34 Rasteplads*.

Stk. 2. Andre vige- og parkeringspladser skal afmærkes med *E 33 Parkering*.

Stk. 3. Til rasteplads, beliggende ved en sidevej tæt på en overordnet vej, kan der vejvises fra den overordnede vej.

§ 394. Servicetavle *M 43 Restaurant* må kun anvendes i forbindelse med restauranter, hvor der dagligt er indendørs servering af mindst 2 hovedmåltider.

§ 395. Servicetavle *M 45 Cafeteria* anvendes til at angive, at der er servering af enklere måltider fx kaffe, te og smørrebrød.

Stk. 2. Der skal være mulighed for at nyde måltidet indendørs og for at sidde ned og sætte tallerken, glas eller lignende fra sig.

Stk. 3. Tavlen må ikke anvendes, hvis der i forvejen er afmærket med servicetavle *M 43 Restaurant*.

§ 396. Servicetavle *M 46 WC* må kun anvendes til at angive toilet eller tørkloset.

Stk. 2. Hvis toilettet er indrettet for handicappede, skal tavlen forsynes med handicapsymbol.

§ 397. Servicetavle *M 47 Tømning af kemisk toilet* må kun anvendes på rastepladser, hvor der er tømningssmuligheder for kemiske toiletter gennem en brønd på pladsen.

§ 398. Vejvisning med servicetavlerne *M 46 WC* og *M 47 Tømning af kemisk toilet* kan ske ved indkørslen til rastepladsen, uanset om de er beliggende inden for eller uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle *E 55*.

§ 399. Servicetavle *M 61 Informationstavle* skal anvendes til at angive, at der på parkeringspladser, rastepladser eller lignende findes informationstavle eller anden tilsvarende information.

Stk. 2. Servicetavle *M 61* skal opsættes ved indkørslen til rastepladsen, uanset om *M 61 Informationstavle* står inden for eller uden for tættere bebygget område afmærket med færdselstavle *E 55*.

§ 400. Servicetavle *M 61* med tagsymbol må kun anvendes efter samråd med Dansk Turismefremmes Autorisationsordning. Såfremt der ydes landsdækkende turistinformation og -service, kan der anføres teksten »Bureau« på en undertavle.

Stk. 2. Når *M 61* anvendes til at angive indendørs bemandet information kan den opsættes ved nærmeste større vej, hvor vejmyndigheden finder det påkrævet.

Kapitel 13

Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål på motorveje samt kommercielle servicemål på motorveje

Klage

§ 401. Vejdirektoratets afgørelser vedrørende servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål samt kommercielle servicemål på motorveje kan påklages til Transport-, Bygnings- og Boligministeriet.

Stk. 2. Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt den pågældende.

Servicevejvisning til trafikalt begrundet terminalmål

§ 402. Der kan vejvises til trafikalt begrundet terminalmål.

I, J og K Servicevejvisningstavler

§ 403. På tavlerne *I Vejvisning og Stedsangivelse på motorveje*, *J Vognbane- og orienteringstavler på motorveje* og *K Bekræftelses- og afstandstavler på motorveje* må der kun anvendes følgende *M Servicetavler*, der angiver servicetavle om terminalmål:

- 1) *M 9 Containerhavn*
- 2) *M 11 Færge*
- 3) *M 12 Lufthavn*
- 4) *M 13 Jernbanestation*
- 5) *M 14 Busterminal*
- 6) *M 15 Transportcenter og*
- 7) *M 21 Førstehjælp*.

Stk. 2. Der må kun vejvises til døgnåbne skadestuer, som kan yde nødhjælp.

Servicetavler om transportcentre

§ 404. Der kan alene vejvises til transportcentre:

- 1) der ligger nærmere end 5 km fra motorvejen,
- 2) hvor adgangsvejen er egnet til alle godkendte køretøjer,
- 3) hvortil der er adgang hele døgnet for alle godstransporterende køretøjstyper, der må køre på motorvej, og
- 4) hvor der tillige er en tilkørsel til motorvejen for trafik i den oprindelige færdselsretning.

Stk. 2. Transportcentret skal endvidere:

- 1) have karakter af et sted eller anlæg, hvor der foretages godshåndtering,
- 2) kunne håndtere gods og køretøjer til eller fra mere end én virksomhed og
- 3) være åben for andre virksomheder og deres gods.

Stk. 3. Kørefastheden måles fra midte af broen, hvor motorvejen skærer det øvrige vejnet, langs den aktuelle rute til indkørslen til transportcentret.

§ 405. Der vejvises med servicetavle *M 15 Transportcenter* og teksten »Transportcenter«. Geografisk navn for transportcentrets beliggenhed kan angives.

Stk. 2. Der vejvises på selvstændige servicetavler.

§ 406. Til transportcenter kan der vejvises fra nærmeste motorvej.

Stk. 2. Fra transportcentret skal der vejvises tilbage til motorvejen.

Servicevejvisning til kommercielle servicemål

§ 407. Der kan vejvises til døgnåbne skadestuer.

Stk. 2. Servicetavle *M 21 Førstehjælp* kan anvendes på *I Vejvisning og Stedsangivelse på motorveje*, *J Vognbane- og orienteringstavler på motorveje* eller på selvstændige servicetavler.

§ 408. Der kan vejvises med servicetavle *M 24 Tankanlæg* og *M 43 Restaurant* sammen med servicetavle *M 15 Transportcenter*, dog jf. *stk. 2 og 3*.

Stk. 2. Anvendelse af *M 24 Tankanlæg* kan kun ske såfremt kravene i § 392 *stk. 1, nr. 1 og 2* er opfyldt.

Stk. 3. Anvendelse af *M 43 Restaurant* kan kun ske såfremt kravene i § 394 er opfyldt.

§ 409. Der kan vejvises til serviceanlæg (tankanlæg, restauranter, information og rasteplads), der ligger på motorvejens sideanlæg.

Stk. 2. Servicetavle *M 61 Informationstavle* skal anvendes til at angive, at der på rastepladsen findes informationstavle.

Stk. 3. Servicetavle *M 61* med tagsymbol må kun anvendes efter samråd med Dansk Turismefremmes Autorisationsordning.

Stk. 4. Der vejvises med servicetavlerne *M 24*, *M 43* og *M 61* på én selvstændig undertavle under servicetavle *M 34 Rasteplads*. På særskilt undertavle kan angives navn på rastepladsen.

Stk. 5. Tavlerne må ikke opsættes som portaltavler.

§ 410. Der kan alene vejvises til særligt egnede overnatningsmål, jf. §§ 411-414, der:

- 1) ligger nærmere end 1,5 km fra motorvejen,
- 2) har åbent hele året og
- 3) kan tilbyde overnatning for individuelle rejsende, eller der kan anvises tilsvarende overnatning.

Stk. 2. Der må kun vejvises, hvis der tillige er en tilkørsel til motorvejen for trafik i den oprindelige færdselsretning.

Stk. 3. Der vejvises på selvstændige servicetavler.

Stk. 4. Der må ikke anvendes tekst i forbindelse med vejvisning til overnatningsmål.

Stk. 5. Kørefastheden måles fra midte af broen, hvor motorvejen skærer det øvrige vejnet, langs den aktuelle rute til indkørslen til overnatningsmålet.

§ 411. Tavle *M 31 Campingplads* må kun anvendes i forbindelse med campingpladser, hvor det er dokumenteret, at den:

- 1) opfylder Naturstyrelsens »Campingreglement«,
- 2) har mindst 100 campingenheder og
- 3) kan modtage gæster indtil kl. 18.00.

§ 412. Tavle *M 41 Vandrerhjem* må kun anvendes i forbindelse med særligt egnede vandrerhjem, hvor det er dokumenteret, at det:

- 1) opfylder de af Danhostel opstillede kvalitetskrav,
- 2) har mindst 40 senge,
- 3) giver de overnattende mulighed for at tilberede eller købe morgenmad,
- 4) har mindst 20 parkeringspladser i umiddelbar tilknytning til vandrerhjemmet og
- 5) kan modtage gæster indtil kl. 18.00.

§ 413. Tavle *M 42 Hotel* må kun anvendes i forbindelse med særligt egnet hotel, motel eller kro, som jf. lov om sommerhuse og camping m.v.:

- 1) kan defineres som selvstændig erhvervsvirksomhed, der modtager overnattende gæster,
- 2) er døgnåben hele året,
- 3) har mindst 40 senge og
- 4) har mindst 20 parkeringspladser i umiddelbar tilknytning til hotellet, motellet eller kroen.

§ 414. For særligt egnede overnatningsmål kan der vejvises fra nærmeste motorvej.

Kapitel 14

Vejvisning for bevægelseshandicappede

Vejvisningsmål

§ 415. Der må kun vejvises for handicappede til bygninger og andre anlæg, der er tilgængelige for handicappede.

Stk. 2. Offentlige færdselsarealer, der er udformet i overensstemmelse med funktionskravene i vejreglen »Færdselsarealer for alle - Håndbog i tilgængelighed«, afsnit 4, anses som tilgængelige for handicappede. Håndbogen findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

Stk. 3. Bygninger, der er udformet i overensstemmelse med alment anerkendte funktionskrav som DS 3028:2001 »Tilgængelighed for alle« (Dansk Standard), eller tilsvarende standard anses som tilgængelige for handicappede.

Vejvisning til parkeringspladser med handicapparkering

§ 416. Vejvisning til parkeringspladser med handicapparkering skal ske ved brug af E 33,1 og E 23 Vejledning for invalide, forsynet med undertavle UD 1.

Stk. 2. Tavlerne E 33 og E 23 skal være 30 x 30 cm eller 50 x 50 cm.

Stk. 3. På tavlen skal pil og køreretning for kørestol vende samme vej.

Stk. 4. Der må kun vejvises til parkeringspladser, hvor der er handicapparkeringspladser, der opfylder kravene i § 193, stk. 2.

Kørestolsrute vejvisning

§ 417. Vejvisning for kørestolsbrugere skal ske ved brug af tavle E 23 Vejledning for invalide.

Stk. 2. På tavlen skal pil UD 1 og køreretning for kørestol vende samme vej.

Stk. 3. Undertavler skal have samme bredde som øvrige tavler.

Servicevejvisning til handicaptovletter

§ 418. Der må kun vejvises til handicaptovletter med servicetavle M 46 WC, hvis:

- 1) adgangen til toilettet er udformet i overensstemmelse med funktionskravene i vejreglen »Færdselsarealer for alle - Håndbog i tilgængelighed«, afsnit 4, og
- 2) toilettet er udformet i overensstemmelse med funktionskravene i »Færdselsarealer for alle - Håndbog i tilgængelighed«, afsnit 4.11. Håndbogen findes på Vejdirektoratets hjemmeside.

Vejvisning for synshandicappede

Informationstavler/-standere og anden information

§ 419. Informationstavler skal være tilgængelige. Der må ikke være beplantning eller lignende foran.

§ 420. Taktile informationstavler skal placeres i 45 graders vinkel i forhold til vandret.

Stk. 2. Taktile informationstavler skal placeres ca. 1,25 m over gangarealet, målt midt på tavlen.

Stk. 3. Andre informationstavler for handicappede skal placeres 1,25 - 1,60 m over gangarealet.

Kapitel 15

Vejvisning for cykel, ride og vandreruter

§ 421. Når servicevejvisning alene henvender sig til cyklister, ridende eller vandrere, skal stipilvejviser F 21,2 Stipilvejviser anvendes med mindre servicetavler og/eller servicemålets navn.

Stk. 2. Mindre servicetavler kan indsættes på stivejvisere.

Ruter og ruteidentifikation

§ 422. Ruteafmærkningen foretages med stirutetavler eller stipilvejvisere for cyklister, ridende og vandrere. Endvidere kan for cyklister anvendes stitabelvejvisere og stidiagramtavler.

Stk. 2. Der skal anvendes samme identifikation på alle vejvisningstavler, der vedrører én rute. Identifikationen består alene af hvidt cykel-, ride- eller vandrersymbol eller en kombination heraf, på blå baggrund samt rutens nummer, navn eller logo. Nummer og logo sættes i hvid ramme.

Stk. 3. Afmærkning af en rute med logo, skal i hvert enkelt tilfælde godkendes af Vejdirektoratet. Logoet skal være hvidt, jf. dog § 428.

Stk. 4. Der kan anføres op til 4 rutenumre for cykelruter på en stirutetavle. Rutenumrene placeres over hinanden med nationale rutenumre over regionale rutenumre, som placeres over lokale rutenumre. Europæiske rutenumre placeres nederst under nationale, regionale og lokale rutenumre. For den enkelte rutetype placeres laveste nummer øverst eller til venstre for et højere nummer.

Europæiske cykel- og vandreruter

§ 423. Europæiske cykel- og vandreruter kan med Vejdirektoratets godkendelse afmærkes med logo i farver, anbragt på undertavler.

Nationale cykelruter

§ 424. Nationale cykelruter udpeges, planlægges og ændres af de kommuner, som de forløber i.

Stk. 2. Såfremt ruten forløber langs en statsvej sker udpegning, planlægning og ændring i samarbejde med Vejdirektoratet.

Stk. 3. Etablering af nye ruter samt ændring og nedlæggelse af eksisterende ruter skal indberettes til Vejdirektoratet, der lejlighedsvis ajourfører kort over ruterne.

§ 425. En cykelrute kan udpeges som national cykelrute, når:

- 1) ruten er af national betydning, dvs. den går gennem flere landsdele og er mindst 200 km lang,
- 2) der foreligger en indstilling fra Samarbejdsudvalget vedrørende Turistvejvisning herom,
- 3) ruten er uden blinde ender, sløjfer og forgreninger, og
- 4) ruten er tydeligt afmærket - også i byer og ved færgehavne.

Stk. 2. Hel eller delvis ændring af en national cykelrute skal opfylde kravene i stk. 1.

§ 426. Nord-sydgående ruter skal afmærkes med ulige numre, øst-vestgående med lige numre.

Regionale cykelruter

§ 427. Regionale cykelruter udpeges, planlægges, koordineres og ændres i samarbejde mellem de kommuner, som de forløber i.

Stk. 2. Såfremt ruten forløber langs en statsvej sker udpegning, planlægning og ændring i samarbejde med Vejdirektoratet.

Stk. 3. Etablering af nye ruter samt ændring og nedlæggelse af eksisterende ruter skal indberettes til Vejdirektoratet, der lejlighedsvis ajourfører kort over ruterne.

§ 428. Rutenummeret kan suppleres med rutens navn i hvid tekst på den blå baggrund under nummeret.

Stk. 2. Inden for en kommune må der ikke forekomme mere end én regional rute med samme rutenummer.

Stk. 3. Ruter, som krydser kommunegrænser, skal have samme nummer i alle kommunerne.

Stk. 4. Rutenummeret må ikke være sammenfaldende med en nærliggende vejs rutenummer, hvis det er muligt for biler at se begge rutenumre.

Lokale cykelruter

§ 429. Rutenummeret kan suppleres med eller erstattes af rutens navn i hvid tekst på den blå baggrund eller erstattes af

et hvidt logo placeret på samme måde som nummeret i rammen.

Stk. 2. Logoet må ikke kunne forveksles med logoer for andre ruter.

Stk. 3. Afmærkning af en rute med logo, skal i hvert enkelt tilfælde godkendes af Vejdirektoratet.

Afsnit IV

Ikrafttræden

§ 430. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2018.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1194 af 21. september 2016 om anvendelse af vejafmærkning ophæves.

Stk. 3. Indtil den 1. august 2022 kan A 36, N 45 og E 69 bruges i overensstemmelse med hvad, der fremgår af bekendtgørelse nr. 783 af 6. juli 2006 om anvendelse af vejafmærkning.

Stk. 4. Indtil den 1. august 2022 kan E 55 og E 56 være placeret i overensstemmelse med hvad, der fremgår af bekendtgørelse nr. 783 af 6. juli 2006 om anvendelse af vejafmærkning.

Stk. 5. Indtil den 1. august 2022 kan variable teksttavler bruges med lysende gul tekst.

Stk. 6. Indtil den 1. august 2022 må linjer på stier være retroreflekterende.

Underskriftssted

UNDERSKRIVER 1

/ Underskriver 2

Vejtavlers lystekniske egenskaber

0. Introduktion

Dette bilag indeholder de definitioner, der specielt benyttes ved specifikation af vejtavlers lystekniske egenskaber, og det angiver målemetoder.

Tavleforsider inddeles i følgende typer:

TYPE 1: Diffust transmitterende

TYPE 2: Diffust reflekterende

TYPE 3: Retroreflekterende på korte til mellemlange afstande

TYPE 4: Retroreflekterende på mellemlange afstande

TYPE 5: Retroreflekterende på mellemlange til lange afstande

Type 1 er til anvendelse til indefra belyste vejtavler. Materialetype 2 er diffust reflekterende (ofte kaldet ureflekterende). Type 2 er især til anvendelse til vejtavler, som henvender sig til fodgængere og cyklister.

Typerne 3, 4 og 5 er til anvendelse til retroreflekterende vejtavler. Af typernes beskrivelser fremgår, at de tænkes anvendt til vejtavler, som skal læses på henholdsvis korte afstande, mellemlange afstande og forholdsvis lange afstande. Disse anvendelser sikres gennem de geometriske situationer, som omfattes af kravene til de tre typer.

Vejtavler og vejtavlefolier, som er CE mærkede som retroreflekterende af klasse RA1 eller RA2 i henhold til DS/EN 12899-1 accepteres som materialetyper henholdsvis 3 eller 4 uden yderligere test.

Mikroprismatiske vejtavlefolier som er CE mærkede i henhold til en ETA, der viser overensstemmelse med specifikationerne for materialetyper 3, 4 eller 5 på baggrund af test, som er i overensstemmelse med de nedenfor angivne målemetoder, accepteres uden yderligere test.

1. Koefficient for retrorefleksion, materialetyper 3, 4 og 5

En tavleoverflades retrorefleksion beskrives ved koefficienten for retrorefleksion som defineret i CIE publikation nr. 54.2: 2001 »Retroreflection: definition and measurement«.

Tavlematerialets koefficient for retrorefleksion skal mindst opfylde de i tabellerne 1, 2 og 3 angivne værdier, når målingen foretages som specificeret i dette bilag.

Et tavlemateriale, hvis koefficient for retrorefleksion opfylder kravene til materialetype 5, må kun anvendes som denne materialetype uanset om tavlematerialets koefficient for retrorefleksion også opfylder kravene til materialetype 3 og/eller 4.

Et tavlemateriale, hvis koefficient for retrorefleksion opfylder kravene til materialetype 4, må kun anvendes som denne materialetype uanset om tavlematerialets koefficient for retrorefleksion også opfylder kravene til materialetype 3.

Observationsvinkel α	Indfaldsvinkel β	Hvid	Gul	Rød	Grøn	Blå	Brun
0,33°	5°	43	30	8,6	6,0	2,6	1,3
	15°	42	29	8,4	5,8	2,5	1,2
	30°	38	26	7,5	5,2	2,2	1,1
0,5°	5°	25	17	4,9	3,4	1,4	0,7
	15°	24	16	4,7	3,3	1,4	0,7
	30°	21	14	4,2	2,9	1,2	0,6
1,0°	5°	9,3	6,5	1,8	1,3	0,5	0,2
	15°	9,0	6,3	1,8	1,2	0,5	0,2
	30°	8,1	5,6	1,6	1,1	0,4	0,2
1,5°	5°	5,4	3,7	1,0	0,7	0,3	0,1
	15°	5,2	3,6	1,0	0,7	0,3	0,1
	30°	4,7	3,3	0,9	0,6	0,2	0,1
2,0°	5°	4,2	2,9	0,8	0,5	0,2	0,1
	15°	4,1	2,8	0,8	0,5	0,2	0,1
	30°	3,6	2,5	0,7	0,5	0,2	0,1
	40°	3,2 ¹⁾	2,2 ¹⁾	0,6 ¹⁾	0,4 ¹⁾	0,2 ¹⁾	0,1 ¹⁾

1) Disse krav kan gøres gældende for tavler, som nødvendigvis må placeres så de skal læses på kort afstand under en stor vinkel. Dette kan for eksempel være tilfældet for pilvejvisere ved rundkørsler.

Tabel 1. Minimumsværdier for koefficienten for retrorefleksion i (cd/lx)/m² for tavlemateriale type 3

Observationsvinkel α	Indfaldsvinkel β	Hvid	Gul	Rød	Grøn	Blå	Brun
0,33°	5°	72	50	14	10	4,3	2,1
	15°	70	49	14	9,8	4,2	2,1
	30°	63	44	12	8,8	3,7	1,8
0,5°	5°	40	28	8,1	5,7	2,4	1,2
	15°	39	27	7,9	5,5	2,3	1,1
	30°	35	24	7,7	4,9	2,1	1,0
1,0°	5°	15	10	3,1	2,1	0,9	0,4
	15°	15	10	3,0	2,1	0,9	0,4
	30°	13	9,4	2,7	1,8	0,8	0,4
1,5°	5°	9,0	6,3	1,8	1,2	0,5	0,2
	15°	8,6	6,0	1,7	1,2	0,5	0,2
	30°	7,8	5,4	1,5	1,0	0,4	0,2

Tabel 2. Minimumsværdier for koefficienten for retrorefleksion i (cd/lx)/m² for tavlemateriale type 4

Observationsvinkel α	Indfaldsvinkel β	Hvid	Gul	Rød	Grøn	Blå	Brun
0,2°	5°	359	250	71	50	21	10
	15°	348	243	69	48	20	10
0,33°	5°	144	101	28	20	8,6	4,3
	15°	140	98	28	19	8,4	4,2

0,5°	5°	82	57	16	11	4,9	2,4
	15°	79	55	15	11	4,7	2,3
1,0°	5°	31	21	6,2	4,3	1,8	0,9
	15°	30	21	6,0	4,2	1,8	0,9

Tabel 3. Minimumsværdier for koefficienten for retrorefleksion i (cd/lx)/m² for tavlemateriale type 5

For silketrykte dele af tavlen skal koefficienten for retrorefleksion være mindst 70 % af de i tabellerne 1, 2 og 3 angivne værdier.

Vedrørende de øvrige lystekniske definitioner henvises til DS 704 »Belysning – definitioner«.

Koefficient for retrorefleksion R' bestemmes som forholdet mellem lysstyrken I af det fra 1 m² af prøven tilbagekastede lys i observationsretningen og belysningsstyrken E vinkelret på det indfaldende lys på prøvens plads:

$$R' = I/E \text{ (cd/lx)/m}^2$$

Som lyskilde til at belyse prøven anvendes standard lystype A, som repræsenterer en autolampe og har en korreleret farvetemperatur på 2856 K. Den spektrale effektfordeling er angivet i ISO/CIE 10526:1991 »Colorimetric illuminants«.

De aktive dele af såvel lyskilde som fotometer skal udgøre en vinkel på $5 \pm 0,5$ bueminutter set fra prøvens sted.

Måling foretages på ren, tør overflade.

Målegeometrien fastlægges ved fire vinkler α , β_1 , β_2 og ε som tillige er defineret i ovennævnte CIE publikation nr. 54. De fire vinkler indstilles, som vist i figur 1.

- Vinklen α måles mellem belysnings- og måleretning og kaldes observationsvinkel.
- Vinklerne β_1 , β_2 indstilles ved drejning af prøven i et goniometer med to akser og bestemmer tilsammen lysets indfaldsvinkel β på prøven (måles fra prøvens normal til belysningsretningen). Vinklerne opfattes derfor som indfaldsvinklens to komponenter.
- Vinklen α beskriver en rotation af prøven omkring dens normal ved montering i goniometeret og kaldes rotationsvinklen.

I en praktisk køresituation afhænger observationsvinklen α især af afstanden til vejtavlen. For en personbil svarer værdier i området $0,2^\circ$ til 2° til afstande fra ca. 200 m ned til ca. 30 m.

Indfaldsvinklen β afhænger af flere forhold, herunder vejtavlens placering og evt. hældning eller drejning, vejens forløb samt afstanden til tavlen. Ved fornuftigt placerede vejtavler forekommer der sjældent værdier over 15° på lang afstand og 30° på kort afstand.

Fordelingen af indfaldsvinklen på komponenterne β_1 , β_2 afhænger bl.a. af vejtavlens placering i vejrummet. Figur 2 viser nogle situationer (a), (b), (c), (d), (e), (f) og (g) for vejtavler placeret ved en lige vej, hvor værdierne af β_1 , β_2 fremgår af tabel 5. Ved lang afstand kan alle situationerne forekomme, mens situationerne (c), (d) og (e) normalt ikke forekommer på kort afstand (under kørsel ophører læsning af højt placerede tavler inden man når ind på kort afstand). Situationerne (c), (d) og (e) kan dog forekomme også på kort afstand, hvis vejtavlen monteres i en hældet eller drejet position.

Værdien af rotationsvinklen ε er forskellig for de to forlygter og angiver hældningen af det plan, der omfatter lygte, øje og vejtavle. Værdier fra ca. -45° til 45° er typiske og endnu større værdier forekommer hvis vejtavlen monteres i en drejet position.

Tavlematerialer til retroreflekterende tavleoverflader opnår retrorefleksion ved brug af glasperler eller mikroprismer. Alle disse materialer viser variation af koefficienten for retrorefleksion med observationsvinklen α og indfaldsvinklen β .

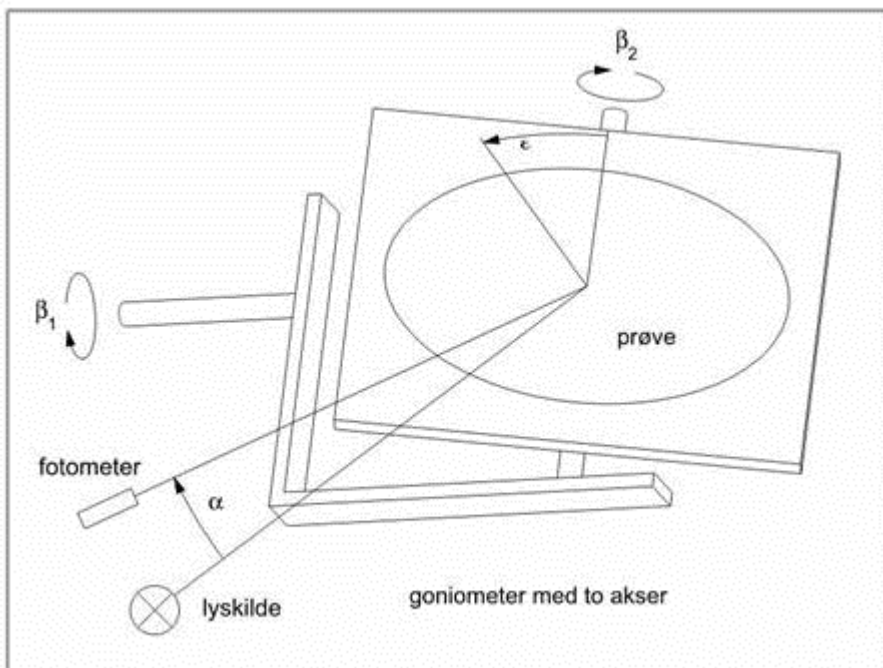
Perlebaserede tavlematerialer kan i almindelighed opfattes som »ikke-rotationsfølsomme« i den forstand at koefficienten for retrorefleksion ikke afhænger væsentligt af, hvorledes indfaldsvinklen β indstilles ved hjælp af dens komponenter, og heller ikke af eventuel rotation af prøven.

Mikroprismatiske tavlematerialer er derimod »rotationsfølsomme« i ovennævnte forstand, idet koefficienten for retrorefleksion kan variere væsentligt med samtlige fire vinkler.

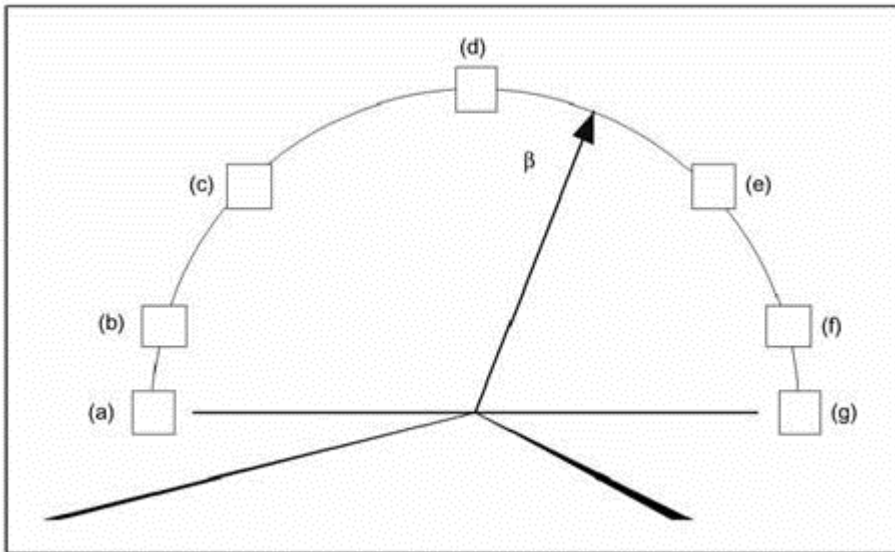
Ved måling af koefficienten for retrorefleksion af »ikke-rotationsfølsomme« materialer, anbringes prøven uden rotation ($\varepsilon = 0^\circ$) og vinklen β indstilles udelukkende ved komponenten β_1 ($\beta_1 = \beta$, $\beta_2 = 0^\circ$ svarende til situation (d)). Til »ikke-rotationsfølsomme« materialer medregnes perlebaserede materialer samt mikroprismatiske materialer i de tilfælde, hvor det kan godtgøres at konstruktionen sikrer denne egenskab.

Ved måling af koefficienten for retrorefleksion af »rotationsfølsomme« materialer, benyttes $\varepsilon = -45^\circ$, 0° og 45° i de tilfælde (a), (b), (c), (d), (e), (f) og (g) der er markeret med x i tabel 4, idet tilfælde angivet med markering i parentes (x) kan undlades, når materialet anvendes med sin retningsangivelse lodret opad på lodretstående tavler. De i tabel 4 anvendte tilfælde defineres ved komponenter β_1 , β_2 af indfaldsvinklen β som vist i tabel 5.

I alle tilfælde benyttes indstilling af rotationsvinklen ε til -45° , 0° og 45° . Desuden benyttes de udvalg af situationerne (a), (b), (c), (d), (e), (f) og (g), som kan forekomme, idet der dog er foretaget udtynding ved de mindste værdier af indfaldsvinklen β (5° og 15°), hvor variationen erfaringsmæssigt er mindre end ved den største værdi.

Figur 1. Indstilling af vinklerne α , β_1 , β_2 og ε

Figur 2. Illustration af situationerne (a), (b), (c), (d), (e), (f) og (g)

β	ϵ	(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)
5°	-45°				x			
	0°				x			
	45°				x			
15°	-45°	x			x			x
	0°	x			x			x
	45°	x			x			x
30°	-45°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x
	0°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x
	45°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x
40°	-45°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x
	0°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x
	45°	x	x	(x)	(x)	(x)	x	x

Tabel 4. Tilfælde, hvor der foretages måling for »rotationsfølsomme« materialer

β	ϵ	komponenter β_1, β_2 af indfaldsvinklen β							
			(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	(g)
5°	-45°	β_1				3,5°			
		β_2				3,5°			
	0°	β_1				5,0°			
		β_2				0,0°			
	45°	β_1				3,5°			
		β_2				-3,5°			
15°	-45°	β_1	10,5°			10,5°			-10,5°
		β_2	-10,7°			10,7°			10,7°
	0°	β_1	0,0°			15,0°			0,0°
		β_2	-15,0°			0,0°			15,0°
	45°	β_1	-10,5°			10,5°			10,5°
		β_2	-10,7°			-10,7°			10,7°
30°	-45°	β_1	20,7°	25,7°	(30,0°)	(20,7°)	(0,0°)	-14,5°	-20,7°
		β_2	-22,2°	-16,1°	(0,0°)	(22,2°)	(30,0°)	26,6°	22,2°
	0°	β_1	0,0°	7,4°	(20,7°)	(30,0°)	(20,7°)	7,4°	0,0°
		β_2	-30,0°	-29,1°	(-22,2°)	(0,0°)	(22,2°)	29,1°	30,0°
	45°	β_1	-20,7°	-14,5°	(0,0°)	(20,7°)	(30,0°)	25,7°	20,7°
		β_2	-22,2°	-26,6°	(-30,0°)	(-22,2°)	(0,0°)	16,1°	22,2°
40°	-45°	β_1	27,0°	33,8°	(40,0°)	(27,0°)	(0,0°)	-18,7°	-27,0°
		β_2	-30,7°	-22,8°	(0,0°)	(30,7°)	(40,0°)	36,0°	30,7°
	0°	β_1	0,0°	9,6°	(27,0°)	(40,0°)	(27,0°)	9,6°	0,0°
		β_2	-40,0°	-39,0°	(-30,7°)	(0,0°)	(30,7°)	39,0°	40,0°
	45°	β_1	-27,0°	-18,7°	(0,0°)	(27,0°)	(40,0°)	33,8°	27,0°
		β_2	-30,7°	-36,0°	(-40,0°)	(-30,7°)	(0,0°)	22,8°	30,7°

Tabel 5. Tilfælde (a), (b), (c), (d), (e), (f) og (g) fastlagt ved komponenter β_1, β_2 af indfaldsvinklen β

2. Dagslysrefleksion og farver, alle materialetyper

En tavleoverflades dagslysrefleksion og farve beskrives ved luminansfaktoren β og farvekoordinaterne x, y (2° synsfelt) som defineret i CIE publikation nr. 15.2 (1986) »Colorimetry«.

Luminansfaktoren β af en prøve bestemmes som forholdet mellem luminansen L af prøven og luminansen L_0 af en ideel diffus flade belyst og iagttaget under samme forhold som prøven:

$$\beta = L/L_0.$$

En prøves farvekoordinater angiver den pågældende farves placering i farvetrekanten, når prøven belyses med en lyskilde med en given spektralfordeling.

De tre værdier af en prøve måles under belysning med $45^\circ \pm 5^\circ$ indfaldsvinkel og $0^\circ \pm 10^\circ$ målevinkel i forhold til prøvens normal (se dog herunder om visse mikroprismatiske materialer). Som lyskilde til at belyse prøven anvendes standard lystype D65, som repræsenterer dagslys med en korreleret farvetemperatur på 6500 K. Den spektrale effektfordeling er angivet i ISO/CIE 10526:1991 »Colorimetric illuminants«.

Værdierne kan bestemmes på baggrund af den spektrale reflektants, eller ved direkte måling af tristimulus værdierne X, Y og Z , jf. ovennævnte CIE publikation.

Prøven skal være ren og tør under målingen.

Ved måling af visse mikroprismatiske materialer gør det sig særlige forhold gældende, at måleværdierne varierer med belyningsretningen inden for de angivne tolerancer og med dens eventuelle fordeling i

en kegle ved 45° indfaldsvinkel. For sådanne mikroprismatiske materialer udføres målingen i stedet ved brug af diffus belysning, hvorunder dog belysning i retninger med op til 2° observationsvinkel elimineres.

Under belysning ved 45° indfaldsvinkel sker refleksion i sådanne mikroprismatiske materialer til dels i lokale retninger i rummet og er ledsaget af regnbuefarver. En målemetode baseret på rettet belysning fører derfor ikke til pålidelige resultater og er uegnet til at afspejle en tavles fremtræden ved normale dagslysforhold.

Disse ulemper undgås ved diffus belysning, som nogenlunde modsvarer belysning fra en overskyet himmel. Belysning i retninger med små observationsvinkler elimineres, fordi sådan belysning er ledsaget af kraftig retrorefleksion og derfor ville forhøje luminansfaktorens værdi på en måde, som ikke gør sig gældende i praksis.

Diffus belysning kan tilvejebringes i en fotometerkugle, hvori prøven ophænges, idet måling sker gennem en port i kuglen. Belysning i retninger med små observationsvinkler elimineres ved at mørklægge et område omkring porten med sort afblænding.

Farvekoordinater af tavlefolier type 1 skal ligge inden for det område, som angives af de hjørnepunkter, der er specificeret i tabel 18 i DS/EN 12899-1 med anvendelse af klasse B1 for luminansfaktorer.

Farvekoordinater af tavlefolier type 2 skal ligge inden for det område, som angives af de hjørnepunkter, der er specificeret i tabel 18 i DS/EN 12899-1 med anvendelse af klasse B2 for luminansfaktorer.

Luminansfaktorer af tavlefolier type 3 skal være minimum henholdsvis maksimum de værdier, som er specificeret i tabel 1 i DS/EN 12899-1 under kolonnen "Table 3", mens luminansfaktorer af tavlefolier type 4 og 5 skal være minimum henholdsvis maksimum de værdier, som er specificeret i tabel 1 i DS/EN 12899-1 under kolonnen "Table 4".

For farven sort, som ikke omfattes af de omtalte krav i DS/EN 12899-1, gælder kravene i figur 3 og figur 4.

Farve	Punkt 1		Punkt 2		Punkt 3		Punkt 4	
	x	y	x	y	x	y	x	y
sort	0,385	0,355	0,300	0,270	0,260	0,310	0,345	0,395

Figur 3. Farvekoordinatgrænser for tavlefolier type 3, 4 og 5

Farve	Materiale type 3		Materiale type 4 og 5	
	minimum	maksimum	minimum	maksimum
sort		0,03		0,03

Figur 4. Luminansfaktorer for tavlefolier type 3, 4 og 5

Retroreflekterende tavlefolier må ikke være kraftigt spejlende, hvilket kan modvirkes ved brug af laminaer med tekstur. Spejling beskrives ved koefficienten for spejling, som måles ved 5° indfaldsvinkel og ellers under samme forudsætninger som koefficienten for retrorefleksion. Værdien må ikke overstige 60 (cd/lx)/m².

3. Luminans og farve af belyste tavler

Farven af et ensfarvet felt af en belyst tavle beskrives ved luminansfaktoren β og farvekoordinaterne x , y (2° synsfelt) som defineret i CIE publikation nr. 15.2 (1986) »Colorimetry«.

De to værdier, samt feltets luminans, måles med lyskilderne til tavlebelysningen ved nominel spænding, trækfri omgivelser ved 25° C og 0°±10° målevinkel i forhold til tavlens normal.

Værdierne kan bestemmes på baggrund af den spektrale reflektans, eller ved direkte måling af tristimulus værdierne X, Y og Z, jf. ovennævnte CIE publikation.

Målefeltet bør være tilstrækkeligt lille til at kunne placeres inden for ensfarvede felter, og til at afsløre variationer i luminans, f.eks. højst 30 mm^Ø.

Tavlen skal være ren og tør under målingen.

Indefra belyste tavler

Indefra belyste tavler skal opfylde de nedenstående krav angående middelluminans, luminanskontrast og regelmæssighed.

Middelluminansen skal være mindst 40, 30, 8, 6 og 4 cd/m² for farverne henholdsvis hvid, gul, grøn, rød og blå. Luminanskontrasten måles for mørke farver ved forholdet mellem luminansen af kontrastfarven (hvid eller gul) og luminansen af den pågældende mørke farve (grøn, rød eller blå) og skal ligge i intervallet 5 til 15. Regelmæssigheden måles ved forholdet mellem den laveste og den højeste luminans af tavlens baggrundsfarve og skal være mindst 1/6.

Kravene modsvarer de, som er angivet i DS/EN 12899-1, tabel 19 klasse L1 og tabel 20 samt tabel 21 klasse U2.

Lyskilden skal have en god farvegengivelse med et farvegengivelsesindeks på mindst 50.

Udefra belyste tavler

Udefra belyste tavler skal være klasse E3 iht. tabel 22 i DS/EN 12899-1.

Hvor belysningen kun tjener til at sikre tavlens læselighed skal der benyttes en middelbelysningsstyrke mindst svarende til klasse E1 iht. tabel 22 i DS/EN 12899-1.

For færdselstavler, små vejvisningstavler samt kant- og baggrundsafmærkning med små dimensioner skal belysningen have en regelmæssighed svarende til klasse UE3 iht. tabel 23 i DS/EN 12899-1.

For tavler med store dimensioner skal belysningen have en regelmæssighed svarende til klasse UE2 iht. tabel 23 i DS/EN 12899-1.

Ved bestemmelse af den minimale belysningsstyrke kan der ses bort fra punkter på tavlefladen, som er mere end 0,25 m fra nærmeste tekst.

Middelbelysningsstyrke og regelmæssighed kan beregnes og måles ved de metoder, der fremgår af afsnit 7.4.1.4 i DS/EN 12899-1.

Lyskilden skal have et farvegengivelsesindeks Ra på mindst 50.

Armaturer til belysning af vejtavler skal være totalt afskærmede nær vandret i retninger parallelt med vejen eller nærliggende vej- eller banestrækninger.

Lysende tavlers luminans

Tabel 1 Maksimale luminanser i cd/m^2

Belysningsstyrke på tav- lens forside	farve af felt på tavlefor side					
	hvid	hvid/gul	gul	grøn	rød	blå
40 000 lx	31 100	26 350	18 600	9 300	7 750	3 100
4 000 lx	11 000	9 350	6 600	3 300	2 750	1 100
400 lx	3 000	2 550	1 800	900	750	300
40 lx	1 250	1 065	750	375	315	125
≤ 4 lx	375	320	225	115	95	37,5

Tabel 2 Minimale luminanser i cd/m^2

Belysningsstyrke på tav- lens forside	farve af felt på tavlefor side					
	hvid	hvid/gul	gul	grøn	rød	blå
40 000 lx	6 200	5 270	3 720	1 860	1 550	620
4 000 lx	1 100	935	660	330	275	110
400 lx	300	255	180	90	75	30
40 lx	200	170	120	60	50	20
≤ 4 lx	60	51	36	18	15	6

Visningsbibliotek for variable tavler

INDLEDNING

Visningsbiblioteket er en liste over godkendte visninger for variable tavler. I nærværende udgave indeholder visningsbiblioteket kun rene tekstvisninger, dvs. visninger uden grafiske elementer.

I visningsbiblioteket er skelnet imellem om visninger anvendes på hhv.

- Sammenhængende systemer
- Enkeltstående tavler

Anvendelse på Enkeltstående tavler og Sammenhængende systemer er vist med afkrydsning:

X= anvendes primært

(X)=kan anvendes, men primært anvendes en anden visning.

Sammenhængende systemer

Ved sammenhængende systemer forstås systemer med min. 3-4 tavler i én kørselsretning, hvor det er muligt at opsætte et tavleforløb.

Typisk omfatter sammenhængende systemer både detektorer, hastighedstavler, informationstavler og kameraer, hvor tavler typisk er placeret med 500-1000 meters mellemrum.

Hastighedsanvisninger

I visningsbiblioteket er for sammenhængende systemer angivet en retningsgivende hastighedsbegrænsning som anbefales at ledsage visninger på teksttavler, hvor dette er muligt.

De retningsgivende anbefalinger vedrørende hastighedsbegrænsninger følger nedenstående hovedprincipper:

Tabel 1

Afstand*	Hastighedsbegrænsning på strækningen							
	80 km/h		90 km/h		110 km/h		130 km/h	
	<i>P</i>	<i>T</i>	<i>P</i>	<i>T</i>	<i>P</i>	<i>T</i>	<i>P</i>	<i>T</i>
< 500 m	40	60	40	60	40	60	40	60
500 m	40	60	40	60	40	60	40	60
1000 m	60	-	60	-	60	80	70	80
1500 m	-	-	-	-	80	-	100	100
>1500 m	-	-	-	-	-	-	-	-

* Afstand svarer til den afstand, som angives på tavlerne og/eller afstanden mellem tavlen og den hændelse, som visningen vedrører.

P (Person): Anvendes ved hændelser hvor der er risiko for personer på vejen (f.eks. ulykker eller holdende bil eller i forbindelse med redningsindsats)

T (Ting): Anvendes ved hændelser, hvor der *ikke* er risiko for personer på vejen (f.eks. tabt gods)

De anførte principper forudsætter, at der er hastighedstavler til rådighed pr. ca. 500 m. Hvis dette ikke er tilfældet må anvendelsen af tabellen tillempes, med det udgangspunkt at den anbefalede sluthastighed (40 eller 60 km/t) kan opnås.

Hovedkategorier og kategorier

Visningerne er i visningsbiblioteket sorteret i følgende hovedkategorier og kategorier:

TRAFIKALE HÆNDELSER

- Bil i brand
- Dyr på vejen
- Holdende bil
- Oliespild
- Person på vejen
- Spøgelsesbilist
- Tabt gods
- Udrykning
- Ulykke
- Vand på kørebanen
- Belægningskader

VEJRINFORMATION

- Glat vej
- Tåge

KØDANNELSER

- Kø

VEJARBEJDE

- Vejarbejde

SPÆRRET STRÆKNING

- Spærret vognbane eller frakørsel
- Spærret motorvejsstrækning

BRO-/TUNNEL-/FÆRGEINFORMATION

- Bro-/tunnel-/færgeinformation

INFORMATION

- Rejsetidsinformation
- Anden information

For hver kategori er givet en generel vejledning vedr. anvendelse af tavlevisningerne. Ved behov er der desuden for hver visning givet specifikke anvisninger vedr. anvendelse.

Anvendte forkortelser

I visningsbiblioteket er anvendt følgende forkortelser:

Forkortelse af stednavne:

Lillebæltsbroen	Lilleb.bro
Storebæltsbroen	Storeb.bro
Vejlefjordbroen	Vejlef.bro
Øresundsbroen	Øres.bro

Andre forkortelser:

På grund af	Pga
Motorvej	MV
Motortrafikvej	MT
Motorvejskryds	MVX
Telefon	Tlf

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
BIL I BRAND					
Anvendes til varsling om en bil som er gået i brand (f.eks. en motorbrand) – uden at der er tale om en ulykke.					
Bil i brand forude	X	X	Tabel 1		Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>før</u> næste frakørsel.
Bil i brand om 1500 m Note 2) 4)	(X)	X	80/100	1500 m 2...4 km 4...x km	Anvendes hvis afstand er > 1000 m. Ellers anvendes visning med angivelse af vognbane. 2...4 km med spring af 0,5 km 4...x km med spring af 1 km
Bil i brand efter <19>Buddinge Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes ved enkeltstående tavler, hvor ulykken er efter næste frakørsel og afstand er > 1000 m.
Bil i brand forude i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>før</u> næste frakørsel. Der anvendes hastighed iht. Tabel 1 uanset om Bilen holder i kørespor eller i nødspor/rabat
Bil i brand i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes på sidste tavle før den holdende bil, hvis afstand er < 500 m Kan for sammenhængende systemer, hvor det er relevant, erstattes af "højre spor spærret", jf. tavleforløb.
Bil i brand om 500 m i højre spor Note 1) 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes primært ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor eller nødspor/rabat.
Bil i brand efter <40> i højre spor Note 3)	X	(X)	Tabel 1	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes primært ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor eller nødspor/rabat.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanten at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		

DYR PÅ VEJEN

Anvendes til varsling om levende eller påkørte/døde dyr som befinder sig på eller ved vejen og vurderes at være til fare for trafikken. Der anvendes ikke m/km angivelse da en præcis lokalisering ofte vil være umulig.

Dyr på vejen forude	X	X	Tabel 1		Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>før</u> næste frakørsel.
Dyr på vejen	X	X	Tabel 1		Anvendes på sidste tavle før dyr, hvor afstand er < 500 m.
Dyr på vejen efter <60>Vejle N	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	
Påkørt dyr på vejen forude	X	X	Tabel 1		Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>før</u> næste frakørsel.
Påkørt dyr på vejen	X	X	Tabel 1		Anvendes på sidste tavle før dyr, hvor afstand er < 500 m.
Påkørt dyr på vejen efter <60>Vejle N	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	

HOLDENDE BIL

Anvendes til varsling om køretøjer, som holder stille og spærrer en vognbane eller nødspor/rabat. For nødspor/rabat anvendes visninger kun hvis bilen holder trafikfarligt.

Holdende bil forude	X	X	Tabel 1		<u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel, jf. eksempler i tavleforløb. <u>Enkeltstående tavler:</u> Anvendes, hvor der er usikkerhed om lokalitet.
Holdende bil om 1500 m Note 2) 4)	(X)	X	80/100	1500 m 2...4 km 4...x km	Anvendes hvis afstand er > 1000 m. Ellers anvendes visning med angivelse af vognbane. 2...4 km med spring af 0,5 km 4...x km med spring af 1 km
Holdende bil efter <19>Buddinge Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes ved enkeltstående tavler, hvor ulykken er efter næste frakørsel og afstand er > 1000 m.

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v. 110/130 km		
Holdende bil forude i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1*	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>for</u> næste frakørsel. * Hvis bilen holder i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.
Holdende bil i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1*	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes på sidste tavle før den holdende bil, hvis afstand er < 500 m Kan for sammenhængende systemer, hvor det er relevant, erstattes af "højre spor spærret", jf. tavleforløb. * Hvis bilen holder i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.
Holdende bil om 500 m i højre spor Note 1) 2) 4)	(X)	X	Tabel 1*	500 m 1000 m venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes primært ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor eller nødspor/rabat. * Hvis bilen holder i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.
Holdende bil efter <40> i højre spor Note 3)	X	(X)	Tabel 1*	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes primært ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor eller nødspor/rabat. * Hvis bilen holder i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.

BELÆGNINGSSKADER

Anvendes på en afgrænset vejstrækning til varsling om så dårlig belægning at den vurderes at være trafikfarlig.

Huller i vejen 0-5 km	X	X	70- 90	0 – x km	Hastigheden tilpasses de aktuelle forhold.
Huller i vejen 1-5 km	X	X	70- 90	x – y km	Hastigheden tilpasses de aktuelle forhold.

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning

Vejledende anvendelse

Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km
----------------------	-----------------------	--------------------------------

Godk. variationer

Vejledning til anvendelse af specifikke visninger

OLIESPILD

Anvendes til varsling om oliespild på kørebanen i ét eller flere spor.

Oliespild forude	X	X	Tabel 1		<u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel, jf. eksempler i tavleforløb. <u>Enkeltstående tavler:</u> Anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.
Oliespild	X	X	60		Anvendes på sidste tavle før oliespild, hvor afstand er < 500 m.
Oliespild om 500 m Note 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km 4...x km	Anvendes primært ved sammenhængende systemer. 2...4 km med spring af 0,5 km 4...x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikal konsekvens.
Oliespild efter <13> Sæby S Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes primært ved enkeltstående tavler, hvor oliespild er efter næste frakørsel.
Oliespild forude i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1	venstre midterste højre	Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er før næste frakørsel.
Oliespild i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	60	venstre midterste højre	Anvendes på sidste tavle før oliespild, hvis afstand er < 500 m. Kan for sammenhængende systemer erstattes af "højre spor spærret", jf. tavleforløb
Oliespild om 500 m i højre spor Note 1) 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m venstre midterste højre	Anvendes primært ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til højre-/midterste/venstre spor.
Oliespild efter <13> i højre spor Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn venstre midterste højre	Anvendes primært ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel og stedfæstet til højre-/midterste/venstre spor.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
PERSON PÅ VEJEN					
Anvendes til varsling om personer som opholder sig uretmæssigt på eller tæt ved vejen.					
Person på vejen forude	X	X	Tabel 1		<p><u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel i tavleforløb.</p> <p><u>Enkeltstående tavler:</u> Anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.</p>
Person på vejen	X	X	40		Anvendes på sidste tavle før personen, hvor afstand er < 500 m.
Person på vejen om 500 m	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m	
Note 2) 4)					
Person på vejen efter <60>Vejle N	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	
Note 3)					
SPØGELSESBILIST					
Anvendes til varsling om bilist i modkørende retning (spøgelsesbilist). Tavler sættes som udgangspunkt ca. 5 km tilbage i kørselsretningen eller så langt som der er tavler til rådighed. Spøgelsesbilisten følges så vidt muligt på kameraer og yderligere tavler sættes efter behov.					
Spøgelsesbilist Træk til højre>>>	X	X	60/80		Anvendes som primær visning ved melding om spøgelsesbilist.
Spøgelsesbilist forude	X	X	60/80		Anvendes som alternativ visning, hvis der modtages melding om en spøgelsesbilist som ikke kører i venstre spor (spøgelsesbilistens eget højre spor)
TABT GODS					
Anvendes til varsling om tabt gods i ét eller flere spor, som vurderes at være trafikfarligt.					
Tabt gods forude	X	X	Tabel 1		<p><u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel jf. eksempler i tavleforløb.</p> <p><u>Enkeltstående tavler:</u> Anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.</p>
Tabt gods	X	X	60		Anvendes på sidste tavle før det tabte gods hvor afstand er < 500 m.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Tabt gods om 500 m Note 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km 4...x km	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer. 2-4 km med spring af 0,5 km 4-x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikal konsekvens.
Tabt gods efter <29>Greve S Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes primært som visning ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel.
Tabt gods forude i højre spor Note 1) 4)	X	(X)	Tabel 1	venstre midterste højre	Anvendes hvor der er usikkerhed om lokalitet eller det er før næste frakørsel.
Tabt gods i højre spor Note 1) 4)	X	X	60	venstre midterste højre	Anvendes på sidste tavle før tabt gods, hvor afstand er < 500 m. Kan for sammenhængende systemer erstattes af "højre spor spærret", jf. tavleforløb
Tabt gods om 500 m i højre spor Note 1) 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m venstre midterste højre	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til højre-/midterste/venstre spor.
Tabt gods efter <13> i højre spor Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx> venstre midterste højre	Anvendes primært som visning ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor.
Tabt gods Spærret	X	X	40		Anvendes på sidste tavle før tabt gods, hvor vejen er helt spærret, så der ikke er passagemulighed.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanten at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
UDRYKNING					
Anvendes til varsling om udrykningskøretøjer som nærmer sig bagfra. Visninger sættes typisk på anmodning fra udrykningskøretøj. Visninger ophæves igen når udrykningskøretøj er kørt forbi. Bør kun anvendes hvor udrykningskøretøjet kan følges (f.eks. via kamera, GPS-overvågning ell. lign.)					
Udrykning <<Træk til siden>>		X	80/100		Anvendes ved udrykning i midten af vejen
Udrykning Hold nødspor fri		X	80/100		Anvendes ved udrykning i nødspor
Udrykning Træk til højre >>>		X	80/100		Anvendes ved udrykning i venstre spor (hurtige spor)
Ulykke - spærret Udrykning	X	X	40		Kan anvendes ved udrykning til en ulykke længere fremme på vejen, hvor der ikke er frakørselsmulighed.
Ulykke efter <xx> Udrykning	X	X	Tabel 1	<xx>	Kan anvendes ved udrykning til en ulykke længere fremme på vejen, hvor der er en frakørselsmulighed.
Ulykke om 500 m Udrykning <small>Note 2) 4)</small>		X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km 4...x km	Kan anvendes ved udrykning til en ulykke længere fremme på vejen. 2-4 km med spring af 0,5 km 4-x km med spring af 1 km

ULYKKE

Anvendes til varsling om ulykker som spærret ét eller flere spor.

Meddelelser der anviser at benytte f.eks. venstre spor, eller viser at der er 1 spor åbent, anvendes typisk på strækninger med 3 eller flere spor, hvor flere spor er spærret.

Ulykke forude	X	X	Tabel 1		<u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel jf. eksempler i tavleforløb. <u>Enkeltstående tavler:</u> Kan anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.
Ulykke Spærret	X	X	40		Anvendes på tavle(r) mellem sidste frakørselsmulighed og ulykken.

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltskånde tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Ulykke om 500 m Note 2) 4)	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km 4...x km	Anvendes primært ved sammenhængende systemer. 2-4 km med spring af 0,5 km 4-x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikal konsekvens.
Ulykke efter <27> Aalborg C Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes primært ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel.
Ulykke efter tunnel	X	X	Tabel 1	efter bro	"Efter tunnel"/"Efter bro" kan anvendes som en lokalitet tilsvarende en frakørsel.
Ulykke Trafikradio 96,5MHz	X	X	40	xx,x MHz	Anviser trafikanter at tænde for lokal trafikradio. Bør kun anvendes ved standset trafik.
Ulykke - spærring Trafikradio 96,5MHz	X	X	40	xx,x MHz	Anviser trafikanter at hente mere information på trafikradioen. Bør kun anvendes ved standset trafik.
Ulykke køre fra ved <43> Sdr. Borup Note 5)		X	Tabel 1	<xx>Navn	Anviser trafikanter at køre fra ved den sidste frakørsel inden ulykken.
Ulykke køre fra senest ved <60> Note 5)	X	X	Tabel 1		Anviser trafikanter at køre fra senest ved den sidste frakørsel inden ulykken. Bør kun anvendes når der er flere frakørsler inden ulykken.
Ulykke Kør fra nu Note 5)		X	60		Bør kun anvendes hvis afstand til frakørsel er < 1000 m.
Ulykke Benyt Hillerød MV	X	X	Tabel 1	MV-navn Rutenr.	Anvendes hvor sidste frakørselsmulighed før en ulykke er et motorvejskryds. Der anvises motorvejsnavn eller rutenr. f.eks. E45 ell. [21].

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Ulykke forude i højre spor <small>Note 1) 4)</small>	X	(X)	Tabel 1*	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes hvis der er usikkerhed om lokalitet eller det er <u>før</u> næste frakørsel. * Hvis ulykken er i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.
Ulykke i højre spor <small>Note 1) 4)</small>	X	X	Tabel 1*	venstre midterste højre nødspor rabat	Anvendes på sidste tavle før ulykken, hvor afstand er < 500 m. Kan for sammenhængende systemer erstattes af "højre spor spærret", jf. tavleforløb. * Hvis ulykken er i nødspor/rabat nedsættes hastighed som udgangspunkt til 80 km/h.
Ulykke om 500 m i højre spor <small>Note 1) 2) 4)</small>	(X)	X	40 60/70	500 m 1000 m venstre midterste højre	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til højre/midterste-/venstre spor.
Ulykke efter <19> i højre spor <small>Note 1) 4)</small>	X	(X)	40 ell. 60	<xx> venstre midterste højre	Anvendes som primær visning ved enkeltstående tavler, hvor ulykken er efter næste frakørsel og stedfæstet til højre/midterste/venstre spor.
Ulykke i nødspor om 500 m <small>Note 2) 4)</small>	(X)	X	80	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km nødspor rabat	Anvendes primært ved sammenhængende systemer. 2-4 km med spring af 0,5 km
Ulykke i nødspor efter <xx> <small>Note 3)</small>	X	(X)	80	<xx> nødspor rabat	Anvendes som primær visning ved enkeltstående tavler, hvor ulykken er efter næste frakørsel.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v. 110/130 km		
Ulykke forude Benyt venstre spor Note 1) 4)	X	X	Tabel 1	venstre højre	<u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel jf. eksempler i tavleforløb. <u>Enkeltstående tavler:</u> Kan anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.
Ulykke Benyt venstre spor Note 1) 4)	X	X	Tabel 1	venstre højre	Anvendes på sidste tavle før ulykken, hvor afstand er < 500 m.
Ulykke om 500 m Benyt venstre spor Note 1) 2) 4)	X	X	Tabel 1	500 m 1000 m venstre højre	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer, hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og stedfæstet til spor.
Ulykke efter <19> Benyt venstre spor Note 1) 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx> venstre højre	Anvendes primært som visning ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel og stedfæstet til spor.
Ulykke forude 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	1..3 1 spor 2 spor åbne	<u>Sammenhængende systemer:</u> Anvendes som forvarsel jf. eksempler i tavleforløb. <u>Enkeltstående tavler:</u> Kan anvendes, hvor der er usikkerhed om omfang og lokalitet.
Ulykke 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	1 spor 2 spor åbne	Anvendes på sidste tavle før ulykken, hvor afstand er < 500 m.
Ulykke om 500 m 1 spor åbent Note 2) 4)	(X)	X	40	500 m 1000 m 2...4 km 4... x km 1 spor 2 spor åbne	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer. 2-4 km med spring af 0,5 km 4-x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikalkonsekvens.
Ulykke efter <19> 1 spor åbent Note 3)	X	(X)	Tabel 1	<xx> 1 spor 2 spor åbne	Anvendes primært som visning ved enkeltstående tavler, hvor lokalitet er efter næste frakørsel.

1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.

2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.

3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.

4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).

5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Ulykke forude i modsatte retning	X	X	50-80		Anvendes primært i forbindelse med en hastighedsnedsættelse som følge af ulykke i modsatte kørselsretning eller ved ulykke i rabat eller det hurtige spor i modsatte retning
Oprydning i gang 1 spor åbent	X	X	40-60		Anvendes primært i forbindelse med oprydning efter en ulykke, hvor udrykningskøretøjer har forladt stedet. Kan også anvendes ved oprydning efter f.eks. tabt gods.
Oprydning i gang 2 spor åbne	X	X	40-60	2 spor 3 spor	Anvendes primært i forbindelse med oprydning efter en ulykke, hvor udrykningskøretøjer har forladt stedet. Kan også anvendes ved oprydning efter f.eks. tabt gods. Tilpasset motorveje med mere end 2 spor
Oprydning i gang Spærret	X	X	40		Anvendes f.eks. i forbindelse med oprydning efter en ulykke, hvor udrykningskøretøjer har forladt stedet, men der stadig er helt spærret. Kan også anvendes ved oprydning efter f.eks. tabt gods.
Ulykke Bliv i bilen	X	X	40		Bør kun anvendes ved standset trafik, f.eks. hvor der er risiko for, at ventende trafikanter kan blive påkørt af redningskøretøjer, hvis de forlader deres køretøjer.

VAND PÅ KØREBANEN

Anvendes kun ved større vandophobninger på vejen.
Bør kun anvendes hvis placering og omfang kan verificeres ved kameradækning.
Bør kun anvendes sammen med en hastighedsbegrænsning.

Vand på kørebanen forude		X	Tabel 1		Anvendes som forvarsel.
Vand på kørebanen		X	60		Anvendes på sidste tavle før vandophobningen hvis afstand er < 500 m.
Vand på kørebanen om 500 m		X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km	2...4 km med spring af 0,5 km 4...x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikalkonsekvens.
Vand på kørebanen efter <19>Buddinge		X	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes som alternativ visning til ovenstående.

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Trafikale hændelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkelstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Vand på kørebanen i højre spor		X	Tabel 1	venstre midterste højre	Anvendes på sidste tavle før vandophobning, hvis afstand < 500 m.
Vand på kørebanen i højre spor om 500 m		X	Tabel 1	500 m 1000 m venstre midterste højre	Anvendes hvor lokalitet er inden for 500-1000 m og begrænset til ét spor.

- 1) Visninger med angivelse af højre/midterste/venstre spor bør kun anvendes, inden for afstande af ca. 1000 m.
- 2) Visning anvendes primært i sammenhængende systemer.
- 3) Visning anvendes primært på enkeltstående tavler.
- 4) Visning bør kun anvendes, hvor lokalisering kan verificeres med høj sikkerhed (f.eks. via kamera, detektor, beredskab).
- 5) Alle visninger, der anviser trafikanter at køre væk fra vejen eller benytte en anden navngiven vej, bør godkendes af politiet inden tavlesætning. Ved skiltning på lang afstand bør frakørselsanvisning nøje overvejes, da den trafikale situation hurtigt kan ændre sig.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Vejrinformation

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
GLAT VEJ					
Anvendes til varsling om risiko for glatte veje. Anvendelse af visningerne forudsætter detektering via vejrstationer eller melding fra politi.					
Risiko for glat vej 0-5 km	X	X		0-xxxx m 0-xx km	Anvendes hvor der er risiko for glat vej inden for 1 km efter skiltningen og et antal m/km frem. Hastighed sættes efter forholdene eller efter aftale med politiet.
Risiko for glat vej 1-5 km	X	X		x-y km	Anvendes hvor der er risiko for glat vej mere end 1 km fra skiltningen og et antal km frem. Hastighed sættes efter forholdene eller efter aftale med politiet.
Risiko for glat vej på Vejlefjordbroen	X	X		Navn	Anvendes som variant til ovenstående visning, hvor der er risiko for glat vej på en navngiven lokalitet, f.eks. en bro. Hastighed sættes efter forholdene eller efter aftale med politiet.
Isglat 0-5 km Sænk farten	X	X		0-xxxx m 0-xx km	Anvendes hvor der er risiko for glat vej inden for 1 km efter skiltningen og et antal m/km frem. Må kun benyttes efter aftale med politiet, eller ved verificering med teknisk udstyr. Hastighed sættes efter forholdene eller efter aftale med politiet.
Isglat 1-5 km Sænk farten	X	X		x-y km	Anvendes hvor der er risiko for glat vej mere end 1 km fra skiltningen og et antal km frem. Må kun benyttes efter aftale med politiet, eller ved verificering med teknisk udstyr. Hastighed sættes efter forholdene eller efter aftale med politiet.
TÅGE					
Anvendes til varsling om tåge. Anvendelse af visningerne forudsætter detektering via vejrstationer eller melding fra politi.					
Tåge Tænd nærllys	X	X			Anvendes hvor der er risiko for tåge længere fremme. Må kun benyttes efter aftale med politiet. Hastighed sættes efter aftale med politiet.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Kødannelser

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
KØDANNELSER					
Anvendes til varsling om kødannelser. Sidste snit med hastighedstavler før køens bagende skal vise 40 km/t.					
Kø forude	X	X	Tabel 1		Anvendes som forvarsel eller på strækninger uden automatisk køvarsling.
Kø	X	X	40-50		Anvendes på sidste tavlesnit inden køens bagende.
Kø om 0-500 m		X	40-50	0-xxxx m	Anvendes kun hvor der er automatisk køvarsling. Angiver at køens bagende er indenfor 0 til xxxx m.
Kø om 500-800 m	X	X	Tabel 1	xxxx-yyyy m	Anvendes kun hvor der er automatisk køvarsling. Angiver at køens bagende er indenfor x til y km. På strækninger med automatisk styring af hastigheden tilpasses denne de automatiske indstillinger. Alternativt følges tabel 1.
Kø om 1000 m	X	X	Tabel 1	xxxx m	Anvendes kun hvor der er automatisk køvarsling. Angiver afstand til køens bagende.
Kø efter <33> Haverslev	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes på strækninger uden automatisk køvarsling.
<20>Gladsaxe Kø på rampen	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes i situationer, hvor der er kø på frakørselsrampen fra motorvejen.
<20>Gladsaxe Kø i højre spor	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes i situationer, hvor der er kø på frakørselsrampen fra motorvejen og trafikken holder stille eller kun kører langsomt i højre spor frem imod rampen.
Kø forude pga ulykke	X	X	Tabel 1		Anvendes hvor der ønskes at give en årsagssammenhæng til en kø. Typisk hvor køen på grund af en ulykke opstår på et ikke-forventet sted.
Kø forude Ulykke efter <11>	X	X	Tabel 1		Anvendes hvor der ønskes at give en årsagssammenhæng til en kø. Trafikanterne efterlades mulighed for at forlade motorvejen ad frakørsel <11>.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Vejarbejde

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
VEJARBEJDE					
Anvendes til varsling om kortvarige eller akutte vejarbejdsrelaterede hændelser, som er inden for et afmærket arbejdsområde.					
Arbejds kørsel	X	X	50		Anvendes før ind-/udkørsel til et arbejdsområde langs vejen.
Arbejds kørsel om 500 m	(X)	X	50 80 110	500 m 1000 m 1500 m	Arbejds kørsel bør ikke skiltes længere væk end 2 km
Vejarbejde Kun 1 spor	X	X	Tabel 1	Kun 1 spor Kun 2 spor 1 spor åbent 2 spor åbne	Anvendes som forvarsling om reduceret antal spor som følge af vejarbejde. Budskabet vælges ud fra en overvejelse af om budskabet skal fastholde trafikanten på vejen eller snarere skal ses som en opfordring til at vælge en alternativ rute.
Vejarbejde om 500 m Kun 1 spor	(X)	X	Tabel 1	500 m 1000 m 1500 m 2...4 km 4... x km 1 spor 2 spor	Anvendes primært som visning ved sammenhængende systemer. 2-4 km med spring af 0,5 km 4-x km med spring af 1 km Hvor langt før, der skiltes skal vurderes i forhold til omfang og trafikal konsekvens.
Vejarbejde forude	X	X	100		Anvendes som forvarsling i forbindelse med visningen folk på vejen.
Vejarbejde Folk på vejen	(X)	X	50		Anvendes ved opsætning/nedtagning af afmærkning.
Vejarbejde om 500 m Folk på vejen	X	X	50 80 100	500 m 1000 m 1500 m 2 km	Anvendes ved opsætning/nedtagning af afmærkning. Afstand bør være max. 2 km.
Broarbejde Spærret til tt:mm	X	X	40	tt:mm	Anvendes efter sidste frakørsel før broarbejde som kortvarigt lukker en hel kørselsretning.
Vejarbejde Spærret til tt:mm	X	X	40	tt:mm	Anvendes efter sidste frakørsel før et vejarbejde, som kortvarigt lukker en hel kørselsretning.

Visningsbibliotek for variable teksttavler
Hovedkategori: Vejarbejde

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Spærret efter <20> Gladsaxe	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	Anvendes før sidste frakørsel før et vejarbejde, som kortvarigt lukker en hel kørselsretning.
Vejarbejde spærret efter <20>	X	X	Tabel 1	<xx>	Anvendes som variant til ovenstående, hvor det ønskes at angive årsagen til spærringen.
Spærret køre fra senest ved <20>	X	X	Tabel 1	<xx>	Anviser trafikanten at køre fra ved den sidste frakørsel før et vejarbejde, som kortvarigt lukker en hel kørselsretning.
Spærret køre fra ved <20>Gladsaxe	X	X	Tabel 1	<xx>Navn	Anviser trafikanten at køre fra senest ved den sidste frakørsel før et vejarbejde, som kortvarigt lukker en hel kørselsretning. Bør kun anvendes, når der er flere frakørsler inden spærringen.
Spærret Benyt Helsingør MV	X	X	80	MV-navn Rute [nr.] Exx	Anvendes hvor sidste frakørselsmulighed er et motorvejskryds. Der anvises motorvejsnavn eller rutenr. f.eks. E45 ell. Rute [21].
Spærret Kør fra nu	X	X	60		Anvendes før sidste frakørsel før vejarbejde som kortvarigt lukker en hel kørselsretning.
Spærret Bliv i bilen	X	X	40		Bør kun anvendes ved standset trafik.
Spærret Trafikradio 94,0 MHz	X	X	40	xx,x MHz	Bør kun anvendes ved standset trafik.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Spærret strækning

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
SPÆRRET VOGNBANE ELLER FRAKØRSEL					
Anvendes til varsling om et spærret spor eller hel eller delvis spærring af en frakørsel.					
Højre spor spærret		X	40	højre midterste venstre	Anvendes i sammenhængende systemer på sidste tavle før et spærret spor (i forb. med f.eks. Ulykke, tabt gods, holdende bil). Årsag til spærring bør være forvarslet jf. eksempler i tavleforløb.
<15>Lundtofte spærret	X	X		<xx>Navn	Anvendes i forbindelse med en hændelse eller et vejarbejde, som spærrer en frakørsel helt.
<16>Lyngby C spærret mod Lyngby	X	X		<xx>Navn Bynavn	Anvendes i forbindelse med en hændelse eller et vejarbejde, som spærrer en frakørsel i den ene retning.

SPÆRRET MOTORVEJSSTRÆKNING

Anvendes til varsling om hel eller delvis spærring af en anden motorvej end den tavlen er opstillet på.

Motorring 3 mod syd kun 1 spor	X	X		MV-navn/ Rute [nr.] Exx 1 spor 2 spor syd, nord øst, vest	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
E47 mod syd spærret	X	X		MV-navn [Rutenr.] Exx syd, nord øst, vest	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
Køge Bugt MV Kun 1 spor	X	X		MV-navn [Rutenr.] Exx 1 spor 2 spor	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
Rute [21] Holbæk spærret	X	X		MV-navn Rute [nr.] Exx	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.

Visningsbibliotek for variable teksttavler
Hovedkategori: Spærret strækning

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Køge Bugt MV Spærret efter <27>	X	X		MV-navn Rute [nr.] Exx <xx>	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
Rute [21] spærret Benyt E47	X	X		MV-navn Rute [nr.] Exx	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
E20/E45 mod Vejle Kø - benyt <60>	X	X		MV-navn Rute [nr.] Exx <xx>	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
E20/E45 mod Vejle Spærret - benyt <60>	X	X		MV-navn Rute [nr.] Exx <xx>	Motorvejsnavn anvendes kun hvor dette er almindeligt kendt. Ellers anvendes rutebetegnelse.
Omkørsel fra <16> til <17>	X	X		<xx>	Anvendes i forbindelse med spærring af motorvejen på strækninger som har en skiltet omkørselsrute imellem to (eller flere) frakørsler. Omkørselsanvisninger bør godkendes af politiet på forhånd.

Visningsbibliotek for variable teksttavler

Hovedkategori: Bro-/tunnel-/færgeinformation

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
BRO-/TUNNEL-/FÆRGEINFORMATION					
Anvendes til varsling om midlertidigt lukkede bro-, tunnel- eller færgeforbindelser samt til varsling om andre særlige forhold på broer/tunneler.					
Lillebæltsbroen lukket/closed	X	X		Navn	
Øresundsbroen lukket/closed til tt:mm	X	X		Navn tt:mm	
Øresundsbroen lukket Tag E47 til Sverige	X	X		Navn Rutenr. Destination	
Øresundsbroen lukket Kør fra ved <18>	X	X		Navn <xx>	
Vejlef.broen lukket for lette køretøjer	X	X		Navn	Anvendes ved kraftig sidevind på broen (vejledende 10-20 m/s) hvor trafikken ledes fra af f.eks. politiet.
Lette køretøjer på Vejlef.bro frarådes	X	X		Navn	Anvendes ved kraftig sidevind på broen (vejledende 10-20 m/s) hvor lette køretøjer frarådes at passere (men hvor der ikke er nogen fraledning af trafikken).
Øresundsbroen Kraftig sidevind	X	X		Navn	Anvendes ved kraftig sidevind på broen (vejledende 8-10 m/s), men hvor der ikke frarådes kørsel for nogen. Hvis visningen vedrører forhold længere fremme på samme strækning eller på en anden vej, vendes rækkefølgen, så der står "Kraftig sidevind, på Øresundsbroen".
Isulat og sidevind på Vejlef.broen	X	X		Navn	Visningen er en variant til ovenstående og anvendes, hvis der samtidig skal varsles om glat vej og kraftig sidevind på en bro. Hvis visningen vedrører forhold længere fremme på samme strækning eller på en anden vej, vendes rækkefølgen, så der står "Vejlef.broen, isulat og sidevind".
Nedfald af is ved Limfjordstunnel	X	X		Navn	

Visningsbibliotek for variable teksttavler
 Hovedkategori: Bro-/tunnel-/færgeinformation

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
Nedfald af is på Vejlef.bro	X	X		Navn	
Vejlefjordbroen Kun 1 spor	X	X		Navn 1 spor 2 spor	
Spodsbjerg-Tårs Færger indstillet	X	X		Navn	
Rødby færger indstillet	X	X		Navn	
Rødby og Gedser Færger indstillet	X	X		Navn	
Omkørsel via Nykøbing	X	X		Bynavn Rutenr.	Anvendes i forbindelse med en skiltet omkørselsrute.
Brand - tunnel lukket Kør fra nu	X	X			
Fejl på lys i tunnel Tænd nærllys 0-5 km	X	X		0 – x km *	* "Tænd nærllys 0-5 km" kan udelades.
Tunnel lukket Kør fra nu	X	X			
Holdende bil i tunnel	X	X	Tabel 1	på bro	
Oliespild i tunnel 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	på bro 1 spor 2 spor åbne	

Visningsbibliotek for variable teksttavler
Hovedkategori: Bro-/tunnel-/færgeinformation

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v. 110/130 km		
Tabt gods i tunnel 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	på bro 1 spor 2 spor åbne	
Ulykke i tunnel 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	på bro 1 spor 2 spor åbne	
Vejarbejde i tunnel 1 spor åbent	X	X	Tabel 1	på bro 1 spor 2 spor åbne	
Øvelse i tunnel	X	X		på bro	Anvendes i forbindelse med gennemførelse af planlagte beredskabsøvelser i tunnel eller på bro, hvor trafikanter ledes forbi øvelsen, f.eks. i det modsatte tunnelrør.
Øvelse i tunnel Kortvarig lukning	X	X		på bro	Anvendes i forbindelse med gennemførelse af planlagte beredskabsøvelser i tunnel eller på bro, hvor tunnel/bro lukkes kortvarigt mens overledning etableres.
Ulykke efter tunnel	X	X		efter bro	"Efter tunnel"/"Efter bro" kan anvendes som en lokalitet tilsvarende en frakørsel.
Tåge efter tunnel	X	X			Anvendes på tavler før en tunnel, hvor der er melding om eller detekteret tåge ved udkørslen fra tunnelen.

Eksempler på tavleforløb

Kategori: Information

Godkendt visning	Vejledende anvendelse			Godk. variationer	Vejledning til anvendelse af specifikke visninger
	Enkeltstående tavler	Sammenhængende system	Hast. begrænsning v.110/130 km		
REJSETIDSINFORMATION					
Anvendes til information om rejsetider til udvalgte frakørsler.					
Hvis data haves, kan rejsetidsinformation anvendes som neutral visning, når der ikke er andre hændelser at informere om.					
<20>Gldsaxe 1 min <27>Greve N 19 min	X	X		<xx>Navn xx min.	Der kan vises en eller to destinationer.
ANDEN INFORMATION					
Anvendes som servicemeddelelser eller i forbindelse med test/fejl.					
Trafikradio 94,0 MHz	X	X	40	xx,x MHz	Bør kun anvendes ved standset trafik.
Test	X	X			Anvendes i forbindelse med funktionskontrol af tavlen.
Ude af drift	X	X			Kan anvendes ved fejl på en tavle som f.eks. betyder at automatiske visninger ikke kan sættes.

Midlertidige færdselstavler

1. A 16,1 som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 1 med angivelse af den aktuelle afstand.

Figur 1

2. A 19,1 som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 2 med angivelse af den aktuelle afstand.

Figur 2

3. A 20,1 som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 3 med angivelse af den aktuelle afstand. Tavlen kan anvendes ved vejarbejde.

Figur 3

4. A 36,1 som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 4. Tavlen kan anvendes ved vejarbejde.

Figur 4

5. A 43,1 som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 5 med angivelse af den aktuelle frie bredde. Tavlen kan anvendes ved vejarbejde.

Figur 5

6. A 99,1 Huller i vejen som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 6. Tavlen kan anvendes ved vejarbejde.

Figur 6

7. A 99,2 Uheldskryds som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 7.

Figur 7

8. A 99,3 Uheldsstrækning som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 8.

Figur 8.

9. A 99,4 Ændret vigepligt som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 9 med angivelse af den aktuelle afstand.

Figur 9

10. A 99,5 Nye signaltider som midlertidig tavle skal se ud som vist i figur 10.

Figur 10

11. E 53,4 Område med fartdæmpning som midlertidig tavle skal for- og bagside se ud som vist i figur 11. Tavlen kan anvendes ved vejarbejde.

Figur 11

Afmærkning på kørebanen, Dimensioner og udformning

Tabel 1	Nr. ifølge bekendtgørelse om vejafmærkning	LINJETYPER	l = stribelængde b = stribebredde m = stribemellemrum a = stribestand	TYPE A Motorvej				TYPE B Uden for tættere bebygget område uanset hastighed. Inden for tættere bebygget område V > 60 km/h				TYPE C Inden for tættere bebygget område V ≤ 60 km/h				
				l	m	b	a	l	m	b	a	l	m	b	a	
Længdefæmærkning	Q 41.1		Vognbane-linje	Midtlinje - Delelinje	5	10	0,15		5	10	0,1		2,5*	5*	0,1	
	Q 41.2			Ledelinje i kryds	Min.				0,5	1	0,1		0,5	1	0,1	
					Maks.				1,25	2,5	0,1		1,25	2,5	0,1	
	Q 42.1		Varslingslinje (se 5)	Midtlinje	10	5	0,15		10	5	0,1		5*	2,5*	0,1	
	Q 42.2			Delelinje	10	5	0,15		5	2,5	0,1		2,5	1,25	0,1	
	Q 42.3			Ledelinje i kryds	Min.				1	0,5	0,1		1	0,5	0,1	
					Maks.				2,5	1,25	0,1		2,5	1,25	0,1	
	Q 42.4			Afbrudt spærrelinje	Enten				1	0,5	0,1		1	0,5	0,1	
					Eller				2,5	1,25	0,1		2,5	1,25	0,1	
	Q 42/42		Dobbelt varslingslinje				0,15				0,1					0,1
	Q 44		Spærrelinje				0,15				0,1				0,1	
	Q 44/44		Dobbelt spærrelinje				0,15				0,1					0,1
	Q 41/44		Vognbanelinje og spærrelinje				0,15				0,1					0,1
	Q 41/42		Vognbanelinje og varslingslinje				0,15				0,1					0,1
	Q 42/44		Varslingslinje og spærrelinje				0,15				0,1					0,1
	Q 45		Spærrelinje (Se 4)	Skravering: Normalt			1	2			0,5	1			0,3	0,5
				Skravering: Min.							0,3	0,5			0,3	0,5
				Maks.							0,5	1,0			0,5	1
				Ubrudt begrænsning			0,3				0,1				0,1	
				Punkteret begrænsning	Enten				1	0,5	0,1		1	0,5	0,1	
			Eller					2,5	1,25	0,1		2,5	1,25	0,1		
Q 46.1		Bred ubrudt kantlinje (Se 1)				0,3				0,3				0,3		
Q 46.2		Smal ubrudt kantlinje								0,1				0,1		
Q 47.11		Bred punkteret kantlinje	Se 2)	6	6	0,3		4	4	0,3		2	2	0,3		
Q 47.12			Se 3) og se 6)					1	1	0,3		1	1	0,3		
Q 47.13								0,5	0,5	0,3		0,5	0,5	0,3		
Q 47.2		Smal punkteret kantlinje	Enten					2	2	0,1		2	2	0,1		
			Eller					1	1	0,1		1	1	0,1		
Q 48		Ubrudt linje til opdeling af stier								0,1				0,1		
Q 49		Punkteret linje til opdeling af stier						1	1	0,1		1	1	0,1		
Q 50		Kantlinje på cykelsti								0,1				0,1		

* Ved opmærkning i mindre bygader kan midterlinje udført som vognbanelinje udføres (1,25 - 2,5 - 0,1)
Ved opmærkning i mindre bygader kan midterlinje udført som varslingslinje udføres (2,5 - 1,25 - 0,1)

- 1) Parkeringsbaner afgrænses med bred ubrudt kantlinje
- 2) Begrænsning af særlige baner, hvor linjen må overskrides
- 3) I kryds med trafik vinkelret på linjen
- 4) Mod begrænsninger kan skravering afskæres vinkelret
- 5) For stop- eller vigelinje på vejnet hvor kørsel med modulvogn er tilladt kan midterlinje udført som Q 42 Varslingslinje udføres (1 - 0,5 - 0,1)
- 6) Kantlinje på 2 minus 1 vej

Afvigelse fra de angivne dimensioner kan tillades, såfremt de ligger inden for -5% til +10% af de angivne talstørrelser, og såfremt forholdet mellem længden af strek og mellemrum ikke afviger mere end ± 10% for linjerne Q 41, Q 42, Q 47, Q 49.

Ved afmærkning i selve vejrydset kan længderne på streger og mellemrum for linjerne Q 41, Q 42, Q 47, Q 49 dog tilpasses efter forholdene, men forholdet mellem længde af strek og mellemrum må dog ikke afvige mere end 10%.

Min. betyder, at linjen skal etableres inden for et interval (min.; maks.). Forholdet mellem l:m:b:a skal dog fastholdes.

Enten Eller betyder, at linjen skal etableres enten som angivet med de øverste værdier eller som angivet med de nederste værdier.

Tabel I	Nr. ifølge bekendtgørelse om vejafmærkning.	LINJETYPER	l = stribelængde b = stríbebredde m = stríbemellemrum a = stríbeafstand	TYPE A Motorvej				TYPE B Uden for tættere bebygget område umset hastighed. Inden for tættere bebygget område V > 60 km/h				TYPE C Inden for tættere bebygget område V ≤ 60 km/h				
				l	m	b	a	l	m	b	a	l	m	b	a	
Tværafmærkning	S 11		Vejelinje	Min.				0,5	0,3	0,6			0,5	0,3	0,6	
				Maks.					0,5					0,5		
				Normalt					0,5	0,4	0,6			0,5	0,4	0,6
	S 13		Stoplinje	Enten Eller			0,5								0,3 0,5	
	S 16		Afslutning af svingbøue	Min. Maks.				0,4 0,6	0,4 0,6		0,3		0,4 0,6	0,4 0,6	0,3	
	S 17		Fodgængerfelt	Minimumsbredde i kryds Normalbredde i kryds Fritliggende, min. bredde				0,5 0,5 0,5	0,5 0,5 0,5	2,5 3 4		0,5 0,5 0,5	0,5 0,5 0,5	2,5 3 4		
	S 18		Rumlestriber		Se vejreglerne for Byernes trafikaresaler om Fartdæmpere											
S 21		Cykelfelt					0,5	0,5	0,3		0,5	0,5	0,3			
S 32		Bump	Min.				0,3	0,3	0,3		0,3	0,3	0,3			
			Maks.				0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5			
Standsnings-, parkerings-afmærkning	T 61		Standsningsforbudslinje – gul farve							0,1				0,1		
	T 62		Parkeringsforbudslinje – gul farve					0,5	0,5	0,1		0,5	0,5	0,1		
	T 33		Parkeringsbås							0,1				0,1		
	T 63		Mærkning af ophør af standsning og parkering (Se 7)					0,1				0,1				

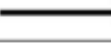

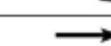

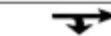
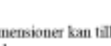

7) Gul ligesidet trekant, hvor alle sidelængder = 1

Afvigelser fra de angivne dimensioner kan tilades, såfremt de ligger inden for -5% til +10% af de angivne talstørrelser, og såfremt forholdet mellem længden af strek og mellemrum ikke afviger mere end ± 10% for linjen S 16.

Ved afmærkning i selve vejkrydset kan længderne på streger og mellemrum for linjen S 16 dog tilpasses efter forholdene, men forholdet mellem længde af strek og mellemrum må dog ikke afvige mere end 10%.

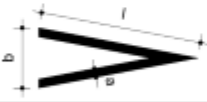

Min. betyder, at linjen skal etableres inden for et interval (min.; maks.). Forholdet mellem l:m:b:a skal dog fastholdes.
Eksempel: Tværafmærkning, S 16, Type B: (l:m:b) = (0,5:0,5:0,3) er tilladt.

Enten eller **Eller** betyder, at linjen skal etableres enten som angivet med de øverste værdier eller som angivet med de nederste værdier.

Tabel 2	Nr ifølge bekendtgørelse om vejafmærkning	LINJETYPER	l = stråbelængde b = bredde m = mellemrum Alle ubenævnte mål i meter	TYPE A Motorvej				TYPE B Uden for tættere bebygget område uanset hastighed. Inden for tættere bebygget område V > 60 km/h				TYPE C Inden for tættere bebygget område V ≤ 60 km/h			
				l	m	b	a	l	m	b	a	l	m	b	a
Pilafmærkning	R 11.1		Ligendpil	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.4		Venstresvingspil	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.5		Højresvingspil	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.14		Knækket ligend – venstre	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.15		Knækket ligend – højre	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.2		Bøet pil – venstre					5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.3		Bøet pil – højre					5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.10		Bøet pil – venstre – højrepil					5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.7		Ligend – højrepil	7,5		0,15		5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
	R 11.8		Venstre – højrepil					5		0,15		5		0,15	
	Eller	2,6	0,15												
R 11.9		Ligend – venstre – højrepil					5		0,15		5		0,15		
Eller	2,6	0,15													
R 13.4		Dobbelt vognbanepil – venstre					5		0,15		5		0,15		
R 13.5		Dobbelt vognbanepil – højre					5		0,15		5		0,15		
R 14.4		Vognbanepil med svingningsforbud – venstre					5		0,15		5		0,15		
R 14.5		Vognbanepil med svingningsforbud – højre					5		0,15		5		0,15		
R 15.1		Pil for vognbaneskiift – venstre		6			6				3				
R 15.2		Pil for vognbaneskiift – højre		6			6				3				
R 16.1		Ligendpil for cyklist						1,7		0,1		1,7		0,1	
R 16.4		Venstresvingspil for cyklist						1,7		0,1		1,7		0,1	
R 16.5		Højresvingspil for cyklist						1,7		0,1		1,7		0,1	
R 16.6		Ligend – venstrepil for cyklist						1,7		0,1		1,7		0,1	
R 16.7		Ligend – højrepil for cyklist						1,7		0,1		1,7		0,1	

Afvigelser fra de angivne dimensioner kan tillades, såfremt de ligger inden for -5% til +10% af de angivne talstørrelser.

Enten betyder, at linjen skal etableres enten som angivet med de øverste værdier eller som angivet med de nederste værdier.

Tabel 2	Nr. ifølge bekendtgørelse om vejafmærkning.	LINJETYPER	l = strøbelængde b = bredde m = mellemrum Alle ubenævnte mål i meter	TYPE A Motorvej				TYPE B Uden for tættere bebygget område usæst hastighed. Inden for tættere bebygget område V > 60 km/h				TYPE C Inden for tættere bebygget område V ≤ 60 km/h				
				l	m	b	a	l	m	b	a	l	m	b	a	
Tekst og symboler	V 11		Trekantsymbol	Enten Eller	6				6				2 4			
	V 12		Stopsymbol	Enten Eller	4				4				1,6 4			
	V 15		Rutenavnre	Enten Eller	4				4				1,6 4			
	V 21		Cykelsymbol	Min. Maks.					1 2				1 2			
	V 23		Invalidevogn b _{min}	Se "Tekst/symbol i P-båse"												
	V 33		Parkerings- symbol	Enten Eller					4				1,6 4			
	V 42		Bussymbol	Enten Eller	4				4				1,6 2,4			
	V 43		Symbol for letbanekøretøj	Enten Eller									1,6 2,4			
	V 44		Taxisymbol	Enten Eller	4				4				1,6 2,4			
	V 60		Sikkerhedssymbol		3	Se 8)	1,10	0,25	3		1,10	0,25				
	V 61		Symbol for frakørsels- nummer	Min Max	Se 9)		0,15 0,5									
	Tekst/symbol i P-båse			Bus b _{min}								1				1
			Taxi b _{min}								1				1	
			Invalidevogn b _{min}								1				1	
			Lastbil b _{min}								1				1	
			Motorcykel b _{min}								1				1	

Afvigelser fra de angivne dimensioner kan tillades, såfremt de ligger inden for -5% til +10% af de angivne talstørrelser.

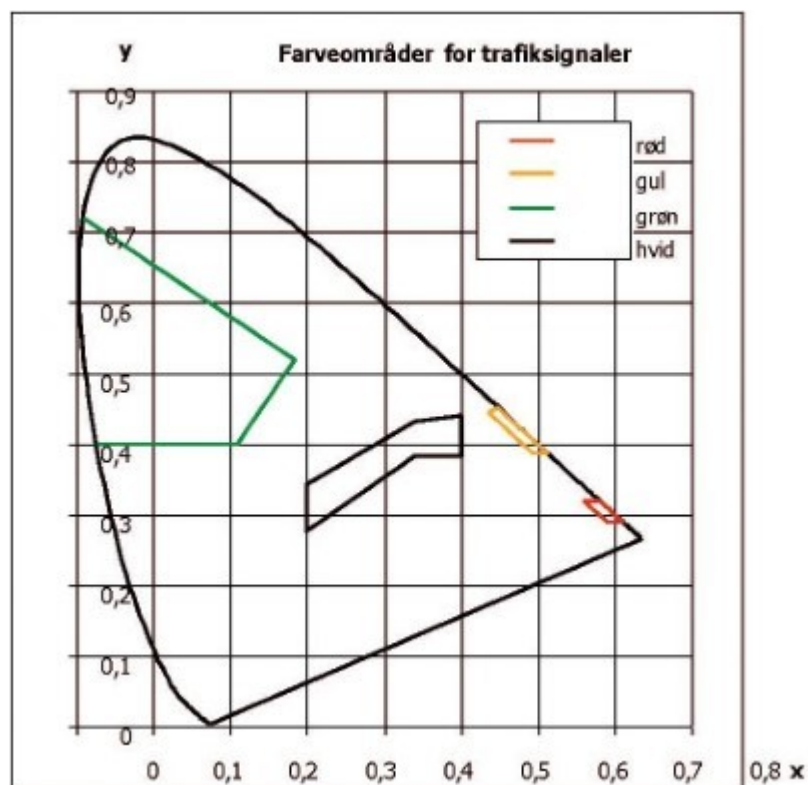
8) Afstanden mellem pilene tilpasses efter den maksimalt tilladte hastighed på strækningen.
9) Frakørselskasse med 2 cifre længde = 7,5 m og Talværdi, længde = 4 m og bredde mm 1,70 m

Min. betyder, at linien skal etableres inden for et interval (min.; maks.). Forholdet mellem l:m:b:a skal dog fastholdes.

Enten betyder, at linien skal etableres enten som angivet med de øverste værdier eller som angivet med de nederste værdier.

Trafiksignaler, farveområde og lysstyrke

Figur 1 Farveområder for trafiksignaler. Farvekoordinaterne er gengivet iht. 1931 CIE (Commission International d'Eclairage) farvediagrammet

Diameter	Bemærkning	Minimum lysstyrke	Maksimum lysstyrke
20 cm	normal lysstyrke ¹⁾	200 cd	800 cd
	kraftig lysstyrke ²⁾	400 cd	1000 cd
10 cm	³⁾	50 cd	200 cd

1) funktionsniveau 2/1 i DS/EN 12368
 2) funktionsniveau 3/1 i DS/EN 12368
 3) DS/EN 12368 omhandler ikke 10 cm signaler

Tabel 1 Krav til lysstyrke af trafiksignaler i referenceretningen

Vinkel nedad	Vinkel til højre/venstre				
	0°	±5°	±10°	±20°	±30°

0°	100	85	55	3	1
3°	80	75	-	-	-
5°	60	-	35	-	-
10°	30	-	-	8	-
20°	2	-	-	-	2
- betyder at der ikke stilles specifikke krav					

Tabel 2 Minimum procentværdier for retninger i forhold til referenceretningen for normal bredde af lysfordelingen

Vinkel nedad	Vinkel til højre/venstre				
	0°	±5°	±10°	±20°	±30°
0°	100	85	80	60	40
3°	80	75	-	-	-
5°	60	-	45	-	-
10°	50	-	-	20	-
20°	20	-	-	-	10
- betyder at der ikke stilles specifikke krav					

Tabel 3 Minimum procentværdier for retninger i forhold til referenceretningen for ekstra bredde af lysfordelingen

Punkter	1		2		3		4		5		6	
	x	y	x	y	x	Y	X	y	x	y	x	y
Farve:												
rød	0,660	0,320	0,680	0,320	0,710	0,290	0,690	0,290	-	-	-	-
gul	0,536	0,444	0,547	0,452	0,613	0,387	0,593	0,387	-	-	-	-
grøn	0,009	0,720	0,284	0,520	0,209	0,400	0,028	0,400	-	-	-	-
hvid	0,300	0,342	0,440	0,432	0,500	0,440	0,500	0,382	0,440	0,382	0,300	0,276

Tabel 4 Punkter til afgrænsning af farveområder for trafiksignaler

Vinkel højre/venstre	0°	±10°	±15°
Vinkel op/ned			
5°	150 cd	60 cd	30 cd
2°	400 cd	120 cd	40 cd

0°	600 cd	220 cd	50 cd
-3°	475 cd	180 cd	50 cd
-5°	450 cd	150 cd	40 cd

Tabel 5 Minimum lysstyrker for rødt blinksignal ved jernbaneoverkørsler, Z 72,2

Vinkel højre/venstre	0°	±5°	±10°	±20°
Vinkel op/ned				
0°	60 cd	54 cd	21 cd	-
± 5°	42 cd	-	12 cd	6 cd
±10°	-	12 cd	-	-

Tabel 6 Minimum lysstyrker for Z 72,1, der anvendes på bevægelige bomme

INDHOLDSFORTEGNELSE

Afsnit I	Almindelige bestemmelser om vejafmærkning	
Kapitel 1. Bekendtgørelsens område		§ 1-8
Kapitel 2. Variable tavler		
Brug af variable tavler		§ 9
Teknik		§ 10
Dokumentation og overvågning		§ 11
Variable teksttavler		§§ 12-18
Kapitel 3. Midlertidig afmærkning		
Brug af midlertidig afmærkning		§ 19
Afsnit II	Færdselsregulerende afmærkning	
Kapitel 4. Definitioner.		§ 20
Kapitel 5. Færdselstavler		§§ 21-27
U. Undertavler		§ 28
A. Advarselstavler		§§ 29-59
B. Vigepligtstavler		§§ 60-76
C. Forbudstavler		§§ 77-104
D. Påbudstavler		§§ 105-111
E. Oplysningstavler		§§ 112-151
Kapitel 6. Kant og baggrundsafmærkning		§ 152
N. Kantafmærkning		§§ 153-156
O. Baggrundsafmærkning		§ 157
P. Færdselsfy		§§ 158-159
Kilometrering		§§ 160-161
Kapitel 7. Afmærkning på kørebanen		§§ 162-163
Q. Længdeafmærkning		§§ 164-181
R. Pilafmærkning		§§ 182-184
S. Tværafmærkning		§§ 185-191
T. Standsning og parkering		SS 192-195
V. Tekst og symboler		§§ 196-201
Kapitel 8. Signalanlæg		§§ 202-208
X. Trafiksignaler		
Lyssignaler		§§ 209-248
Lydsignaler		§§ 249-258
Y. Vognbanesignaler		§ 259
Z. Blinksignaler		§§ 260-263

Afsnit III   Vejvisningstavler

Definitioner om vejvisning	§ 264
Definitioner om parkering	§ 265
Prioritering af vejvisningsmål mv.	§ 266
Kapitel 9. Geografisk vejvisning på almindelige veje	 §§ 267-272
F. Vejvisere på almindelige veje og stier	§§ 273-292
G. Orienteringstavler	§§ 293-303
H. Afstands- og stedtavler på almindelige veje og stier	§§ 304-312
L. Ruteangivelser	§§ 313-316
Kapitel 10. Geografisk vejvisning på motorveje (faste tavler)	 §§ 317-322
I. Vejvisning og stedsangivelse på motorvej	§§ 323-328
J. Vognbane- og orienteringstavler på motorvej	§§ 329-331
K. Bekræftelses- og afstandstavler på motorveje	§§ 332-336
Kapitel 11. Parkeringsvejvisning	 §§ 337-341
Kapitel 12. Servicevejvisning på almindelige veje	 §§ 342-400
Kapitel 13. Servicevejvisning på motorveje	 §§ 401-414
Kapitel 14. Vejvisning for handicappede	 §§ 415-420
Kapitel 15. Vejvisning for cykel, ride og vandreruter	 §§ 421-429
Afsnit IV Ikrafttræden	 § 430

Bilag

Bilag 1	Vejtavlers lystekniske egenskaber
Bilag 2	Lysende tavlers luminans
Bilag 3	Visningsbibliotek for variable tavler
Bilag 4	Midlertidige advarsels- og oplysningstavler
Bilag 5	Afmærkning på kørebanen, dimensioner og udformning
Bilag 6	Trafiksignaler, farveområde og lysstyrke
Bilag 7	Indholdsfortegnelse